

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

30/1/14

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 18-వ తేది శనివారము
శ్రీ క్రొధననామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

No. ౪౩
సంచిక ౬౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష. చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బొపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
జ్వరముల భేదించును వాపుల చూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

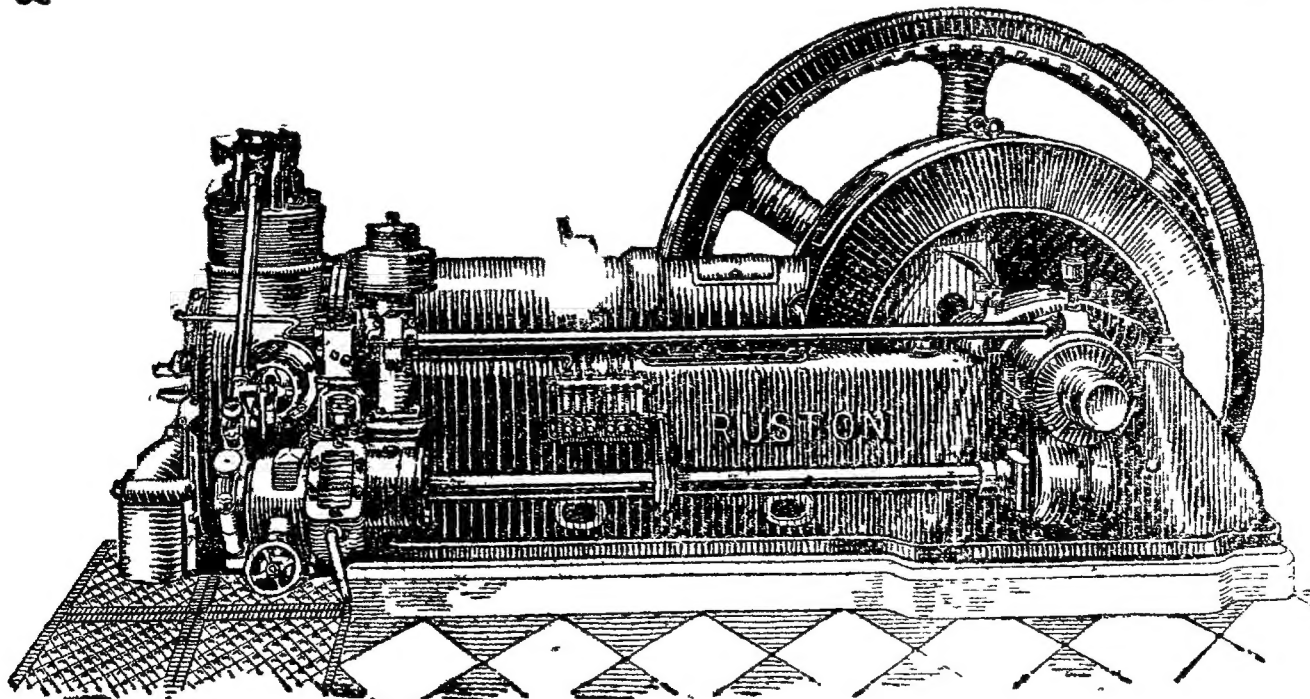
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కిర్పు 6-4-0. ప్రతియింటు నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టిపేడి, మద్రాసు లేక, 109 వేరిరోడ్డు ఫోర్టు బొంబాయి.

ది రస్ట్ న్ క్రూడ్ ఆయిన్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఇయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టెప్, మాగ్నెటా,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ౪512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు
మద్రాసులో ఫోల్ ఏజంట్లు. మాస్కి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ వెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

రై.హా.వి.ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

“ఇండియా మంత్రిప్రసంగముపైని అపరిమితముగా విమర్శలు బయలుదేరినవి. హెచ్చుమంది ఆప్రసంగమును నిరసించినవాళ్ళే కనబడుచున్నారు. అనిరసనము తగినదేగాని ఒక్క-వాక్యము కొంచెము ఆకాశాచక్రముగా నుండెనుగాని వెనుకటి ప్రధానమంత్రిపక్షమునకు ఆకాశాచక్రము కల్గునటులు వింటున్న ప్రభువు ఆవాక్యమునుగూర్చి చాల గురుకన్నగా మాటలాడెను. ఇప్పుడున్న మంత్రివర్గమునకు క్రొత్తచట్టము నందజేయు ప్రయత్నము నిష్ఫలము ఇంకొకవాక్యము మాత్రము ఆశను కలిగించుచున్నది. దాని భావమును మంత్రివర్గము వారు గూడ నామోసించిరి. కాని దాని కర్మియో ఆవరణ లున్నమాట మాత్రము విజమే ఆహుచరలను ఇండియాదొరతనమును భారత రాజవనభయము ఇంకను ఆమోదించినదియున్నది. అది కేవలము నానమరైమే యన పిలులేదు, 1929 వ వత్సరములోగారాయలు కమిషను సేర్పరుప పిలులేదని యిచటి దొరతనమును, యిచటి పాశ్చాత్యులను, ఇండియామంత్రి న్యాయవాదులునుగూడ చాలసారులు తెలిపియున్నారు గాని యిది సరియైన

పరిష్కారము కాదనియే బర్మాను హెడ్మన్ ప్రభువు తలచి యుండవచ్చును. కావున త్వరలోనే రాయలు కమిషను ఏర్పడవచ్చును. ద్వంద్వ పరిపాలనమును కొనసాగించుటకు భారతీయులందరును మనఃపూర్వకముగా పూనుకొనవలెను. అని ఇండియామంత్రి కోరెను. ఏకాననభయలో గాని సభ్యులందరూ అనుచులురుగా నుండుట అసంభవము. వంగమధ్యరాష్ట్రములలో తప్ప తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములలోను సభ్యులు ద్వంద్వపరిపాలనమును సాగించుటకు మనఃపూర్వకముగనే పనిచేయుచున్నారు.

వంగ, మధ్యరాష్ట్రములలో గూడ అనుకూలముగా పని జరుగవలెననునదియే యితని యభిప్రాయమై యుండును. దీనికి స్వరాజ్యపక్షమువారే ప్రత్యుత్తరము నొసగవలెను. ఒకటి రెండు రోజులలోనే స్వరాజ్యపక్షమువారు కలకత్తా నగరమున సమావేశముకానున్నారు. వారు భారతముతో దేశహితమునే కోరి నిర్ధారణచేయవలెనని వేడుచున్నారు. ప్రతిష్ఠ, పట్టుదల, అన్య సంఘముల తీర్మానములు మున్నగువానిని లెక్కచేయగూడదు. మృతినొందినవారిపట్ల భక్తికలిగియుండుట ఉత్తమతనముయొనను ఈస్థితిలో అదిగూడ అప్రాముఖ్యమే యగును. నాటకాంతమువరకును దాసుగారి నాత్మకరీరమే మనలను నడిపించు

చుండ పిలులేదు. ఇండియామంత్రివలననేదో లాభముకలుగ గలదనునాళ ఫరీద్పూరులో దాసుగా రొసంగినయుపన్యాసము ఒందు గోచరించుచున్నది. ఎటులైన న దాసుగారు దొరతనము వారిపట్ల కొంతసామభావమునుచూపిరి. బ్రిటిషుపత్రికలుగూడ నందులకు దాసుగారి నభినందించెను. కాన దాసుగారిపట్ల భక్తిగూడ సామరస్యమునకే ఆనుకూల్యమును కలిగించునదిగానున్నది. కల్నలు చెడ్డిపుడు, రామ్మే మెడ్డానట్లు గార్లవంటి మిత్రుల హితవాక్యములను స్వరాజ్యపక్షమువారికి నిరాకరింపగూడదు. కార్మికపక్షప్రతినిధులు మంత్రివర్గమును వశపరుచుకొన నున్న తరుణమున భారతదేశమున అసహాయోద్యమము ప్రారంభింపబడినందున కార్మిక ప్రభుత్వమువారు భారతదేశమునకు చేయదలచినమేలును చేయ పిలులేకుండపోయినది.” అని మెడ్డానట్లుగారు పార్లమెంటుప్రజలసభలో నుడివెను. నిరుడు భారత ప్రతినిధులతోగూడ నాతడిటులే నుడివెను. కాని కార్మికప్రభుత్వమువలన నెటులుగూడ అధికముగ మేలు కలుగ నవకాశము లేకుండనే యుండెను. కాని వారేదో కొద్దిగా మేలు చేయగలిగి యున్నను, 1924 లో ఆర్థికపత్రమును పూర్తిగా తిరస్కరించుట వలన వారేమియును చేయజాలకపోయిరి. అది అటుల జరుగనని నే నపుడే తెలిపితిని గాని యెవరును లెక్కచేయలేదు. కావున

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు

మ మ్మ ల ను మ రు వ కు డు :

ఆకాశాంగము కలుగదు!

చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్థాకులోనున్నది!!

తృప్తికరముగా నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కంపులుచేపాడిగిన ఉంగరములు, రోదులు, మాటీలు, వంకీలకు, వడ్డాణములకు కావలసిన మె ఫల, పలురకముల కెత్తిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకలు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి ముగానున్నవి. సీమచెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కంపులకు, పూసీనిచ్చెదము. నగలవిషయములో యోసహాయము కావలసినను చేసెదము.

తృప్తికరముగాలేనిచో పైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకడసా మానమ్మకమును చూడకోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

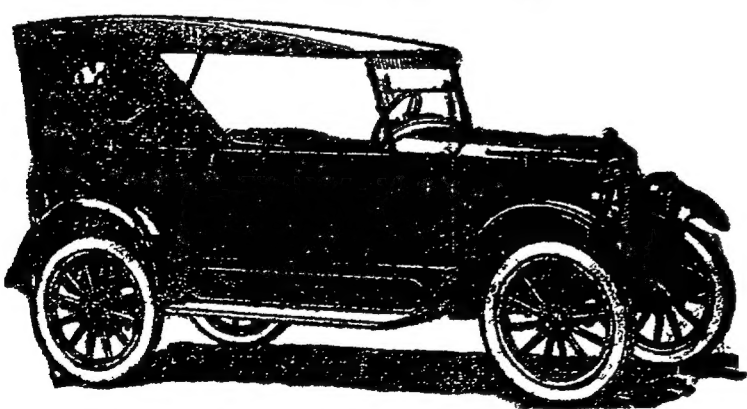
నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ముఖ్యమైన ప్రకటన

కొత్తమాదిరి

రంగ్ బి

టూరింగుకారు

పెద్ద ఎంజినుతోను,
మాగ్నెటో ఇగ్నిషన్తోను
అమర్చబడినది.

తగ్గించబడిన

ధర రూ 2990

(ఎఫ్. ఓ. ఆర్. మద్రాసు)

ధరయందు తగ్గుదల కొంతకాలమువరకు మాత్రమే

ఏజెంట్లు:-

నౌన్సర్ ఆండు కోలిమిటాడ్, మద్రాసు.

{ పోస్టుబాక్సు
నెం 203 రు.

మదరాసు హిందూమత ధర్మా
దాయముల శాసనము

పాఠకుల యువయోగార్థము, యీ శాసనమును
భోర్టు సెంటు జార్జి గెజటునుండి
దీసి ముద్రించుచున్నాము

1 వ షెడ్యూలు

(21 సెక్షనులు చూడుము)

1 వ భాగము— ఎన్నికదార్ల కుండవలసిన యర్హతలు.

తర్హుర్యపు సంవత్సరము 120 రోజులకు తక్కువ
కాకుండ ఎన్నికదారుల ప్రదేశములో కాపురముండి,

(ఎ) ఆ పూర్వపు సంవత్సరములో మునిసిపలు కాన్సిలు
వలసగాని, లోకల్ బోర్డులవలసగాని, ఈక్రింది పన్నులలో అనగా,
ఆ స్తిపన్ను, కంపెనీలపై పన్ను, లేదా నృత్తిపన్ను
పీల్లో ఒకటిని గురించియైనను ఎక్కువ వానిగరించియు
నను అన్నిచేర్చి ఇరువది రూపాయలకు తక్కువకాని మొత్తము
విధింపబడిన, లేదా

(బి) ఆ పూర్వపు సంవత్సరములో ఆదాయపు పన్నుకట్ట
బడినట్టి, లేదా

(సి) ఏమి రూపాయలకంటె తక్కువకాని సంవత్సర
వారీ బాడుగ కిక్కుతున కలిగినట్టి భూమియొక్క రయతువారి
రి పట్టాదారుగాని, ఈనామదారుగా గాని, రిజిస్టరుచేయబ
డిన, లేదా

(డి) రయతువారి పట్టాదారు లేక ఈనామదారు క్రిం
ద రిజిస్టరు చేయబడిన కవులుమీద ఏబది రూపాయలకంటె త
క్కువకాని సంవత్సరవారీ బాడుగ కిక్కుతున కలిగి
యున్న, లేదా

(ఇ) 1895 వ సంవత్సరపు మలబారు ల్యాండు రిజిస్ట్రీ
వను అట్టయొక్క 14 వ సెక్షను ననుసరించి కానుందుతో కలి
పి ఏబది రూపాయలకంటె తక్కువకాని సంవత్సరవారీ బాడు
గ కిక్కుతున కలిగి భూమియొక్క ఆక్రమదారుగ రిజిస్టరు చేయ
బడిన, లేదా

(ఎఫ్) ఏమి రూపాయలకంటె తక్కువకాని సంవత్సర
వారీ బాడుగ కిక్కుతున కలిగి భూస్వామిగా
నున్న, లేదా

(జి) ఒక భూస్వామిక్రింద కైతుగా లేక బాడుగదా
రుగా ఏబది రూపాయలకంటె తక్కువకాని సంవత్సరవారీ బా
డుగ కిక్కుతున కలిగియున్న,

మనిషి అట్టప్రదేశములో ఒక యెన్నికదారుగా చుండు
టకు అర్హుడౌవలెను.

2 వ భాగము— ఎన్నికదారుల అవర్హతలు.

ఈక్రింద చెప్పబడిన అవర్హతలలో దేనినిగాని కలిగి
యుండ ఏమిషియైనను ఒక ఎలెక్టరుల ప్రదేశము తాలూ
కు ఎన్నికదార్ల పట్టిలో తనపేరు రిజిస్టరు చేసికొనుటకు హక్కు
కలిగియుండడు:-

(ఎ) అతడు బ్రిటిషు ప్రజాకాండము.

(బి) అర్హతవయస్సును కొద్దచే అతడు అసంపదించి
ము కలిగియున్నా డని తీర్మానించియుండుట.

(సి) నయస్సందం ఇరువదియొక్క ఏండ్లకు లోబడి
యుండటం.

2 వ షెడ్యూలు

(71 వ సెక్షను చూడుము)

సెక్షను దస్తావేజుయొక్క వివరము సరియైనరుసుము

39 (2) (1) వ సబు సెక్షను ననుసరించి బ్రెస్టిచేసికొన్న
ఉత్తరపుమీద ఉద్యోగము లేదా నవుకరు కమిటీకి చేసి
కొనే అప్పీలు రూ 2-0-0.

39 (8) (2) వ సబు సెక్షను ననుసరించిన అప్పీలుమీద
కమిటీ గారు యిచ్చిన ఉత్తరువుమీద వంశపారంపర్యపు హ
క్కుగల ఉద్యోగము లేదా నవుకరు మరల బోర్డుకు చేసికొ
నే అప్పీలు రూ 2-0-0

39 (4) ఒక మనహాయింపబడిన దేవాలయతాలూకు ఉద్యో
గము లేదా కాదు హక్కు చేసికొనుఅప్పీలు రూ 2-0-0
సెక్షను. దస్తావేజుయొక్క వివరము. సరియైన రుసుము.

(1) (2) (3)

40 ఆక్టిని అతని గురుల పురిషినుండి ఆ మొత్తమును
రాబట్టుకొనుటకు బ్రెస్టిగాని లేదా వట్టును ప్రకారము కాన్సు

డైన మనిషినుండి ఆ మొత్తమును రాబట్టుకొనుటకు ఆక్టిని వశ
మందుగల మనిషిగాని కొద్దుకు పెట్టుకొను దరఖాస్తు. ....

దావా మొత్తమునకు ఒక పైయింటుమీద 1922

వ సంవత్సరపు మదరాసు కొద్దు ఫీజు సవరణ

అట్టునుబట్టి విధింపదగియుండు రుసుము.

49 (3) కమిటీవారు బ్రెస్టిని పనినుండి తాత్కాలికముగా
నిలిపియుంచుట, బర్తరపుచేయుట లేదా తొలగించుట—దీని
మీద బోర్డుకు అప్పీలు లేదా కొద్దుకు దరఖాస్తు ... 25

51 (4) లక్షణముగానుండు వ్యయప్రమాణములను నిర్ణయించు
న సబు సెక్షను ననుసరించిన ఒక కమిటీ ఉత్తరువు పైని
బ్రెస్టిగాని హక్కుగలమనిషిగాని బోర్డుకుచేసికొనుఅప్పీలు... 20

51 (4) ఈ సబు సెక్షనుక్రింద వ్యాజ్యము... 50

53 (3) ఈ సబు సెక్షనుక్రింద వ్యాజ్యము... 50

53 (4) ఒక స్క్రీనును మార్చుటకు లేదా రద్దుచేయుటకు బోర్డు
కొద్దుకు పెట్టుకొన్న దరఖాస్తు ... (2)

58 ఒక మరము లేదా మనహాయింపబడిన దేవస్థానము
యొక్క పరిపాలనా స్క్రీనును తయారు చేయుటకు ప్రయో
జనముగల 20 మనుష్యులకు తక్కువగానివారితో బోర్డుకు పెట్టు
కొనే దరఖాస్తు... 50

59 (4) ఈ సబు సెక్షనుక్రింద వ్యాజ్యము... 50

61 పరిపాలనా స్క్రీనును సవరించుటకు లేదా రద్దు
జేయుటకు బోర్డువారు కొద్దుకు పెట్టుకొన్న దరఖాస్తు 2

63 (4) ఈ సబు సెక్షనుక్రింద వ్యాజ్యము ... 50

63 (5) ఈ సెక్షను ననుసరించిన తీర్పును మార్చుట
కు లేదా రద్దు జేయుటకు కొద్దుకు పెట్టుకొనబడు దరఖాస్తు 2

66 (2) బోర్డుచే లేదా కమిటీచే విధింపబడిన చందాను
ఎండవుమెంటు ప్రవృత్తులనుండి రాబట్టుకొనుటకు కొద్దువారికి
పెట్టుకొనే దరఖాస్తు ... 2

69 ఈ సెక్షను ననుసరించిన వ్యాజ్యములు ... 50

సెక్షను దస్తావేజుయొక్క వివరము సరియైన రుసుము.

(1) (2) (3)

72 (2) (1) వ సబు సెక్షను ననుసరించి ఫిర్యాఫిని అన్వ
క్రాంతము చేయుటకు అనుమతించునట్టి బోర్డుయొక్క వుత్తరు
వును దేనినిగాని సవరించుటకు లేదా రద్దుచేయుటకు మరము
యొక్క లేదా దేవాలయముయొక్క బ్రెస్టిగాని ప్రయోజనము
గల ఏ మనిషిగాని కొద్దుకు పెట్టుకొనే దరఖాస్తు.

1922 వ సంవత్సరపు మదరాసు కొద్దు రుసుముల సవర
ణ అట్ట తాలూకు 2 వ షెడ్యూలు 17 వ ఆర్టికలు ననుసరించి ఒక
పైయింటుమీద విధింపదగిన రుసుము.

73 (2) ఏదైన ఎండవుమెంటును ఆక్టిని లేదా దాని
నుండిచ్చు రాబడిని మతసంబంధమైన లేదా లౌక్య సంబంధ
మైన కార్యములకు ఏర్పాటుచేయు 1 వ సబు సెక్షను ననుస
రించిన బోర్డు ఉత్తరువును మార్చుటకు లేదా రద్దుజేయుటకు
కొద్దుకు పెట్టుకొనబడు దరఖాస్తు (20)

74 కమిటీవారితో నియమింపబడిన బ్రెస్టివశమందే ఎం
డవుమెంటును అప్పగించు నిమిత్తము కొద్దుకు పెట్టుకొనే దర
ఖాస్తు 2

80 (2) 1 వ సబు సెక్షను ననుసరించిన బోర్డు తీర్పు
ను మార్చుటకు లేదా రద్దుచేయుటకు పెట్టుకొనబడుదరఖాస్తు.

1922 వ సం॥ మదరాసు కొద్దు రుసుముల సవరణ
అట్ట తాలూకు 2 వ షెడ్యూలు 17 వ ఆర్టికలు ననుసరించి ఒక
పైయింటుమీద విధింపదగిన రుసుము.

78 (2) ఏదైన ఎండవుమెంటును ఆక్టిని లేదా దాని
నుండిచ్చు రాబడిని మతసంబంధమైన లేదా లౌక్య సంబంధ
మైన కార్యములకు ఏర్పాటుచేయు 1 వ సబు సెక్షను ననుస
రించిన బోర్డు ఉత్తరువును మార్చుటకు లేదా రద్దుజేయుటకు
కొద్దుకు పెట్టుకొనబడు దరఖాస్తు (20)

74 కమిటీవారితో నియమింపబడిన బ్రెస్టివశమందే ఎం
డవుమెంటును అప్పగించు నిమిత్తము కొద్దుకు పెట్టుకొనే దర
ఖాస్తు 2

80 (2) 1 వ సబు సెక్షను ననుసరించిన బోర్డు తీర్పు
ను మార్చుటకు లేదా రద్దుచేయుటకు పెట్టుకొనబడుదరఖాస్తు.

1922 వ సం॥ మదరాసు కొద్దు రుసుముల సవరణ
అట్ట తాలూకు 2 వ షెడ్యూలు 17 వ ఆర్టికలు ననుసరించి ఒక
పైయింటుమీద విధింపదగిన రుసుము.

3 వ షెడ్యూలు

[79 వ సెక్షను చూడుము]

తాత్కాలిక పు నిబంధనలు.

1. ఈ అట్ట ప్రారంభమైనప్పటినుండి మూడు సంవత్సర
ములకంటె యెక్కువ అలస్యము కానట్టి ఒక తేదీని లోకలు
గవర్న మెంటువారు నిర్ణయించవలెను, ఆ తేదీని యీ అట్ట ప్రా
రంభమగునపుడు ఉద్యోగమును కలిగియుండు కమిటీల మెంబర్ల
ఉద్యోగకాలపరిమితి అంతయు కావలెను:

అయితే ఒక కమిటీ ప్రెసిడెంటుగా కూడనున్న ఒక
మెంబరు, ఒక క్రొత్త ప్రెసిడెంటు 4 వ విధి ననుసరించి యెన్ను
కొనబడువరకు, ప్రెసిడెంటుయొక్క అధికారములను చెలా
యించుచుండవలెను.

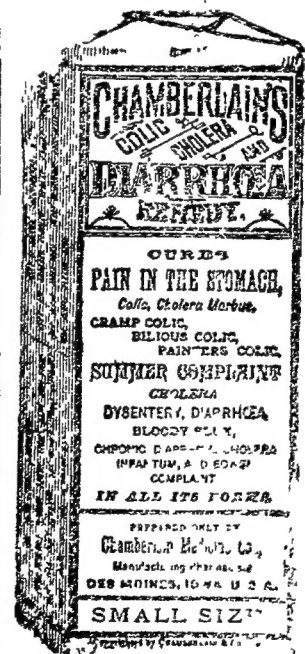
2. ఈ అట్ట ప్రారంభమగునప్పుడు ఉంటూఉన్న ఒక
కమిటీ ప్రెసిడెంటుయొక్క ఉద్యోగములో ఖాళీయేదయైన
లేదా 4 వ విధి ననుసరించి ఒక క్రొత్త ప్రెసిడెంటు యెన్ను
కొనబడు తేదీకి పూర్వము తటస్థించు ఒక కమిటీ ప్రెసిడెంటు
యొక్క ఉద్యోగములో ఖాళీ యేదయైన యీ అట్టయొక్క
నిబంధనల ననుసరించి భర్తీ చేయబడవలెను: మరియు ఈ అట్ట
ప్రారంభమగునపుడు ఉంటూ ఉన్న ఒక కమిటీ మెంబరుయొ
క్క ఉద్యోగములో ఖాళీయేదయైన లేదా 1 వ విధి ననుసరిం
చి నిర్ణయింపబడిన తేదీకిపూర్వము తటస్థించు ఒక కమిటీ మెం
బరుయొక్క ఉద్యోగములో ఖాళీయేదయైన నియామకము
మూలముగా లోకలు గవర్న మెంటు వారివలన భర్తీచేయ
వలెను:

అయితే యీవిధి ననుసరించి ప్రెసిడెంటుగాగాని మెం
బరుగాగాని యెన్నుకొనబడిన లేదా నియమింపబడిన యేమను
మ్యుడైనను 1 వ విధిలో చెప్పబడిన తేదీవరకు మాత్రమే ఉద్యో
గమును గలిగియుండవలెను.

3. ఈ అట్ట ప్రారంభమగునపుడు ఉద్యోగమును కలిగి
యుండు మెంబర్ల ఉద్యోగకాలపరిమితుల అంతమునకు 1 వ
విధి ననుసరించి నిర్ణయింపబడిన తేదీని క్రొత్తగా యెన్నుకొన
బడిన మెంబర్లు ఉద్యోగమునకు రాగల్గనట్లు మెంబర్ల యెన్ని
కకు కమిటీ ప్రెసిడెంటు యేర్పాట్లు చేయించవలెను.

4. అట్టి తేదీగాని, అట్టి లేదా అయినతరువాత సాధ్య
మైనంత క్షిప్రముగాగాని ఒక క్రొత్త ప్రెసిడెంటుయొక్క యె
న్నికొరకు ప్రెసిడెంటువలన నిర్ణయింపబడు దినమునకు కాల
మందును ఒక సభ జరుపబడవలెను.

వి. టి. క్రిష్ణమా ఆచార్యార్యార్,
గవర్న మెంటు సెక్రటరీ, లా (రెజిస్ట్రేషన్) డిపార్టుమెంటు.

చేంబరెన్ గారి
శూలనొప్పి
అతిసార
నివారిణి (2)
ఈ ఔషధమును
నేవించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహణి
అతిసారము, శూలనొప్పి
పేగు సంబంధమైన వ్యా
ధులుమున్న గునవి అత్య
ద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయ
మునకు నొరకును. 33

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతానామాత్యప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగముద్రించియున్నారము.

12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లాజాకాశితములు క్యాలికోబైండు గిల్టపేరు వెల రూ 6-0-0.

సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టపేరు రూ 8-0-0

సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

కాంక్రేషన్ ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

ప్రజాసౌఖ్యమే కాంగ్రెసువారి సౌఖ్యము.
ప్రజలకష్టమే కాంగ్రెసువారి కష్టము.

6. ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

10. ఏడుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

11. సావుకారుపేట

సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు

14. ఎన్.పల్లె

డా॥ బి. ఎన్. మల్లయ్యగారు

20. ఎగ్గూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భావ్యంగారు

2. తండ్రియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

13. ట్రివెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

21. కీల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * * *

మైలాపూరులో ఎన్నికల సభ

మైలాపూరు డివిజనునందు కె. భావ్యం అయ్యంగారి అధ్యక్షిత్వమున బలపరచుటకు కపాలేశ్వరకోవిల కెదురుగా కాంగ్రెసు సభ యజమాన్యము క్రింద నిన్ను సభ జరిగెను. ఎన్. పంచాభిషేకశాస్త్రిగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రారంభమునందు కాంగ్రెసువారు కాంక్రేషన్ ఆక్రమించుట కేల నిశ్చయించిరి దానికి సంబంధించిన పరిస్థితులను చెలిపి, కాంగ్రెసువారిని ఎన్నుకొనవలసిన బాధ్యతనుగూర్చి వచ్చుజెప్పిరి. మైలాపూరు ప్రజలు తప్పక కె. భావ్యయ్యంగారిని ఎన్నుకొనవలసినది కోరిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు పిమ్మట తెలుగున ఉపన్యసించిరి. కాంక్రేషన్ లో యింతకాలమును పక్షమువారు ప్రజాపయోగముగ నేమియు పాటుపడలేదు. నగరపరిస్థితుల నేమియు అభివృద్ధి జేయలేదు, అందుచే కాంగ్రెసువారు కాంక్రేషన్ లో జేరి ప్రజల మేలుకొరకై పాటుపడయత్నించుచున్నారు. కాంగ్రెసు తిరువున బోవువారు ఉద్యోగములను గౌరవవిరుదులను పాటుపడరు. కావున మైలాపూరు ఓరులందు భావ్యం అయ్యంగారిని పంపవలసినది విన్నవించిరి.

షాఫీ మహమ్మదుగారు పిమ్మట సుపన్యసించిరి. ఇది వరకు కాంక్రేషన్ లో చేరిన ప్రతినిధులు రేటుపేయరులకు మేలుజేయ నుద్దేశించలేదు. ఆ విషయమువారి చర్యలను తెలియచునేయున్నది. మైలాపూరు వాస్తవ్యులు బాగుగ చదువు కోనినవారగుటచే నావిషయము తెలిసియేయందును ఇదివరకు జరిగిన విషయములబట్టి యెవరికి ఓట్లుచ్చుటో పేరే నిశ్చయించుకొనగలరు అని చెలిపి, మిలబారు ప్రయిను ఘోర యాధంత

కాంక్రేషన్ ఎన్నికల వివరములు

డివిజను సంఖ్య	ఎన్నికజరుగ లేది	ఎన్నికజరుగ ఫలము	సామీనేషనులు క్రింది లేదులలోగ పంపవలెను
6	8-8-25	ముత్యాలపేట హైస్కూలు, తంబుచెట్టిపేడి.	23-7-25
11	...	"సాందర్బవహత్" గోవిందప్పనాయక్ పేడి, జూరి టౌను.	...
18	...	"ప్రాగ్రెసివ్ యూనియన్ స్కూలు" ఆదియప్పనాయక్ పేడి.	...
20	...	"కాంక్రేషన్ మాడల్ స్కూలు" మండవల్లి, మైలాపూరు	...
2	15-8-25	"కాంక్రేషన్ మాడల్ స్కూలు" సూర్యనారాయణచెట్టిపేడి.	30-7-25
8	...	పచ్చయప్పకళాశాల, యన్.పల్లె.	...
20	...	"కాంక్రేషన్ మాడల్ స్కూలు" నాగప్పముదలిపేడి, గొయ్యతోపు.	...
10	12-9-25	"కాంక్రేషన్ మాడల్ స్కూలు" వలయప్పక పేడి.	27-8-25
14	...	"కాంక్రేషన్ మాడల్ స్కూలు" ఎడపాలయం	...
21	...	బూధరన్ మిషన్ స్కూలు, పరశువాకం హైస్కూలు.	...

ను గూర్చి నడివిరి. దానివిషయమున కానసభలో జరిగిన చర్యయందు జస్టిసుపక్షమువారి వైఖరి ప్రజల కంట పితవుగ నున్నదో తెలిసికొనవచ్చుననిరి. కాంక్రేషన్ నునభలో స్వరాజ్య యులు కొలదిమంది చేరగనే యెంతమార్పుచచ్చినదో గమనించి, ఇంక సభికసంఖ్యకులుగ ఎన్నుకొనబడిన యెంతయెక్కున మేలుకలుగ గలదో గుర్తించి, నిరంకుశవర్గము కెదిర్చి బోరు చున్న కాంగ్రెసువారికి ఓట్లయలసినదిగా హెచ్చరించిరి.

సామి వేంకటాచలం చెట్టిగారు తరువాత మాట్లాడిరి. స్వరాజ్యపక్షమును బలపరచుటకే కాంక్రేషన్ నునందు చేరు చున్నామనిరి. బర్మిను హెడ్డుగారి ప్రకటనగూర్చి చెలిపి ఆతని బురుడుకబురులు నిర్దేశుక వాదములు విని న ముఖ్య కొను కాలము జోయిన దనియు, వారి బెదిరింపులకు భారతీయులు భీతిలు వారుకారని చెలుపుటకై స్వరాజ్యపక్షమును బలపరచ వలెననిరి. భావ్యం అయ్యంగారికి ఓట్లుచ్చుటనగా స్వరాజ్యమును గోరినట్లే నిరంకుశప్రభుత్వముచే నాగరపము పొందుచున్నామని నమృతమున్నచో టి. ఎ. రామస్వామి అయ్యరు గారిని కాంగ్రెసు పక్షమునందు చేర మనవలెను. లేదా కాంగ్రెసు పక్షమువా డగు భావ్యం అయ్యంగారిని ఎన్నుకొనవలెను. స్నేహమును బట్టి ఎన్నుకొనం దు వారి కార్యక్రమమును అభ్యర్థుల ఉద్దేశములబట్టి కాంక్రేషన్ లోతముగ నిలచు రామ స్వామి అయ్యంగారిని ఎన్నుకొన కాంగ్రెసు తరపున యున్న భావ్యం అయ్యంగారిని ఎన్నుకొనవలెనని చెట్టిగారు చెప్పిరి.

వి. రామదాసుగారు విరి యిరువురు గూడ ఉపన్యసించిన పిదప సభ ముగిసెను.

* * * * *

ముత్యాలపేట కాంగ్రెసు సభ

బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటుజేయుదు

ముత్యాలపేట డివిజను కు చేన్నపురి కాంక్రేషన్ ను రాబోవు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసుపక్ష అధ్యక్షియగు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటుజేయుమని వోటుల్లను ప్రబోధించుటకునై నిన్నటిరాత్రి 8-30 గంటలకు మింటువీధిలో షాఫీ మహమ్మదుసాహెబుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరుపబడినది. ఆభాగమును ముసల్మాను వోటురు లభికముగనుండుటచే సభ కరుచెంచిన వారలలో అధికసంఖ్యకులు మహమ్మదీయులుండిరి.

షాఫీ మహమ్మదుగారు

ప్రప్రథమున మాట్లాడుచు కాంగ్రెసుపక్ష నిర్మాణమును, దేశ స్వాతంత్ర్యసంరంభమును గూర్చి విపులముగ వివరించిరి. చెన్నరాష్ట్రమునందలి జస్టిసుపక్షయొక్క న్యాయవిహీనతను, అమానుషకృత్యములను వ్యస్తాంతపూర్వముగ వెల్లడించిరి. మొన్న మొన్న నే 300 మామిళా కుటుంబీకులు, బిడ్డలు, వృద్ధులు, స్త్రీలు అండమానుదీవులకు గొంపోబడిరి. మామిళా ఖైదీలు రైలు చెక్కిలో బంధింపబడి పిపాసచేతను, గాలిలేమితను ప్రాణములు వీడిరి. వారిమాత్రమే వారికి పానీయముగ తోడ్పడెను. ఇట్టి అమానుషకృత్యము, అసర్వకృత్యము, అవినీతికరముగ కృత్య మిప్రపంచమున దెంచిన గలనా? అట్టి చర్యల జరుపు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడు జస్టిసుపక్షమునకా మీరు వోటు జేయునది? మామిళా ఖైదీల విషయము చచ్చిరాగ్గా సభయందు చర్చింప బడినపుడు జస్టిసుపక్షమువారు ఎట్టి సానుభూతిని జూపక నిరాకరించిరి. ఖిలాఫత్ ఖైదీలవిషయములో జస్టిసు పక్షమువారతికనముగ ప్రవర్తించిరి. ఇస్లాము ఉద్యమము నకు ప్రత్యక్షవిరోధులుగ నుండి ఖిలాఫత్ ఖైదీలు అక్రమ వర్గము

లని పరికి ప్రభుత్వమును బలపరచిన జస్టిసుపక్షమునకు మహమ్మదీయు డెవ్వరును వోటుజేయబాలము. హిందూసోదరులు అత్యధిక సంఖ్యకులుగనుండు రెండు డివిజనులనుండి అబ్దుల్ హమీద్ ఖానుగారును, నేనును, కాంక్రేషన్ ను కంపబడితిమి. కావున మహమ్మదీయసోదరు లీట తమభర్త్యమును నెరవేర్చవలెను, హిందూమహమ్మదీయు లిరువురు కాంగ్రెసు ఆదేశమును గమనించి, కాంగ్రెసునందు జేరి సర్వసంగపరిత్యాగులై జేకోద్ధు. ణము గావించి నాయకోత్తముల మార్గదర్శకుల గాని కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరచవలెను. అబ్దుల్ కలామ్ అజదు, మాలనా మహమ్మదల్లీ, సౌకతాల్, డాక్టరు ఆన్సారీ మున్నగు మహానీయులు జూపిన మార్గమును మహమ్మదీయు లనుసరింపవలెను

కాన తప్పక కాంగ్రెసు పక్షమునకు జేరిన బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటుజేయ గోరెదను.

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు

ఉరుదు భాషయందు మాట్లాడుచు గత వత్సరము రాయపురం డివిజనునందు, కాంగ్రెసు అధ్యక్షియగు వేంకటేశ్వర శాస్త్రిగారికే మహమ్మదీయులు తమవోట్లు కల్పింపంగిరి ఖిలా పత్ కాంగ్రెసు ఉద్యమములపై యభిమాన ముడిన ముసల్మాను సోదరు లెల్లరును విధిగ కాంగ్రెసువారికి వోటుజేయగలరని నేను సంపూర్ణముగ విశ్వసించుచున్నాను. వేటేరి, పార్కు-టోనలందు గత వత్సరము ఎన్నికలలో షాఫీ మహమ్మదుగారును, నేనును అధిక సంఖ్యకులగు హిందూ సోదరులచే ఎన్నుకొనబడితిమి ఇందులకు కారణమేమి; మావ్యక్తులపై ఎట్టి గౌరవము ఉంచి కాదు. కాంగ్రెసుపై, దేశముపై, మహాత్మునిపై గల భక్తిచేతనే కాంక్రేషన్ నుకు, మేము స్వలాభములకుగాని, ఉన్నతోద్యోగములకుగాని వెళ్లుటలేదు. 5 సం॥ లనుంచి కాంక్రేషన్ లో జస్టిసు పక్షమువారు గావించిన మేలులేమి! ప్రజలకెట్టి సౌకర్యములు గలుగజేయ కుండుటయేగాక దుర్భరముగ పన్నుల విధించిరి. గత వత్సరము కాంగ్రెసువారు కాంక్రేషన్ లో ప్రజేంచిన పిదప పన్ను 100 కి 1 $\frac{1}{2}$ వంతు తగ్గించబడినది. కాన ఈ డివిజనునందుగల మహమ్మదీయ సోదరు లెల్లరును కాంగ్రెసువారి జయమునకై పాటుపడుట ముఖ్యధర్మము. జస్టిసు పార్టీ వారు ముసల్మానుల కెట్టి సాయమును జేయలేదని మహమ్మదీయ సోదరు లెల్లరు తెలిసికొన గోరెదను. జస్టిసు పక్షమువారు ఎందరు ముసల్మానులను తమలో జేర్చుకొని కాంక్రేషన్ ను కంక్షిలో మీరు వారిని ప్రశ్నించవలెను? ఒక్కరును లేరు. కాంగ్రెసు పక్షముం దిప్పటికే ముప్పురు ముస్లిము సోదరులుగలరు. కావున హిందూ మహమ్మదీయ సోదరు లిరువురు విధిగ కాంగ్రెసువారికి వోటు జేయవలెను.

జనాబ్ బషీరు అహమద్ సాహెబు

ఆగస్టు 8 వ తేదీ ఈ ముత్యాలపేట డివిజను ఎన్నిక జరుగనున్నది. వోటు మీయొక్క పారస్వర్యము. దానికెట్లు సన్నియోగము చేయవలెనో మీరు తెలిసికొనవలెను. ఈ డివిజను కభ్యర్థులు ఇరువురు. జస్టిసుపక్షమువారివారు, కాంగ్రెసు ఖిలాఫత్ పక్షముతరపు వారియొక్క కాంగ్రెసు సంస్థ ఎట్టిది? కాంగ్రెసు మహాసభ పరదేశ ప్రభుత్వదాస్యములో మునిగి యున్న దేశీయులకు స్వాంత్ర్యమును జేకూర్చుటకునై స్వార్థపరులగు మహానాయకులచే 40 సం॥లకు క్రితము స్థాపింపబడిన ప్రజాసంస్థ అట్టి మహాసభాదేశముననే కాంగ్రెసువారు దేశమందెల్ల పురపాలక, స్థానిక సంఘముల నతవరచుకొనుచున్నారు. చెన్నపట్టణమునందు గత 10 సం॥లనుంచి జస్టిసుపక్షమువారు కాంక్రేషన్ ను న్యవహరముల పాలించుచుచ్చిరి. కాని పురమం దలి నీటివసతిగాని వీధుల వసతిగాని ఏమాత్ర మభివృద్ధిజేయ

పోర్బంపరు మహారాజు

గారు పార్వతీశాస్త్రిని సంవర్ధించిరి.

బర్తా గవర్నరు

సర్ హోమ్స్ బర్ట్లగారు

రంగూనుకు తిరిగి వచ్చుట

లండన్, జూలై 16:—సర్ హోమ్స్ బర్ట్లగారు బొంబాయికి బయలుదేరిరి. రంగూనులో ఆగస్టు మాడవ తేదీని దివసము.

యోధపురపు మహారాజు

హోలోక్రీడా సంఘమునకు బర్మిక్ హెడ్ ప్రభు దంపతులు వింవోసరి. యోధపురపు మహారాజు, ఆతని సోదరుడు వచ్చిరి. లవుధరు, గిబ్బర్ సతులుగూడ వచ్చిరి.

నానాజాతి సభ

ఇంగ్లండు ప్రతినిధులు

లండన్, జూలై 16:—ఆస్టిక్ చాంబర్లెక్, రాబర్ట్ సిస్లీ ప్రభువు, ఆథోలు ప్రభువు, సర్ జార్జి గ్రాహం, సర్ సిస్లీ హార్ట్స్, స్ట్రామ్బుల్ గారు 'లీగు ఆఫ్ నేషన్స్' తరపున బ్రిటన్ ప్రతినిధులుగా నుండురని కామన్వెల్థ్ లో స్ట్రాస్ బోర్న్ గారు మన్మోనాల్ గారికి కామన్వెల్థ్ లో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఈ సభ 'వెల్ఫేర్' లో సమావేశమగును.

వేసవికాలపు గంటల చట్టము

కామన్వెల్థ్ లో రామోదించుట

లండన్, జూలై 17:—ఇకముందు ఏప్రిల్ లో మూడు శనివారము తరువాత ఆదివారము ఉదయము రెండుగంటల నుండి వేసవికాలము గంటలు నిర్ణయించబడును. ఈ చట్టము సెలవులు ఈమధ్యవచ్చే నేని ఒకవారముముందుగానే ప్రారంభమగును. ఆస్ట్రేలియాలో మొదటి శనివారము తరువాత ఉదయము ఆదివారముతో ఆఖరుగును.

రూరును ఖాళీజేయుట

వెస్టు షేలియానుండి పూర్తిగ మరలుట

లండన్, జూలై 14:—రూరును ఖాళీజేయుటలో మొదటి అంతఃపురాంగంధమైనది. వారంతమున వెస్టు షేలియా, బోకమలనుండి పూర్తిగ శ్రేణివారు ఖాళీజేసి వెడలి దరిని పూర్తిగానుండి ప్రైవేటుప్రతికా విలేజ్ లి డెలుపుచున్నాడు. మిగిలినదానిని ఖాళీజేయుట ఆగస్టులో బడును. కాని ఫలానా తేదీయని దేనిని నిశ్చయించలేదు. క్రైస్తవ సైన్యమునుండి మొదట దీక్షింపబడిన కొందరు శ్రేణివారును మరల క్రైస్తవ సైన్యములో చేరుకొని. మిగిలినవారు ప్రాంసులోనున్న పటాలములకు బోవలెను. మరాఠో సేనలు మరాఠోకు బోయి జేరవలెను.

యువతలేదు. వీరవారి విషయములో నేమాత్రము సౌకర్యములు గలుగలేదు. జాత్యములా వృద్ధియైనది, శిశుమరణసంఖ్య యీ లెక్కకు మిక్కిలిమైనది. కాంగ్రెసువారు కార్యరేషనులో ప్రవేశించినపిదప చాలా లాభములు గలిగియుంటు ఎల్లరకు తెల్లచే. స్వరాజ్య సంపాదనకును, ప్రజాసేవకును ప్రతిని బూనియే వారు కార్యరేషనులో ప్రవేశించిరి. స్వీయలాభములకై గాదు. జన్మితువా రులుగాక ఉద్యోగములకును బిరుదులకును కార్యరేషను సభ్యత్వముల నుపయోగించుచున్నారు. గౌరవనీయులును నిరపరాధులును 800 మాసిక్ చుట్టుంటులగు నిర్దాక్షిణ్యాలై అంతమానుదీపులకు బంపిన జన్మితు పక్షమునకు మిగిలిన మాత్రము లోడ్వడాల రని నమ్ముచు కాంగ్రెసుపక్షమునకు జేరిన శ్రీ మద్రాస్ సర్వనారాయణగారికే వోటుజేయుటకు గోరుచున్నారు.

నోరసావి అయ్యగారు కాంగ్రెసుపక్ష ఆధ్వర్యమున బలబరచిన పిదప సభ ముగియబడినది.

ఇరాకు ఐశ్వర్యము

ఇంగ్లండులో సంబంధములు

దేశభక్త్యదయ ప్రయత్నములు

బర్మాడ్, జూలై 13:—ఇరాకు మొదటి పార్లమెంటును పెయినులా రాజు నేడు తెరచెను. గ్రేటు బ్రిటన్ ఇరాకు సంబంధములను యభివృద్ధిజేయుటను గూర్చి రాజు ముచ్చటించెను. విదేశప్రభుత్వములవారు ఇరాకులో తమ రాయబారులను నియమించుటనుగూర్చి ప్రయత్నించుట మంచిదనియు అయ్యది తమదేశస్వాతంత్ర్యమును చూటునని.

బ్రిటిష్ ఆర్థికసంఘమువారు జేసినసిఫార్సుల ననుసరించి మితవ్యయముతో రాచకీయవర్తకాభివృద్ధికేమను పనులను జేయు కార్యక్రమమును దెలియజేసిరి.

రిఫుల పోరాటము

ఇంకను పరిస్థితులు కష్టముగనున్నవి

ఫెజ్, జూలై 17:—శత్రువులపై శ్రేణి-వైమానిక దళములు దట్టముగ తలపడెనని తెలియుచున్నది. రెజెక్టుపడమర గనున్న దేశమందంతటను శ్రేణివైస్యములు సంవలించెను. రిఫులు వశపరచుకొన ప్రయత్నించుచున్న ప్రజలకు శ్రేణివైస్యములు అభయమొసగి భయములేవనిరి. రిఫులరాజకీయప్రయత్నములచేతను, మాపంక్తులలో చొరబడుటచేతను పరిస్థితు లింకను ప్రమాదకరముగనే యున్న పనుచున్నారు.

పెట్రోలియం కంపెనీ

నోకదానిని అంగోలాలో 1000000 పౌనులతో నెలకొల్పిరి. టర్కీ-బ్యాంకులే వ్యవహారమునంతను చక్క-బెట్టును.

బొగ్గు విషాదపరిస్థితులు

విచారణ ప్రారంభమగుట

లండన్, జూలై 17:—బొగ్గుపరిశ్రమలో బయలుదేరిన కష్టములను కనుగొని విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు నియమించిన విచారణసంఘము పనిని ప్రారంభించెను. కాని గనులపని వాంఛనీయుమహాశీ విచారణలో జోక్యముకలగజేసికొనగూడదని చేసికొన్న తీర్మానముప్రకారము పొల్లానునది తేనిదీ నిష్కర్షగ డెలుపుటకు సోమవారమువరకు ఆపుజేసిరి. గనులపని వాంఛనీయుప్రతినిధు లున్నారు.

చీనాలో అఖండవర్షపాతము

వటదలై పాటుట

ప్రాతశాసనసభ్యుడు, కుటుంబము చనిపోవుట

హోకాంగు, జూలై 17:—హోకాంగు పొంగులో వర్షము కుంభిపాతముగ ఆకాశముచిల్లులు పడునటుల కురియుటచే 7 ఇండు మూలనవి. అందులో 200 మంది ఉండిరట. ఇంతవరకు 7 శతములు కన్పించినవి. ప్రాతశాసనసభ్యుడు అనగా పూర్వము సభ్యుడగు నున్నవారి కుటుంబము అంతయు అతనితో మడిగెను. ఆతనితల్లి, ఇద్దరు కొడుకులు వారిసతులు చనిపోయి రనుకొనుచున్నారు.

చీనాలో విషవాయువు

ఒక శతవరణ

కామన్వెల్థ్ లో సర్ ల్యామింగు వర్డింగ్ ఈవన్సుగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము తంతి సంపుటలో కొంత సారాంశము జరుగుటచే ఈ సమరణ ప్రకటించిరి.

చీనాలో జర్మను రసాయన శాస్త్రవేత్తలను విషవాయువును తయారుచేయుటకు చీనా సైనికోద్యోగులు ప్రతేజపెట్టిరి. తమ సైనికవిధానములందు లోడ్వడుటకు రషియా నిపుణులను నియమించుచున్నారు.

కొంచెం రషియనులు కోల్చిస్ సైన్యములో సభ్యులాయని మకింగ్ గారడగ, తమకు తెలియదని ఈవన్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

కెయిరోలో వార్తాపత్రికల సమ్మె

వార్తాపత్రికాశాసనములను మార్చినగాని

ప్రకటించరు

కెయిరో, (తేదీలేదు):—పత్రికాసంపాదకులు యజమానులనుగూర్చి శాసనములు కఠినములుగ నుండుటచే పత్రికా సంఘములో చాలా ఆలజడి బయలుదేరెను.

16 తేదీని ఒకరోజు వార్తాపత్రికలన్నియు సమ్మెగట్టవలెనని ఆక్షేపణ సభజేసి నిశ్చయించిరి. ఐదు పత్రికలు తమ యభిప్రాయములను డెలుపలేదు. కాని అందరును తమయస్మృతులను ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసిరి. పత్రికలు ఆక్షేపించుచున్న శాసనములను రద్దుజేయవలెనని రాజునుగోరిరి. అసత్యపు ప్రకటనలను గావించిన సంపాదకుని శిక్షించి వార్తాపత్రికను ఆపుజేసెవరను శాసనములను రద్దుజేయవలె ననుచున్నారు.

ఆస్ట్రేల జర్మను కలయిక

యుగోస్లావియా భయములు

లండన్, జూలై 15:—ఆస్ట్రేల జర్మను కలయికను సమకూర్చు ప్రయత్నములకు యుగోస్లావియా భయపడుచున్నది. ఈ విషయమై యుగోస్లావియా పార్లమెంటును, ప్రభుత్వమువారును ఉపేక్షజేయరాదని విదేశాంగమంత్రియనుచున్నారు. ఈ కలయిక యూరపుశాంతిని భగ్గుముచేయుననుచున్నారు ఆతడు సంగతులను జాగ్రత్త కనిబెట్టుచున్నారు దేశక్షేమమునకు భంగము గలుగునని లోచనవెంటనే చర్యను దీసికొనునట.

బ్రిటిషు కార్మికవక్షనాయకులను సత్యమూర్తిగారు ఆక్షేపించుట

లండన్, జూలై 14:—ఉదయం 2. సత్యమూర్తిగారు స్వరాజ్యపక్షమువారి అధికారపత్రముతో ప్రతినిధిగ ఇంగ్లండుకు వచ్చుచున్నారని డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికలో వ్రాసిరి. కామన్వెల్థ్ లో బర్మిక్ హెడ్ వింటర్ ను ప్రభువులతో బాటు మద్దనాల్లు, వెడ్జిడ్ గార్లు ఉపస్థితియుంటయు వారి సంభనే త్రొక్కుటయు బాగలేదని సత్యమూర్తిగారు ఆక్షేపించిరి.

ఇట్టిమహత్తరమును స్వరాజ్యపక్షముతో గౌరవమున రాజీ చేసికొనక గ్రేటు బ్రిటన్ గోల్డ్ పాయిన్ ఇండియాలోనున్న శాసనసభలన్నిటిని వశపరచుకొని ప్రతిష్ఠంభనలను స్వరాజ్యపక్షమువారు గావించెదరని సత్యమూర్తిగారు నడివిరి. అప్పటికి గూడ గ్రేటు బ్రిటన్ లొంగుకున్న అంతటితో ఉరకుండువారము గానునిరి. ఇండియాకు ఆకాభంగము గలుగజేసిన కార్మిక నాయకులకు ఇంకంకై మంచిమార్గమును కార్మిక పక్షమువారు మాపవలెనని సత్యమూర్తిగారు గోరిరి.

వైచినాకాదళ ప్రదర్శనము

అంతదర్శనముగలేదు

లండన్, జూలై 16:—చేర్బరో రోడ్డువద్దగ శ్రేణివారి నాకాదళమును పరీక్షించెదరట. 6 యుద్ధనౌకలు 22 డిస్ట్రీబ్యుటర్లు, 24 జలాంతర్గాములు, కావలి నౌకలు, గనులను ధ్వంసముచేయు నౌకలుగలవు. ఇంతకంటె గొప్పదళమును ప్రాంసు సంపాదించలేకపోయెనని చాలమంది విచారించిరి. కాని 1914 నుండి ఒక్కపెద్ద నౌకనుగూడ ప్రభుత్వమువారు జేర్బలేదని నాకాదళ శాస్త్రజ్ఞులు డెలుపుచున్నారు.

మే పెయరు హత్య

నేరములో సర్ జార్జి లాయ్డ్ గారి వంటవానిని జంపిన విషపు అను యువకునికి ఉరిశిక్షను విధించిరి.

సామ్రాజ్య సరుకులు

నే. బ్రిటన్ అంతటను నాడుటకు ఒకసంఘమేర్పడినది. సామ్రాజ్యమంతటను చిన్నసంఘముల నేర్పాటుజేసి అమ్మువాడును కొనువాడును కలిసియుండునటుల జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. సామ్రాజ్యములో తయారగు వస్తువులనే గొనుడని లోభించుచున్నారు.

రంగును పార్శ్వ దేవత ప్రదేశపు అభియోగము (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 17:— పై యభియోగమును ప్రీతి కవునిలువారు విచారణను మరల ప్రారంభించిరి. ఇంకొక జాతివారి యెదుట దేవతములలో పూజనల్యులు వాడులకు ఇష్టము లేదనియు, ఆతేషించుచున్నారనియు, పార్శ్వకులజాడుగాక జా రాష్ట్రీయను మతము నవలంబించినంత మాత్రాన దేవతములలో పూజనల్యులరాదనుచున్నారనియు వాడులన్యాయవాది డెయిలీ జేసెను. పూతరక్తమునే ప్రధానముగ నెంచవలెననిరి. పార్శ్వ కులజాడుగానివాడు నిజమైన జారాష్ట్రీయను మతస్థుడుగాదని న్యాయవాది బ్లాస్సేస్సర్ల ప్రభునకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. వేదేంద్రవరకు అట్టి విషయము రాలేదనియు, మొన్ననే ఒక ఫ్రెంచిస్త్రీ అట్టి మతస్థీకారము జేసిన సమస్య బయలుదేరె ననియు ఇంతకుముందు దెన్నడును ఇట్టి సంగతి రా లేదనిరి.

ఒకమతములో ముందుజేరినగాని ఆమతాచారములను ఆదిని అనుష్ఠించియు ప్రయోజన ముండవనియు అర్థములేదను ననియు అందుచేతనే ముందుగ ఒకమతములో జేరుట ఆచార మనియు పిల్చి మారుప్రభువు డెయిలీజేసెను. అన్యులు తమ మత ములో కలియెడుటకు వీలు లేదని వాడులవాదము. ఇదేమోస్తరు సందర్భమున అవినీతిని, నీతిబాహ్యతను పార్శ్వకుల ఒప్పుకొనెదరు గాని మతములోనుండి దూరమగుటకుగాని అన్యులు తమ మత ములో జేరుటకుగాని అంగీకరించరని బొంబయన్యాయమూర్తి వ్రాసెనని న్యాయవాది డెయిలీజేసెను. ఎంతటి నిష్కళంకం లైనను, ఎంత పూతచారిత్రులైనను సరే, విదేశీయుల యునంత మాత్రాన తమ మతములో జేర్చుకొనరు. కాని వారు పార్శ్వ తిలి దండ్రులకు బుట్టిన దానిపుత్రులను, పుత్రులను అనగా శాస్త్ర సమ్మతముగ పరిణయమాడక మోహమునకు లోనై గలిగినపు టుట్టినపిల్లలను మాత్రము తమ మతములో జేర్చుకొనుటకు అభ్యంతరము జెప్పరనియు అయ్యది మతము అనిపించుకొన దనియు అయ్యది పూర్తిగ మాత్ర విరోధమనియు ఆ య్యది పరిశుభ్రమైన ప్రాచ్య జాతి యనెననిజెప్పిరి. వారివాదము ముగిసిన పిదప క్రిందికొద్దు తీర్పులను అంగీకరించితిమనియు అనగా బెల్లాకన్యతల్లి పార్శ్వ కులనురాలనియు ఆమెను జారాష్ట్రీయను మతమును స్వీకరిం చుట కవసరమున మంత్రము లన్నిటిని జరిపించిరనియు గాన ఆమెను జారాష్ట్రీయను మతములోనికి జేర్చుకొనవచ్చునను సంగ తులను అంగీకరించితిమని పిల్చిమారు ప్రభువుచెప్పెను.

ప్రతివాదుల న్యాయవాది మిగతావిషయములను చాదిం చవలసి యున్నది. వాయిదావేయబడెను.

భారతదేశము ప్రభుత్వమువారి అభయము (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

స్పెక్టేటరు పత్రికాభిప్రాయము
లండన్, జూలై 17:—1924 మార్చిలో జెప్పినటుల భారతదేశముందున్న అన్నిజాతుల తెగలనుండి ప్రతినిధుల నేర్పాటు జేసి రాజ్యాంగనిర్మాణచిత్తుపట్టమును తయారుజేసి ఇండియా ప్రభుత్వమున కందజేయవలెననియు దానినిగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు డెయిలీజేసెద రనియు స్పెక్టేటరు పత్రిక మరల ముచ్చించుచున్నది. ఈ నిర్మాణమున దయారు చేయు వారందరును భారతీయులగానే యుండవలెను. ఇందులో 1/8 వంతును భారత సామ్రాజ్య కాసన సభవారు నేర్పొన వలెను. 1/8 వంతును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అన్నిజాతులవారును, తెగలవారును ప్రాతినిధ్యమున గల్గియుండుటలు నేర్పొనవలెను. తక్కిన 1/8 వంతును సంస్థానధీశ్వరులు నియమించవలెను. ఇదివరలో రాజద్రోహడుగనున్నాడనిగాని, ఈ మతముతకు, తెగకు కేంది యున్నాడనిగాని అభ్యంతరము జెప్పక నియమించవలెను. అట్టి విషయముల జాపనకర్త లేదనుచున్నది. ఈ సభలో అన్నివర్గ ములవారికిని తావుండవలె ననుచున్నది. బ్రిటిషుపరిపాలకులు, న్యాయశాస్త్రోపాధ్యాయులు, న్యాయమూర్తులు, వ్యాపారులును అ స్సెనరలుగ నియమించబడవలెను. వీరు సలహా నిచ్చెదరు. కోరిన పుడు కాపసినసంగతులను డెయిలీజేసెదరు. వీరు సలహా నిచ్చు టదేగాని ఓటులనీయరా దనుచున్నది.

జెమెయికా గవర్నరు (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి) ఆలివియరు ప్రభువు

ను సర్ శ్యామ్సుల్ విల్క్ గారిస్థానే జెమెయికా గవ ర్నరుగ నియమింపవలెనని యుక్తముమొకటి ప్రారంభమాయెను. ఇటీవల అనుకొన్న సహాయము దీనికిరాలేదు. ఎవరును చేయూ త నొసగలేదు. అధినివేశకార్యాలయమువారిని ఈవిషయమై గోరుచు తలచినపుట కేర్పాటుజేయబడిన సభను మాను కొనిరి.

బ్రిటిషు నాకాదళ కార్యక్రమము సిర్దానగరము

సింగపూరునాకాశయ తీర్మానము
లండన్, జూలై 18:—నాకానిర్మాణ కార్యక్రమ మునుగూర్చి ప్రభుత్వప్రకటనమును డెయిలీగోరి నాకాదళ మదింపులలో కొంత తగ్గించవలెనని సర్ జాక్ నెమెకాగారు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఒకవారమురోజులలో బాల్విను గారు ప్రత్యుత్తరమును బ్రకటించెద రని బ్రిడ్జిమెంట్ గారు బదు లిడిరి. యుక్తమునకు పూర్వము ఖర్చుజేయుదానికంటె 15000000 పౌనులు తక్కువగ ఖర్చు జేయుమన్నదని నెమెకాగారి తీర్మా నమును, దానిమీద చర్చను ఆపుజేసిరి.
ఎప్పుడుపడితే అప్పుడు తీసికేయు నాకాశయము నేర్పా టుజేయుచున్నార మని సింగపూరు నాకాశయసందర్శమున తెలియజేసిరి. పెద్దకార్యక్రమము మరల బెట్టితిమనిరి. నాకా దళమును సమ్మె నంతరింపజేయుట కుపయోగించరనియు ఒక వేళ సమ్మె సర్వత్ర ఏర్పడెనేని ప్రజలకు ఆహారపదార్థముల సప్లయకి ఇబ్బంది లేకుండ ఏర్పాటుజేసెదరనియు డెయిలీ జేసిరి.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు జర్నల్ నైట్

ప్రాంసుకు ప్రత్యుత్తరము
నిన్నటిదినము జర్మను మంత్రదర్శమువారు సెక్యూరిటీ ప్యాక్టుకు ప్రత్యుత్తరమును ప్రాంసుకు తయారుజేసిరి:—ప్రత్యు త్తరమును ఎవరికిని డెయిలీగోరిక అతిరహస్యముగ నుంచు చున్నారు.
జెర్మెయిల్సు ఒంబెజ్మెంట్ జెప్పినప్రకారము ఆక్రమణ ప్రదేశములను ఖాళీజేసినచో జాతిసమితి కోల్పోమిద జర్మనీ 10000 పోవుచున్నను గూర్చి జేసిన మరతులకు ప్రకారము జాతిసమితిలో జేరుటకు జర్మనీ సిద్ధమున నున్నదని వార్తా పత్రికలు డెబువుచున్నవి. శత్రువుల ఉపద్రవములేకుండ జేయు విషయమును త్వరితముగ జేర్చువలెనని జర్మనీ తొందరబడు చున్నది. కాని ఫ్రెంచివాడుక్రొత్త సంగతులను ప్రవేశపెట్టెరను చున్నారు. 21 లేదని ప్రత్యుత్తరమును బ్రకటించెదరు. బెర్లిను ప్యాకరులలో ఒకేకాలమున ప్రకటించెదరు. 22 లేదని రిచి ప్టానులో గొప్పచర్చ జరుగును.

జర్నల్ జాతీయవాదుల వైఖరి

లండన్, జూలై 18:—అసలు స్వాతంత్ర్యగూర్చి యభి ప్రాయములో మార్పెడియు లేదు. ముఖ్యము ఆజేషులు అటులనే యున్నవి. అవి అటులే నిలిచియుండును. జాతిసమి తిలో జర్మనీ ఎట్టి మరతులులేకనే జేరవలెను. జర్మనీకిని, జర్మనీ ప్రాచ్యసరిహద్దు రాజ్యములకు జరుగు మధ్యవర్తి పరిష్కారము లను ఫ్రెంచివారు మన్నించవలెను. స్త్రీస్వస్థుగారిపై జరుగు ప్రతి కూ లో వ్య మము కృత్రి మమైనది. ప్యాక్టునుగూర్చి జాతీయవాదు లెట్లు తలచుచున్నను, డాక్టరు స్త్రీస్వస్థుగారి ప్యాక్టుకు కారకులని ఆయనమీద ఎంతకోపగించు కొన్నను ఆతనిని రాజీనామా నీయవలెనని బలవంతముపెట్టితేని రాచకీయములు విషమావస్థయందు బడును గాన దానిని జేయ నొల్లరు. ప్రస్తుతమందున్న లాభదర పరిపాలనముకంటె ఎక్కువ జాతీయ మంత్రదర్శ ముండరాదని రిచిప్టాను నిర్మాణము చూపు చున్నది.

వాతావరణ స్థితి 1925 సం॥ జూలై నెల 18-వ తేది శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అల్పవర్షితము గత 24 గంటలలో	అధికవర్షితము గత 24 గంటలలో	వర్షము గత 24 గంటలలో	జూన్ నెల 1-వ తేదినంతటి వర్షము	సాధారణముగ సంజత్యుగమునకు పరియు మొత్తము.
గోపాలపురం	86.8	79.1	...	9.84	44.96
విశాఖపట్నము	83.5	77.8	...	2.66	37.09
కాకినాడ	86.4	76.1	0.23	9.69	39.09
మచిలీపట్నము	90.3	76.2	0.47	7.31	41.59
కర్నూలు	88.5	74.9	...	8.06	26.01
బళ్లారి	86.3	73.9	0.01	0.29	20.51
కడప	94.7	80.4	0.03	1.66	31.23
నెల్లూరు	96.5	76.8	0.23	2.76	37.98
వృధాను	97.1	79.2	...	1.18	50.74
కడపూరు	95.6	79.8	...	1.53	52.94
నేలము	91.4	73.6	...	4.40	39.30
కోయంబుత్తూరు	80.0	69.3	0.16	2.94	22.29
తిరుమనాపల్లి	96.1	76.5	...	3.66	38.18
నాగపట్టణము	94.9	79.2	...	0.91	54.98
మధుర	94.1	78.8	...	2.52	38.58
పాంబన్	87.9	78.9	...	0.15	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.64	28.34
తిరువేంకటము	81.1	71.4	0.08	11.89	64.51
కొచ్చిన్	82.4	71.7	0.82	34.16	114.51
కాలికట్టు	78.8	71.7	3.73	58.14	117.16
మంగళూరు	77.9	71.6	2.52	68.85	125.68
బెంగుళూరు	78.6	65.1	0.08	2.53	35.37
మెర్కార	66.0	61.0	2.52	60.78	125.46
కొడైకనాల్	62.2	51.2	0.01	9.49	62.18

సర్కారులు:— మచిలీపట్నములో 0.47' కాకినాడ లో 0.23' వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి విశా ఖపట్నములో 0.5' కాకినాడలో 0.5' కిగి పగటివేడిమితక్కువ కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 2.5' డిగ్రీలు తక్కువ

డక్కన్:—బళ్లారి, కడపలో చినుములుపడెను. మేఘ ములు ఏబ్బడుగనే యున్నవనచున్నవి కడప రాత్రివేడిమి 0.5' డిగ్రీలు ఎక్కువ. పగటివేడిమి బళ్లారి కర్నూలులందు 4.5', 2.5' డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 0.23' వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి నెల్లూరులో ఆగ్రెం ఎక్కువ. కడపూరులో తక్కువ. రాత్రివేడిమి నెల్లూరులో 2.5' డిగ్రీలు తక్కువ.

పడవటి తీరమున వర్ష పాతము తగ్గవచ్చును.
ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

అస్సాము గవర్నరు

స్కాట్లాండ్, జూలై 17:—సర్ జాను క్లెరు కె. సి. యస్. వి. కె. సి. వి. యి గారు ముఖ్య అస్సాము గవర్నరు పదవిని స్వీకరించుటతోపాటే ఆగస్టు 11 వ తేదినండి ప్రారంభమయి నాలుగు మాసములు నెల వొసంగబడును ఆ స్థానమున నిస్సాము గవర్నరుగ సర్ విలియము కిడు కె. సి. వి. యి, సి. ఎస్. వి. గారు పనిచేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

శాసనసభ్యుల రాజీనామాలు

సిమ్లా, జూలై 17:—ఈ క్రిందివిషయములు యిండి యా గెజెట్టు శాసనసభల కిరిక్రింద ప్రచురింపబడెను. అధికారసభ్యు డను మిల్నగారు కేంద్ర శాసనసభ్యు మునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. వారి స్థానమున ఆర్. జి. గార్డను గారు నియమింపబడిరి.
కేంద్రశాసనసభలో మదరాసు రాష్ట్రమునకు ప్రభువు ప్రతినిధి యగు నివాసు బహదరు విశ్వనాథ శాస్త్రుగారు రాజీ నామా నిచ్చిరి.

అఖిలభారత స్వరాజ్య స్థాయిసంఘసభ

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని ప్రధాన నాయకునిగా నెన్నుకొనిరి

ఏ. రంగస్వామయ్యంగారిని ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనిరి

శీ॥ శే॥ దాసుగారి సూచనల కనుగూఁచును

సహాయ తీర్మాన మామోదింపబడెను

అవసరమైన నూలుషరతును రద్దుపరచుటకు

ప్రయత్నింతునని మహాత్ముడు నుడివెను

కలకత్తా సమావేశము

మొన్న 16 వ తేదీ సాయంత్రము కలకత్తాలో భారత స్వరాజ్యపక్ష స్థాయిసంఘసభ జరిగినది భారత స్వరాజ్యపక్ష మునకు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని దాసుగారిస్థానమున అగ్రతండ్రిగాను, ఏ రంగస్వామయ్యంగారిని నెహ్రూగారి స్థానమున ప్రధానకార్యదర్శిగను యెన్నుకొనిరి.

“ఇటీవల దాసుగారు తన ఉపన్యాసమునందు నూచించిన చర్యలని భారతీయుల ఆత్మగౌరవమునకు భంగము కలుగని రీతిని ప్రభుత్వమునకు సహాయముచేయుటకు భారత స్వరాజ్యపక్షమువారు సంసిద్ధులై యున్నారు” అను తీర్మాన మాసభలో ఆమోదింపబడెను. ఆ సభకు గౌరవక్షేత్రములుగా వచ్చిన గాంధీసహాత్ముడే ఆ తీర్మానము ముక్తాయిదాను వ్రాసెను.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

ఆ తీర్మానమును శ్రీనివాసయ్యంగారు రుపపాదించిరి. “ఈ తీర్మానము నందలి వాక్యములు చాల విచిత్రముగా నున్నవని నామోదించుటనకు మన పక్షమునకు అపఖ్యాతికలగదు. స్వరాజ్యపక్షమువారికింకను యింకెంతో మంత్రికి అవకాశమును కలుగ జేయుచునేయున్నారని. అసెంబ్లీకిని, వారి పరతుల కత దంగీకరింప దగినదియే దీనివలన స్పష్టముకాగలదు. దొరతనము వారెట్టి చర్యలను జరిపినను చక్షుంపడజే ప్రతిఘటనమును సాగించుటకు ధైర్యమును కట్టుబాటును స్వరాజ్యపక్షమువారికికలదు. ఇదియే మహాత్ముని సూచనయని శీ॥ శే॥ దాసుగారు దొర తనమువారి కవకాశమును కలుగజేరిగాని యింకెంతో మంత్రి అగౌరవముగా దానిని తిరస్కరించెను. అతని భావము అవమాన కరముగానేయున్నదిగాని మన నాయకుడు చేసిన పనియందు మన పక్షమునకు కలదని స్పష్టపరచుటలో దోషమెమియును లేదు. బర్మెను హెదుప్రభువు యేమియును తెలుపలేదు. శౌరసకరముగ సహాయమున కవకాశము కల్గినదిగాని ప ప లెనని కప్ప భారతీయులుగూడ మరే మియును కోరలేదు. రాయబాగముల కవకాశ మింకను కలదని యింకెంతో మంత్రి నుడివెను స్వరాజ్యపక్షమువారును అటు లనే తెలుపుచున్నారు. తమకే తీరి స్వరాజ్యపక్షమువారు గ్రహించియేయున్నారు. దొరతనమువారు కటాక్షింపవలెనని వారు జేసుకొనదు లేమ హక్కులనే వారడుగుమన్నారు. వానిని నెర వేర్చినో తీవ్రప్రతిఘటనమును సాగించుటయే కర్తవ్యమును. ఇందిరేయోక్తి యేమియునులేదు ఇది యంతయును యధార్థమేమాపద్ధతిలో మార్చేమియునులేదు” అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడివెరి.

నేను గుప్త గారు

హిందూ ఆరగంబుసేపు గంభీరముగ సంభాషించిరి. “శీ॥ శే॥ దాసుగారు దొరతనమును అరాజక విప్లవకృత్వములను తీవ్రముగా నిరసించియున్నారని మరల మనముగూడ నటులే నిరసించుటవలయును. స్వరాజ్యపక్షమువారు దొరతనమును పూర్తిగా నిరసించెను. దోయులు అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించినపుడుగూడ శౌరసమువారు దేశీయులకోరికలనెరవేర్చిన పిమ్మట మరల వారిని సహాయముచేయుటకేయుద్దేశించిరి. మననాయకుడు చేసియుండిన సూచనను గౌరవించుటకు మిగిలిన తీర్మానము నామోదింపగోరెదను.” అని నుడివెరి నేనుగుప్తగారును నుడివెరి.

డాక్టరు ముంజీగారు

“స్వరాజ్యపక్షమువారి పురుషుల మంత్రిపదవులనంగీకరింప గూడదు” అని నుడివెరి ముంజీగారు నుడివెరి.

పండిత నెహ్రూగారు

“నన్నుమీరు అగ్రతండ్రిగా ఎన్నుకొనినందులకు మీకు నిందములు శీ॥ శే॥ దాసుగారిచేర్చిన పద్ధతియే మనకు అవసర ణీయును. ఈ తీర్మానము దేశీయుల అభిప్రాయమున కనుగుణముగా నేయున్నది. ఇందియామంత్రి చేసిన నిష్పలప్రసంగమును వారు ఆక్షేపించిరి. దాసుగారు నూచించిన శాంతిమార్గమును బలపరచిరి.” అని మోతీలాల్ గారు నుడివెరి.

మహాత్ముడు వ్రాసిన తీర్మానము కొద్దిమాటలతో ఆమోదింపబడెను.

దాసుగారి ధర్మశాల (148, రసానోడు)లోనే యీ సభ జరిగినది.

నూలుషరతు

“బెల్గాం లో తీర్మానమామోదింపబడి ఆరు నెలలు మాత్రమే గడచినది. మరియు ఆరు నెలలవరకును గూడ దీని నమలులో నుంచదగునని నేను తలచుచున్నానుగాని వికమత్యము ముఖ్యత మనుగుటచే అందులకిది అభ్యంతరమును కలిగించుచున్నదని స్వరాజ్యపక్షమువారు తలచునెడల దానిని తొలగించుటకు నా కెట్టి ఆక్షేపాయము లేదు. అందులకు భారత కాంగ్రెసుసంఘ సభను వెంటనే సమావేశపరచెదను.” అని మహాత్ముడు నుడివెను. “ఒక సంవత్సరము కాలము నూలుషరతును పరీక్షించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు మహాత్మునకు వాదానము చేసియున్నారు గాన దానిని భంగపరుచుటకు వారి కిష్టములేదు” అని మోతీలాల్ గారు నుడివెరి.

తేపు 17 వ తేదీని కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ యిచట జరుగును. ఆసభలో నూలుషరతు విషయము చర్చింపబడును.

(హిందూవిశేషి)

*** **

ఇష్టాగోష్ఠి సభ

నిన్న 17 వ తేదీనిదాసు ధర్మశాలలోనే సమగ్ర మహాత్ముడు యిష్టాగోష్ఠి సభను జరిపెను. ఆసభలో నూలుషరతునుగూర్చి ధారాళముగ నందరును మాటలాడిరి.

“నూలుగాని నూలుకిమ్మతగాని యియ్యవలెను. నూలు నిమ్మవారు స్వయముగావడికియే యియ్యవలెను. నూలునిమ్మవారికిని ధనము నిమ్మవారికిని సమాసహక్కులే యుండును. రాజకీయసభలకును కాంగ్రెసుసభలకును వెళ్లినపుడును, కాంగ్రెసు పంబంధముగ పనిని జరుపునపుడును ఖద్దరునే ధరింపవలెను.” అని అందరునుకలసి నిశ్చయించిరి.

మహాత్ముని ప్రసంగము

పిమ్మట మహాత్ముడు గంభీర్యాపన్యాసము నొనరించెను. “దేశబంధు దాసుగారి సంస్మరణార్థమును యిండియామంత్రి ప్రసంగమునకు ప్రత్యుత్తరముగాను యిపుడు కేవలము దూడేకుల సంఘముగా నుండిన కాంగ్రెసును రాజకీయసంఘముగా మార్చవలెనని యును యిపుడు కాంగ్రెసులో అధికసంఖ్యగల

పక్షముగానున్న స్వరాజ్యపక్షమే కాంగ్రెసుకు యాజమాన్యమును వహింపవలెననియును దూడేకుల సంఘము అనుబంధముగా నుండవలెననియును నేను నూచించెదను. ఇప్పటి స్థితి యుద్ధసమయము కంటెను అధ్వాన్నమైనది. బహిష్కరణ స్వరాజ్య పక్షములును మితవాద, స్వతంత్రతాది యితరపక్షములును యేకీభవించి వీలైనంతవరకు పనిచేయుటకు తగిన ఏర్పాటుల నన్నిటిని యిపుడు చేయుట ముఖ్యవసరము గాన నాయుద్దేశముతోనే, కాంగ్రెసును రాజకీయసంఘముగా మార్చవలెనని నేను కోరెదను” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

16 వ తేదీని స్వరాజ్యపక్షసభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానమునకు సంతకము కానివా రెవరైననుండిననుండవచ్చును. కాని 17 వ తేదీని మహాత్ముడొసంగిన యుపన్యాసమునకు మాత్ర మందరునుగూడ సంతసించిరి. మహారాష్ట్రినాయకులుగూడ సంతృప్తినిొందిరి. ఇటుపైని కాంగ్రెసుకును స్వరాజ్యపక్షమునకును వేయిమడుగు లధికముగ బలము చేకూరగలదు.

దేశబంధుదాసుగారికి అఖిలభారత

స్మారకచిహ్నము

దీనిని గూర్చి మహాత్ముడు త్వరలోనే ప్రకటనమును చేయును. ఆసిధికి చరకానిధియనిపేరు పెట్టబడును. దాసుగారికి ప్రేమ, తప, మగ్నగ్రామపునర్నిర్మాణమునకును ఖద్దరుప్రచారమునకును ఆధనము వినియోగింపబడును.

కాంగ్రెసుచందా

కాంగ్రెసుసభ్యులు చందాగా ఎంతనూలునియ్యవలెను లేదా ఎంతధనము నియ్యవలెను అను విషయమును మహాత్ముడును, మోతీలాల్ నెహ్రూ, కెల్కర్లు, శ్రీనివాసయ్యంగార్లును కలసి నిర్ధారించెదరు. ఆరీతిగా పెట్టెంబరు నెలలో జరుగ నున్న భారతకాంగ్రెసుస్థాయిసంఘసభలో తీర్మాన ముపపాదించబడెను. (స్వరాజ్యవిశేషి తంతివార్త)

దేశబంధుదాసుగారు

కోరిన షరతులు

ఇటీవలపూర్వలో దాసుగారిొసంగిన అగ్రతండ్రిపన్యాస మునందుండి స్వీకరింపబడెను.

“1. దొరతనమువారికి గల నిరంకుశ నిరోధకాధికారము ను వారు వదలుకొనవలెను. రాజకీయ కైదలనందరిం వదలివేయవలెను.

2. త్వరలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాధిపత్యమును స్వరాజ్యము నిచ్చెదమని హామీ నీయవలెను. ఈలోగా అందులకుగట్టిపర్పాటులు పునాదిగా జరుగవలెను. ఆ యేర్పాటులనుగూర్చి దేశము నందలి అన్ని మతములవారును పక్షములవారును దొరతనము వారును కలసి ఆలోచించి నిర్ధారించేయవలెను. ఈ విషయము నె గయలో దేశీయ మహాజనసభలో నేనొసంగిన అగ్రతండ్రిపన్యాసమునందుగూడ వివరించియున్నాను.

3. మనోవాక్యాయ క్రియలలో దేనివలననుగూడ విప్లవకారులకు ప్రోత్సాహ మొసంగకుండుటకును విప్లవోద్యమము నడంచుటకును సంసిద్ధులమని మనముగూడదొరతనమునకు హామీ నీయవలెనుగాని వంగరాష్ట్రీయ సభవారు లెన్నడును విప్లవకారులతో తాదాత్మ్యమును ప్రకటించియుండలేదు. దొరతనము వారికి నిజముగా మనః పరివర్తనముకలిగినచో విప్లవకారులభావములుగూడ మారుట నిశ్చయము నేను నూచించినట్టి యేర్పాటు జరిగినయడల విప్లవోద్యమము పూర్తిగా అంతరించును. అపుడు యువకులు దేశపేషయందే నిమగ్నులగుదురు” అని దాసుగారు నుడివెరి.

దేశబంధుదాసు వంగరాష్ట్ర

స్మారకనిధి

నూలుగున్నర లక్షలు చేరినవి
ఇంతవరకు గౌరవ కోశాధిపతికి 4,48,280, -10-8 రూపాయలు చేరినవి. (నూర్ ఎంతెరు 15-7-25.)

నేనుగుప్తగారే కలకత్తా మేయరు

గుప్తగారికి 52 సమ్యతులు, ప్రతికక్షునకు 17 మాత్రమే

“శ్రీ! శ్రీ! దేశబంధుని యదుగులజాడ ననుసరింతును”
పౌరక్షేమమునకై పాటుపడుదునని గుప్తగారి యుపన్యాసము

కలకత్తా, జూలై 17:—కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్షుడవని పోటీలో జె. యమ్. నేనుగుప్తగారికి 52 సమ్యతులును, ప్రతికక్షుడగు జార్జి మార్గనుగారికి 17 సమ్యతులును వచ్చుటచే గుప్తగారే మేయరుగా నెన్నుకొనబడి రని ప్రకటించబడెను.

కలకత్తా, జూలై 17:—నేటి మధ్యాహ్నము కలకత్తా పురపాలకసంఘము మేయరు పదవి యొన్నికకు చాల తీవ్రముగ చర్చ జరిగెను. సుమారు గంటన్నరకాలము చర్చించి తుదకు జె. యమ్. నేనుగుప్తగారి నెన్నుకొనిరి. గుప్తగారికి 52 సమ్యతులు, పోటీగా నిలచిన జార్జి మార్గనుగారికి 17 సమ్యతులును వచ్చినవి.

పాలకసభకు ఉపాధ్యక్షుడగు హెచ్. సుబ్బాస్వామిగారి ప్రధానత వహించిరి. 72 సభ్యులు హాజరైరి. సభ జరుగుటకు కొంతకాలము ముందు నేనుగుప్తగారు, సరోజినీనాయుడుతో గలసి సభకు వచ్చిరి అతడు సభలోనికి వచ్చినతోడనే చాల యుత్సాహముతో వాని నాహ్వానించిరి. స్వరాజ్యపక్ష సభ కొంతకు వచ్చిన యింకరాష్ట్రీనాయకులు కొందఱు రంగస్థాయి అయ్యంగారు, వి. జె. పక్షేలు, జమ్నదాసు మెహతాగార్లు మొదలగువారుకూడ సభకు వచ్చిరి. దిన మంత బాగులేకున్నను ప్రేక్షకులు, వారి నియోజకవర్గాలముందును, వరండాలుందును దళమగ కాననయిరి.

విశ్వాసుగారి యాక్షేపణ

గుప్తగారి యొన్నికకు సి. సి. విశ్వాసుగారు నాయకత్వమువహించి యాక్షేపించిరి. విశ్వాసుగారు స్వరాజ్యపక్షమునకు వ్యతిరేకి 12గు రాంగ్లేయులు, మఱి నల్వరు హిందువులు నతనికి సహాయపడిరి. మొదటినుండియు, గుప్తగారిని యల్లరు వనుగ నెన్నుకొనినందులకు విశ్వాసుగారు రాక్షేపించిరి. అతనిని యల్లరునుగానెన్నుకొనుట ధర్మవిరుద్ధమనియు, నతని నెన్నుకొనినవాటి సభ యశాస్త్రి వనియు చెప్పిరి. న్యాయ ప్రకారము యల్లరు మను యొన్నిక యశాస్త్రియమని తగాయదా వచ్చినపుడా తగాయదా స్థానిక ప్రభుత్వముచే దీర్చబడవలెను. విశ్వాసుగారి యీ మాటలను స్వరాజ్యవాదులు తీవ్రముగ ప్రతిఘటించిరి. అధ్యక్షుడు విశ్వాసుగారి మాటలను నిరాకరించెను. పిమ్మట మేయరుపదవి ఎన్నిక ప్రారంభమయెను.

అధ్యక్షునియొన్నిక

ఇద్దరు మాత్రమే యొన్నికకు నిలచిరి. నేనుగుప్తగారు స్వరాజ్యపక్షమువారిచే నెలకొల్పబడిన యభ్యర్థి. ఈయనను పాలకసంఘములోని సభ్యులందరిలోను పురాతన డెను రామ తారను బెనర్జీగారు ప్రతిపాదించిరి. ఒక రాజకీయ కక్షకు చెందినవాని నెన్నుకొనుటకు వ్యతిరేకమును నూచిందుటకై స్థూ అగ్రస్థిత్తుగారు, జార్జి మార్గనుగారిని ప్రతిపాదించిరి.

పిమ్మట సమ్యతుల నెట్టియవలెనను విషయమున వాదము ప్రబలెను. రహస్యముగ చీట్లపై సమ్యతులను దలుపవలయునని

ప్రతికక్షులు కోరిరి. స్వరాజ్యవాదులు బహిరంగముగ చేతుల నెత్తి సమ్యతులను లెక్కపెట్టవలెనని కోరిరి. ఈ విషయము సుమారు ఒకపావుగంట చర్చించి తుద కధికసంఖ్యాకులు చీట్లపై సమ్యతుల నిచ్చుట కిష్టపడనందున నాపద్ధతి మానివేయబడెను. అప్పుడధ్యక్షుడవని కిద్దఱిరెవరు సమ్యతులు దీసికొనబడెను 12గు రాంగ్లేయులు 5 హిందువులు మార్గనుగారికి సమ్యతులు నిచ్చిరి హామ్యుద్దయసభ్యులందఱును, గుప్తగారికి సమ్యతునిచ్చిరి మొత్తము 52 సమ్యతులు గుప్తగారికియవడెను. ముగ్గురు సభ్యులు తటస్థులుగనుండిరి. నేనుగుప్తగా నెన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడిన తోడనే, సి. సి. విశ్వాసుగారు న్యాయధర్మము ననుసరించి తన యభ్యంతరమును పుస్తకము నందు వ్రాయంగోరెను.

పిమ్మట నేనుగుప్తగారు మేయరు స్థానము నలంకరించిరి. అప్పుడన్ని పక్షములవారు నభినందించిరి. ఆంగ్లసభ్యులందు పురాతనమైన ఫీలిప్సుగారు మొదట నభినందించిరి. ఆంగ్లేయులు, రాజకీయపక్షములకు చెందినవాని నెన్నుకొనుటకు భయపడి వ్యతిరేకముగ సమ్యతుల నిచ్చిరేగాని మతేమియు గారణముకాదని ఫీలిప్సుగారు నడిపిరి. రాజకీయములతో సంబంధము లేకుండ పురపాలనము నడుపగోరిరి.

నేనుగుప్తగారి యుపన్యాసము

నేనుగుప్తగారు సభ్యులకు లెన్నుగూర్చి జేసిన స్వాత్ర ములకు గృహజ్యోతి వెలుపును, శ్రీ! శ్రీ! దేశబంధుని యదుగులజాడ ననుసరింతును” అని చెప్పినను బ్రతేంద్ర, నాతనికి జరిగిన మర్యాదకు తనయందుండు నాధిక్యత కారణము గాదనియు, తాను శ్రీ! శ్రీ! దేశబంధుని యాశయగులను విశ్వసించి, నాటి నామోదించుటచేతనే యిట్టి మర్యాద జరిగిననియు చెలిపిరి. కొంతవఱకు దాసుగారి కార్యక్రమమును వివరించి, కార్యనిర్వాహకాధికారి యగు సుభానుచంద్రబోసుగారి నన్యాయముగా నిర్బంధమున నుంచుకొనినయెడల చాల వజరు తమ యాశయములను నిర్వహించి యుండెడివారు. అతనిని వదలన తీక్షణమే, యాకార్యము సంపూర్ణముగ నిర్వహింపబడును. తాను దాసుగారి యదుగులజాడ ననుసరించి, శ్రీ! శ్రీ! కొలదికాలమే యధ్యక్షుడుగా నుండి యసంపూర్తిగ వదలిన కార్యమును పూర్తిచేయ ప్రయత్నింతునని చెలిపిరి. కొంతమంది కియున్నత స్థానము స్వరాజకీయ పక్షమున భివృద్ధిచేసికొనుటకు పయోగింపబడునని యనుమానించుచున్నార. కాని యట్టిభయముల కెట్టి యవసరములేదు. ఎట్టి విభేదములను జూడక, పట్టనమందలి పౌరులక్షేమము తొలుతక జూచుటకే ప్రయత్నింతునని చెలిపిరి.

(అ. ప్రె.)

మాచుమండగ దొంగతనము

ఒక పింఛనీతోడ్కొని స్త్రీమహమ్మదరు సినిమా చూచి అల్లునితోగూడి రిక్నాయెక్కి రా జూచుచుండగా రొండుటానావద్ద మునిలూలు అను ప్రాతవోరుకు, ఆతనిమొగముపై గుడ్డగప్పి జేబులో దాల్చునందిని తీసుకొని పారిపోవుచుండెను. అల్లుడు వెంటచేచి ఒక క్షి మైలుదూరమున ట్రిప్లి కేను మోరొడువద్ద పట్టుకొనెను వానిపై పోలీసువారు ఛీపుప్రెసిడెన్సీ మేజస్ట్రేటు గారివద్ద కేసు జేసిరి. దొంగ యిదివరకు మాచుసారులు క్షింపబడెనట.

విశాఖపట్నం రేవుసన్ను

ఇండియా రేవుస్థలముల చట్టముక్రింద విశాఖపట్నము పునరుద్ధరికొస్తానాకలపై 15 టన్నులకు 4 అణాలు పన్ను వసూలు చేయబడుచుండెను. ఇప్పుడు 2 అణాలకు తగ్గించునట్లు ప్రభుత్వము ఆర్థికశాఖవారు గణెబులో ప్రకటించుచున్నారు.

రైలు తొందరగాదిగి చచ్చుట

అక్కొండునుండి మన్నూరునకు ప్రయాణము చేయుచుండిన ఒక యువకుడు రైలు, మన్నూరుపట్టణము దాటువరకు అత్ర దగ్గనుండి, రైలు కదలుచుండగా గంతువేసెను. వెంటనే చాల దెబ్బలు తగిలి గాయములు బడెను. వేరొకరైలులో నిన్ని దెబ్బ నిన్ను సాయంకాలము జనరలు ఆస్పత్రిలో వేసిరి. శేషుడయ్యము 10 గంట వరణించెను. ఈతడెవరో యింకను బాల్కుకొనబడలేదు ఆసినిజేబులో టిక్కెట్టుమాత్రమున్నది.

ఎన్నిక సభలు

ఏడుబావులు:—కాంగ్రెసు పక్షమున శ్రీ గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరుచుట 20 వ తేదీన సాయంకాలము 6 గ. గోవిందప్ప నాయు పీఠిలో సభ జరుగును సామి వెంటటాచలం చెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. కాంగ్రెసునాయకు లందఱు పాల్గొందురు.

శ్రీధరసాహు

లా కాలేజీలో గల్లంతు:—ఇందు విషయమున నిన్ను పత్రికలో ప్రకటించబడిన వృత్తాంతము నందొక్క ఆశీసుగారి క్లాసులో కాదని తెలియుచున్నది. (డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు)

రంగం స్త్రీమరు:—రంగము పోలీసు యుండైన స్త్రీమరు ‘ఏద్యానా’ నిన్న సాయంకాలము 4-80 గ. బయలుదేరినది. రంగంలో సోమవారం సాయంకాలము చేరును.

చెన్నపురి ఆంధ్రభ:—బ్రాజ్ఞే ప్యాలెసు ధియేటరులో ప్రతాపరుద్రయము 1925 వ సం. జూలై నెల 19 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 5 ఘంటలకును ప్రదర్శించబడును. డాక్టరు జి. వి. సుబ్బారావుగారు యంగంధరపాత్రను ధరింతురు.

గొప్ప సంగీతపుకచ్చేరి:—ట్రిప్లి కేను సంగీతసభ తరపున రేపటిదినము (ఆదివారము) సాయంకాలము నాల్గంటలకు గోక్షే హాలులో గొప్ప సంగీతపుకచ్చేరి జరుగును.

చంబే వైద్యనాథ భాగవతులు (పాల్గుటు) గాత్రము, గోవిందస్వామి పిళ్ల (తిరుమనాపల్లి) ఫిడెలు, అంగనభి పిళ్ల (కుంభకోణము) మృదంగము, దక్షిణామూర్తి పిళ్ల (పురుకోట్ట) కంజీరావాద్యము.

రాకపోకలు:—ఈజిప్టుండియా రైల్వే మేనేజరు హింసమానుగారు నేనువయము వచ్చిరి సరో పెర్సె తాన్సను, పన్నుల విచారణ సంఘసభ్యులు, నిన్న సాయంకాలము వచ్చి రాత్రి కలకత్తాబోయెను.

సి. డబ్ల్యు. కాటసుగారు, పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుజనరలు ఆర్మిజేజిగారు నిన్న రాత్రి బోయిరి.

సాబు కలెక్టరు మాప్టరుమనుగారు, ఎ. సి. హాశెలు గారు కేడు వచ్చిరి.

మదరాసు రైల్వేంపెని ట్రాఫిక్ మేనేజరుగారు నిన్న రాత్రి బెంగళూరు బోయిరి.

ఇంపీరియలు బ్యాంకిని భారతీయ మొనర్చుటకు రాబోవుసభలో తీర్మానము

ఇంపీరియలు బ్యాంకియొక్క చట్టముందు బ్యాంకి యుద్వోగస్థలందు రాష్ట్రీయభాండారము లన్నియు గలుపునపుడెంత మంది కలరో యంతమంది కంటె కెక్కువగ నాంగ్లేయులందఱుకూడ వనియు భాండారముయొక్క లండనుశాఖ ప్రతి సంవత్సరము నయిదుగురు భారతీయులర పృథ్విద్రులైనను తరి ఫీదు చేయవలయుననియు భాండారముయొక్క ప్రధానపాల నవర్తమం దగమ మొకభారతీయుడైన నుంచవలయుననియు సన రించునట్లు తీర్మానము నొకదానిని కేంద్రాసంగ్రహలో నొకరి స్నా ప్రతినిధి యగు చి. దాసుగారు ప్రతిపాదించు నని తెలియ జేసిరి (అ. ప్రె.)

పచ్చప్ప కళాశాల విద్యార్థులసమ్మె

భోజనవసతులగురించి నివాదము

పచ్చప్ప కళాశాల విద్యార్థి వసతిగృహముల కాన్డను గారు భోజనపు టేర్పాటుల గురించి గావించిన యుక్తగువుచే వసతి గృహములోని విద్యార్థులందు గొప్ప ఉద్రేకము ప్రబలి ఈ దినమున సమ్మెకట్టిరి.

వసతిగృహము నిర్మింపబడి నప్పటినుండియు ఇంతవరకును ఆందు నివసించు విద్యార్థులు ప్రతి వత్సరమును తమలోనుండి ఒక పరిపాలక సంఘము నెన్నుకొనుచుండిరి. ఈ సంఘమే, చంట ఏర్పాటులు మొదలగువాని నన్నిటిని నిర్వహించుచుండెను నిన్నటి దినము వార్డునుగారు, చంట ఏర్పాటులతో, పై పరిపాలక సంఘమున కెట్టి సంబంధమును లేదని యుక్తగువుచే నెవల. ఇందుపై విద్యార్థుల కాగ్రహమునుగోగి, ఈ దినమున వసతి గృహముందు భోజనములొనర్చుట మానివేసిరి ఇంతిగృహముందు గపసితులు చాల క్లిష్టముగ మన్నువని చెలియుచున్నది.

నిమిషదవ రెడ్డిమహాసభ

గొప్పతలంపులతో ప్రారంభింపబడి, పదిలక్షలనిధిని కేర్చి నువ్వమించి, (చారిత్రాప్రసిద్ధాత్మకమై యున్నదియు, ప్రస్తుత మెన్నియోవిధముల నీచవశయం నుండు) రెడ్డిమహాసంఘము నుద్ధరించి సంఘసేవ కేయుటకు, రెడ్డికులములలోని పెద్దవారు తాత్కాలికాధ్యక్షులుగా, అందరు సంఘసభలు జరిపియు, ప్రజాప్రబోధము గావించియు తోడిసంఘములలో రెడ్డిసంఘమునుగూడ ప్రకాశమానముగా కొంతవఱకు, ముందుకు గొని వచ్చినారు.

అందునను సంఘముయొక్క అప్పియ్యమో, లేక రెడ్డికుల సహజముగా గల తాత్కాలికాధ్యక్షులతో, ఒక్కవర్సర ముననే రెండుగూతు మహాసభలను జరిపి, తోడిసంఘములవారు గూడ త్రొమింపబడి ప్రతిఫల జూపియుండిరి. మొత్తమున గురి 1921 సంవత్సరమున కర్నూలు పత్తనంబున జరిగిన ప్రథమ రెడ్డిమహాసభతో, సంఘకాన్యక్రమము చెప్పవలసిన దని చెప్పవచ్చును ఈ సభజరిగిన వహాసభలలో సంఘనిధికి గన బడయు ప్రతిభాగములు బహుగా జరిగినవి తక్కిన ప్రతిభలు లక్షలవి, గానములు, నాటకములు, రెడ్డిపాటలు ధారాళముగ, మైమున, డ్యోంసంధున, పూలుగానలని మొత్తములు చాలామంది సాహిత్యమున ఎంతో బాగా జరుగెను, పిలవనా కంఠానికి వ్రేలుకేరి, విషయస్వయము గావించుకొని సంఘసేవ కయిపలకున్నది. ఇందుకు నిదర్శనము లీవఱకుజరిగిన సభాసభితములే చెప్పగలవు గావున, బెజవాడప్రాంతీయులగు కృష్ణా ఐంపెల రెడ్డిసోదరులు గాని, గోదావరిపండుల రెడ్డిప్రముఖులు గాని, పక్షిణమున కడలూరుప్రాంతీయులగు రెడ్డికులజులు గాని రాగల కీతకాలపు సెలవుదినములలో "నిమిషదవ రెడ్డిమహాసభ"ను సమావేశపఱచి, వలొన్నతికి సహాయపడ బ్రాధీంచు మన్నాడు.

బూదూరు రామానుజులు రెడ్డి.

ఆంధ్రప్రతిక చందా ఏర్పాటులు

Table with 5 columns: దినపత్రిక సంవత్సరము, చందా రూ, 24, 0, 0. Rows include annual subscription rates for different papers.

చారపత్రిక సంవత్సరము 1-2, ,, ,, 4 0 0

చారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు.

నూతన సంవత్సరాది సంచిక వెలులు

Table with 3 columns: దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు, దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు, చారపత్రిక చందాదారులకు. Rows show subscription rates for new year issues.

ప్రస్తుతము పోస్టు రూల్సు ప్రకారము 0 8 0 రిజిస్టరు చార్జి అధిక మగుచున్నది. మీరే ముందుగ మన యార్డరు పంపి ఈఖర్చు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినవో సామ్యు మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు ప్రతికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవింతును. సంచికలు తపాలాలో పంపుటకు 0-8.0 తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకముగాచార్జి చేయబడును.

మేనేజరు.

వివరము:- ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయము, 7 తింబుకెట్టినిధి, వర్రా.

కమలాక్షి

(చిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:- నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటేశ్వరుగారు ఎం. ఏ ఎల్. టి.

సాంఘికనవల-ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంస్థలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఫుల్ బైండింగ్. మూల అచ్చు. 0.8.0. విలాసము:-

ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయము,

నెం.7, తింబుకెట్టినిధి, మద్రాసు.

అడవుల తిరిగి విభజించుట

ప్రభుత్వప్రకటన

మే 12, 1929- 1928 ఫిబ్రవరిమాసములో అడవి శాఖయందు ఖర్చులను, రెగిమెంటునుగూర్చి నూచనలుజేయ ఆర్. డి. రిచిమండుగారిని నియమించి యుండిరి. 1912 సం॥ అడవి సంఘమువారి ఫిబ్రవరి ప్రకారమున్న ప్రస్తుత అడవుల విభజన యందు కొన్నిలోపములున్నవని దెల్పి వేరొకవిధముగ విభజించ వలెనని వారు నూచించిరి. మితవ్యయ సంఘమువారు దీనిబట్టి అడవులను యిదిగూ రెగతులుగా విభజించరాని శిఫార్సు చేసిరి:- (1) ప్రతిఫలము వచ్చునవి. (2) ప్రతిఫలమురానివి. (3) రయితుల అడవులు.

మొదటి రెండుతరగతుల అడవులు అడవిశాఖవారి క్రింద నుండి మాడవరగతి అడవులు రెవెన్యూవారి కొప్పించబడును.

ప్రభుత్వమువారి రివిన్యూములను 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి మాసమునందు కన్నువేటరుల సభజేసి చర్చించి యిదిగూరేతిగ విభజించుటకు నిశ్చయించిరి.

(1) రాష్ట్రము త్రిముపై ప్రతిఫలము ముట్టునవి (పొవ్వి యిలు రివ్యూనలేజీపు) (2) రాష్ట్రము త్రిముపై ప్రతిఫలము ముట్టునవి (3) స్థానికమైనవి. ఆనగా రయితులవి.

టి. ఎ. వైలుపాడుగూర్చి యిట్లువిభజించువనికై 1924 మేమాసమున నియమింపబడిరి. వీరు మాడబాబితాలను తయారు జేసిరి.

(1) ఫారెస్టు శాఖ క్రిందనే ఫిరముగనుండవలసిన అడవులు.

(2) పంచాయతీయు నమ్మకముగా అడవి పరిపాలన జేయుచున్నట్లు రుజువయ్యేవరకు యేతరగతిలోని చేర్చుటకు వీలులేని అడవులు.

(3) ఫారెస్టుశాఖవారు అధికారము విడిచిపెట్టగల అడవులు.

ఫారెస్టు శాఖక్రిందనే యుండవలసిన అడవులలోనే ప్రతిఫలము వచ్చునని, రానివి అను విభజన ఆయన జేయలేదు. ఈ విభజనము కన్నరేటరులకు విడిచిపెట్టువచ్చునని చీఫ్ కన్నరేటరుగారు నిశ్చయించిరి.

పంచాయతీలనుమ్మకముగ పనిజేయుచున్నది లేనిది యింక నెక్కువ కాలము జూడ నక్కర లేదనియు, ఇప్పటి అనుభవము చాలు ననియు, మిగిలి అడవుల విభజన గూడ పూర్తిజేయ వచ్చు ననియు ప్రభుత్వమువారు దలచుచున్నారు. వైలుపాడుగారి విభజన ప్రకారము కొన్ని అప్రాముఖ్యముగ రిజర్వు అడవులు కారణము లేకుండనే ప్రభుత్వమువారి అధీనమునం దుంచబడి నవి. దూరముగ ప్రత్యేకముగానుండు అడవిభాగములు యిట్లుంచినవో యితరవనులకు యిబ్బంది కలుగజేయుచు ఫారెస్టు అధీనరూపి కాలమును వృధాగా వెచ్చింపవలసినవృత్తు. కావున గంజాము, నీలగిరి, పలవారు, ద. కనరా, తంజావూరు, రామ నాదు, మదరాసు జిల్లాలలో తప్ప యితరచోట్ల విభజింపవలసి యున్న రిజర్వుఅడవుల జాబితాలను జిల్లా గెజిటులలో ప్రకటింపవలెననియు, కలెక్టరుగారిని, అధ్యక్షునుగను, అడవిశాఖ ఉద్యోగి ఒకరు, కలెక్టరుగారిచే నియమింపబడు మువ్వరు ఉద్యోగిలరులును సభ్యులుగ నుండు, స్థానికసంఘములను యీ విభజన విషయముల విచారించి ఆవసరముగ శిఫార్సులజేయ నియమింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ సంఘములకు అవసరముగ సమాచారమును ఫిఫ్, కన్నరేటరుగారు సరఫరా జేయుదురు. వారి నివేదిక సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రభుత్వము వారి నందజేయబడును.

రయితుల అడవులను రివిన్యూశాఖకు ఒప్పగించుటకు గూర్చి ప్రత్యేక ఉత్తరువులు ప్రకటించబడును.

జి. టి. హెచ్. బ్రేకను,

ప్ర. కార్యదర్శి.

బొంబాయి ప్రభుత్వము

భార్య నెంటు జారీగెజిటు

(జూలాయి 14)

రామచంద్రపురమునందు కె. ఎల్. కుమారస్వామి అయ్యరుగారిని ప్రిన్సిపలు జిల్లా మున్సిలుగను, ఎన్. కె. పార్థ సారథి అయ్యరుగారిని అడిషనల్ మున్సిలుగను నియమించిరి.

బి. లక్ష్మీనారాయణ రావుగారిని కర్నూలు డివిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమించిరి.

ఎ. యంగుగారిని చిత్తూరు సబుడివిజనుకు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నియమించిరి.

ఎల్. ఎన్. రాజమణిక్యముగారిని అసిస్టెంటు సర్జను విశాఖపట్నము జిల్లాబోర్డునందు నియమించిరి.

మహమ్మదు అబ్దులు ఆలము సాహేబుగారిని అసిస్టెంటు సర్జనుగా బెజవాడ మునిసిపాలిటీయందు నియమించిరి.

పి. అరణాచలంగారిని ఒంగోలు మునిసిపాలిటీయందు అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమించిరి.

విద్యాశాఖ

జె. సి. చిన్నప్పగారిని విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారిక్రింద పెర్సనలు అసిస్టెంటుగ నియమించిరి.

టి. సూర్యనారాయణగారు రాజమండ్రి అగ్ని కాలేజీ నుండి ఆకాడమికు కోన్ఫ్యూలగ కెన్నుకొనబడిరి.

రిజిస్ట్రేషను

ఎం. సి. కేశవ మినసుగారిని మదరాసు-చంగల్పట్టు రిజిస్ట్రారుగా నియమించిరి.

రివెన్యూశాఖ

డిప్టీ కలెక్టరుల నియామకములు.

హెన్రీ ఎడ్వర్డు లెవిను డిసేనాగారిని డి. ఎ. గోదావరి ప్రెజిడి.

మంత్రిప్రగడ నరసింహపంతులుగారిని గోదావరి ప్రెజిడి నుండి డ్యూటీ జనరలు నందగిరి లక్ష్మీరావుగారిని కృష్ణా జనరలు డ్యూటీ అక్కి పెద్ది సుబ్బయ్యపంతులుగారిని కృష్ణా జిల్లా ప్రెజిడి.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ

ఎల్. వెంకటస్వామిచెట్టిగారిని విశాఖపట్నం వైద్య కళాశాల ప్రధానరుగా నియమించిరి.

ఎం. కురియన్ వరుగసిగారిని విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజీలో ప్రధానరుగ నియమించిరి.

కె. రామరావుగారిని మదరాసు జనరలు ఆస్పత్రిలో డాక్టరుగ నియమించిరి.

అత్యుక్తులు తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుడుగ పి. వెంకట రామయ్యగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఆ తాలూకాబోర్డునుండి నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నీ దిగువ వారు ఎన్నుకొనబడిరి:- జి. రోసయ్యచెట్టిగారు చల్లా వెంకటనరసరెడ్డిగారు, జి. చెమ్మరెడ్డిగారు, ఎం. వెంకట రెడ్డిగారు.

ఏలూరు తాలూకాబోర్డునుండి నరాలసెట్టి దేవేంద్రుడు గారు, ఎన్. వీరయ్యగారు కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్ను కొనబడిరి.

నెల్లూరు తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ ఇనక వెంకట రెడ్డిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

వెంకటగిరి తాలూకా బోర్డునుండి నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు నకు ఈదిగువవారు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి:- జె. వెంకట రామ రెడ్డిగారు, ఎం. సుబ్బరావును రెడ్డిగారు, కె. పిరా స్వామి రెడ్డిగారు.

బొంబాయి ప్రభుత్వము

మొల పారిశ్రామికశాఖను ప్రత్యేకముగ

నేర్పటచు ప్రయత్నములు

బొంబాయి, జూలై 17:- 1924 వ మార్చిలో బొం

బాయి శాసనసభవారు రాష్ట్రపారిశ్రామికసంస్థ నెత్తివేయుటకు తీర్మానించిరి. కావున ఆసంస్థపను లన్నియు నితరయద్యోగు లపై సర్దుబడినది. కాని మొల శాసన సభ వారు దానిని

ప్రతిపాదించిరి. కావున ప్రభుత్వము మొల శాసనసభతో

ప్రొందన పరిశ్రమాధికారి నేర్పించి స్థాపించుదురు. అవసరము

వెరబడిని సహాయాధికారిని గూడ నియమింతురు. (ఆ. ప్రె.)

నేపాళ దేశము.

అచటి జీవితసౌఖ్యము.

కలకత్తా లోటర్రిక్టు క్రిందటి మంగళవారము సభలో, బెంగాలు ఆసియా సంఘ కార్యదర్శి యగు జే. వాసు మానెను గారు నేపాళ దేశమున కి మధ్య బోయి వచ్చిన వాడుగుటచే ఆ దేశమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆసభకు గవర్నరు గారగు ఫర్ బాక్ కెరుగారు వచ్చియుండిరి. ఈపన్యాసకు డిల్లుపన్యసించెను.

నేపాళ ప్రవేశమార్గము

వాసుమానెనుగారు ప్రథమమున నేపాలుకు రాక్నాలు మీదుగా ప్రవేశించితిని చెప్పిరి. ఈ పోట నేపాలుకు బోవుట కొక్కటే సరియైన మార్గము గలదు. ఇది లోయలగుండును పల్ల ముల గుండును తిరిగి తిరిగి ఆదారిని పోవుదమన్న యొక్కడెవరు కొట్టిపోవుదురో యని భయముగ నుండును.

శశిగర్వివద్ద రోడ్డు పెక్కి పోయెను. అచట ముగ్గురు నల్ల రు మనుష్యులు అడ్డుముగ బోవుటకు తగినంత వడల్పుగల ద్వారము గలదు. ఎవరైన ఆదారిని ప్రవేశింపకుండ వెనుకకు నెట్టుటకు ఒక్క కాపలా మనుష్యుడు సన్నీతో బాకుతో నుండును. బాటసారి అడ్డువులలో దారిగండ్ పోవునెడల దోమకాటుకు పాలై మన్యజ్వరముతో కొట్టుకొనును. మూలివాడైనను మహా రాజైనను ఆద్వారముగుండ పోవలెనన్న ప్యాన్ పోర్టైననుండ వలెను; లేదా ఆకాపలావానికి ఫలూనివారు వస్తున్నారని ముందు తెలిసియైన నుండవలెను.

వాక్ మానెనుగారు నేపాళమహారాజులో నేపాలు గు హ్యముగ నుండుటను గూర్చి చర్చింపగా అట్లుండుట నేపాలీలు యూరోపియనులకన్న యెక్కువ వారని కాని, పాశ్చాత్య కా ప్రాభివృద్ధిని నీచముగ జూచిగాని కాదని స్పష్టముగ చెప్పెను. ముఖ్యముగ నందరి భావము ప్రాచీనతీచీ నాగరకతల సంఘటనము గల్గిన చోట్ల నెల్ల కలవరమును విభేదమును ఆసంతృప్తి యు లాభములతో బాటు వచ్చుచుండెనని చెప్పిరి.

అభివృద్ధి సమరసమును పెంపొందింపవలెను గాని విభేదములకు కారణము గాగూడదని నేపాలీల అభిప్రాయము. ఏదైన క్రొత్త కాసనము ప్రవేశే తెట్టినపుడు దేశమునకును ప్రజలకును ఏవిధమైన కష్టము గలుగకుండ అంతయు జీర్ణము చేసి కొనున ట్లుండవలెనని వారి తలంపు.

సుఖవంతులు.

“నేపాలు ప్రజల ముఖములలో సంతోషమును తృప్తియు ప్రతిఫలించుట జూడ హాయిగ నుండెను. ఇండియాలో నెలరోజులు జూచిన దానికన్న నేపాలులో ఒక్కరోజులో నెన్ని యో సత్వ ముఖములు గాన్పించును. పశుపతి యుత్సవమునాడు 60 వేలమంది జనము మంచహాసములతో సంతోషము తొండవ మాడు ముఖములతో నుండ నే గంటిని. నేపాలులో వార్తా పత్రికలు గాని, రాజకీయవేర్తిలు గాని, మిషనరీలు గాని లేరు. ఇంతేగాక ఇండియాలోను పశ్చిమ దేశమునందును యిక్కాలమున గాన్పించు జీవిత సంఘర్షణము గాన్పించదు

బ్రిటిషు సైన్యమునుండి తిరిగినవచ్చు సర్కాలలన యిట్లు కొండలలో నుండు రైతుల శాంతజీవితమునకు భంగము కలుగకుండ జేయుట యిచట మహారాజు ముఖ్యకార్యముగ నుండెను. అభివృద్ధి యనవరమని రాజుగారు గనుకొనిరిగాని అందువలన ప్రజల సౌఖ్యమున కెట్టి భంగమును గలుగజేయవలెనని ఆయన ఆశయము.

ఇందు కుదాహరణముగ నుపన్యాసకుడు పరిపాద్ధు స్త్రీమను రాక్నాలునుండి ముఖ్యపట్టాము కాట్మాండు వరకు 70 మైళ్లు కొత్త రోడ్డు వేయుటనుగూర్చి చెప్పెను. ఈ దారినిర్యామన కెక్కువ భిర్యులేకుండ దేశము పెట్టగలంత డబ్బుతో సిద్ధము గావలెనని రాజు తలంచెను. సుగ్రహార్థ మొకటి యనుసరింపబడెను. వంతెనలు చాలవరకు గట్టిగానే యుండెను. ఆర్థాటము లేకుండెను. ఈ చేసిన పనులన్నిటిలో జూడ కావలసిన దానికన్న యెక్కువ భిర్యులేయలేదని కాన్పించును. నెమ్మదిగ పనిజేయించుట ఉత్తమమార్గ మని మహారాజు తనయభిప్రాయములను చెప్పెను.

క్షుణ్ణికు వర్క్కు శాఖ చేసిన పనులు

పక్షికు వర్క్కు శాఖ చేయుచున్న పనులలో నిది ముఖ్యమైనదిగాని యింకను పనులు కొన్ని గలవు. కట్మాండులో విద్యుదీపములు కొళియాలలు యంత్రములు గలవు. పటాను, బాద్గాను పట్టాములలోగూడ కొళియాలలు గలవు. ఇప్పుడి కొళి

యాల పోత్రాలో పెట్టుచున్నారు. కట్మాండులోనున్నవాని నెక్కువ జేయవలెను. తూర్పు కొండలలోనున్న ధంకోటకు తయారులోనున్నవి. పాల్పాకు యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

“టెర్రైలో యిదివరకున్న రాజీయోక్తు మంచినీళ్లు త్రాగుటకు పిలగునటుల నీటి గొట్టములను వరుసగ బెట్టించి బాటసారులకును యిండ్లకునుగూడ మంచినీరు పోయము జేసెను. కట్మాండుకును, రాక్నాలుకును మధ్య టెర్రైలోను గలదు. దానిని ప్రభుత్వమువారును నితరులగూడ నుపయోగించెదరు. చుట్టుపట్లనున్న జిల్లాలన్నిటికిని ముఖ్యపట్టాములతో సంబంధ ముండునటుల జేయుటకై తీగలేకుండ టెర్రైలోనును ప్రవేశే బెట్టవలెనని ఆలోచనలో నున్నది.

“రాజుకుటుంబపు సౌధములు మంచి పనితనమును నెరపుచున్నవి. అంతయును నేపాలులోని శిల్పుల క్రింద పనివారలు జేసినదే. క్రిందటి జూను బ్రిటిషు దేశమునుండి మన్యజ్వరమును పోగొట్టుటలో నిపుణుడైనవానిని పిలిపించి మంచి ఫలవంతముగ ప్రదేశములలో నీ జ్వరములేకుండజేసి సాగుజేయుటనుగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు. బర్మోజిలో గొట్టము బావులు త్రవ్వబడెనుగాని యింకను పూర్తిగాలేదు. ముఖ్యపట్టాములలో సివిలు ఆసుపత్రి యున్నది. మిలిటరీ ఆసుపత్రి నిర్మాణములో నున్నది.

ఇరిగేషను పనులు

ఇరిగేషనుకు సంబంధించిన పనులు చాల ముఖ్యములైనవి. భగల్పూరుకు ఉత్తరముననున్న సెట్టాట్ జిల్లాలో ప్రైజుగా సిప్రముడు 50 వేలయెకరముల సాగు ప్రదేశము జేయబడెను. ఈ స్కీము పని 12 యేండ్లనుండియు జరుగుచుండెను. ఐదేండ్లనుండియు పనులు బాగా జరుగుచున్నవి. ఈ సంవత్సర మాఖరుకు సాగు ప్రారంభము గావచ్చును. చర్పాంగా కుత్తరమున కమాలానది సిప్రము ఆలోచనలో నున్నది. ఇంకను పని ప్రారంభముగాలేదు.

“బానిసవృత్తిని లేకుండజేయవలెనని ప్రారంభమైనది. ఇందు 50 వేలమంది గలరు. వీరిలకు 50 లక్షలు ఖర్చునగు. దీనికి సంబంధించిన కాషనము కొద్ది మాసములలో జరుగును నేపాలులో బానిసలను బాగా పోషించుచు కాసనము ప్రకారము రక్షించుచున్నటుల యెక్కువకాని బ్రహ్మచారి జెలుపబడినది.

“స్కీములు పనులన్నియును నిజమే బాగాక స్వయముగ పనిచేయుచున్నయు జూచుకొని పనులు జేయించును.”

దిగుమతులెగుమతు లభివృద్ధి

వాక్ మానెనుగారు రంతట క్రొత్తతాడుదారిని గూర్చి చెప్పిరి. ఇది భింపేజివద్ద ఆగిపోవును. ఇది 12 మైళ్లదూరముండును. ఎగుమతి దిగుమతులను 225 మణుగుల బరువును క్రిందికి లోయలోనికి పైకిబంపవచ్చును. మనుష్యులునడుచుటకు ప్రాచ రోడ్డుమీదుగా గుట్టుమీదగాని బండిమీదగాని పోవచ్చును. తానుదారి సిద్ధమైనచోయే చెప్పవచ్చును. కాని పనిశీరములో ప్రారంభము గావచ్చును.

దీనితో వెంటనే జరుపులు మోయకూలీలకు చాలమందికి పనిలేకుండపోవును వారలకు కష్టము గలుగకుండ అట్టినారెంతమందియున్నారో కనుకొని తగినటుల భూము లేయబడును. అందువలన భూమిచాగును గూడ యెక్కువజేయ నుద్దేశింపబడెను.

బొద్దారము

వాక్ మానెనుగారు తుదకు ముగించుచు రాజుగారును వారికుటుంబమును విదేశములనుండి మాడవచ్చువారికి జేయు గౌరవాదార్యములగూర్చి చెప్పిరి. ఆర్థిక, మత, రాజకీయకార్యము లేమియు లేకుండ వచ్చినవారిని వారు సత్కరింపకోరెదరు మాడబోయినవారి కచ్చోట మంచి సత్కారముగగ్గి తిరిగివచ్చెదరు.

మహారాజుగారిది మంచిపుస్తక భాండాగారముగలదు. అందు దాదాపు 15 వేలసంస్కృతప్రాతప్రతులు గలవు మిగిలినవి హైనా, టిబెటు, యూరోపియను గ్రంథములుగలవు. పుస్తకభాండాంధాధికారులు ప్రాతప్రతులపట్టికను తయారుజేసివిద్యాగళుకుపయోగముగనుండునట్లు జేయుచున్నారు.

రాజుగారి యింట నిరాడంబరత్వము గాన్పించుట ముఖ్య విషయము. మహారాజు కుమారులు, బంధువులు కష్టపడి పనిజేసెదరు. పరిపాలనములో నున్నతిపవపులం దుందురు. జెనరలు సర్ పద్మపట్టికువెర్క్కు ఇంజనీరు, జెనరలు సర్ కెయజరు, కాస్ట్రొయరీవరికోధనము జేయుచున్నారు. జెనరలు సర్ మోవాక్, సర్ బాబరుగారు విదేశవ్యవహారము, పోలీసుకాఖలను బా

ఒక పియా భూస్వామియొక్క ఆస్తి

ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనుట

పాట్నా, జూలై 17 — ఒక లక్షరూపాయల విలువ గల యొక ఆస్తినిగురించి పాట్నా హైకోర్టులో వ్యాయమా ర్తులు రాసుదాసుగార్ల యెదుట నొక పెద్ద వ్యాజ్యము జరుగుచున్నది. 1879 లో గయా సబజడ్జి యగురాయమతదివాన్ బహదూర్ చెప్పిన తీర్పుపై గయాలోని పియాసంఘము వారి దావాను తెచ్చిరి. ఆప్యంతర్యప్రకారము ఒక పియా మహమ్మదీయునికి జేందిన ఆస్తియిండియామంత్రి కొంగబడెను. ఫిర్యాదీలు గయా అంజుమాన్ ఇమ్మాని యాకు కార్యనిర్వాహకులు. పియా లా ప్రకారము, ఏపియాయైనను నిరాధారుడై చనిపోతాడను. బేవారసులుగా చనిపోదే పియాలకందరకిని ఇమము వారసుడు. వారి ఆస్తులన్నియు వానికి చెందును. ఇమము కనబడకుండుటచే ఆస్తిమాత్ర పెంపరికైనను చెందవలెను. ఈ యాస్తుల నప్పజెప్పుకొను ముజతాహీదు గయా సబార్డినేడు జడ్జి కగపడలేదు. అందువలన నతడు ఇండియామంత్రికి వప్పజెప్పెను. పియాలాప్రకారము ముజతాహీదు లేమిచేయుదురో ఇండియామంత్రికూడ అదేపని చేయవలసి యున్నది పియాలాప్రకారము ఆస్తులను తీసుకొనలేదనియు రాజ్యప పాలనాపాక్కుచేతనే తీసుకొంటివనియు అందువలన తినుకెట్టి బాధ్యతలు లేవనియు ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు ఫిర్యాదుల తరపున సర్ ఆలీ ఇమామ్, ఖుర్షీద్ హుస్సేన్ గార్లను ప్రభుత్వములరపున హనువ్ గారును వాదించుచున్నారు. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

గోహత్య

దేవాలయము నశిత్రిమొనర్చుట

కాకిత్తు, జూలై 17. — పెరింటలనున్నాము 8 మైళ్ల దూరమునున్న కులకలూరు ఫిగవలి దేవాలయములో ఎవరోఒక గోవును హత్యజేసి దేవాలయము నశిత్రిమొనర్చినట్లు తెలియుచున్నది. గోవుయొక్క కళ్ళిబ్బము దేవాలయపు నటవృక్షక్రించున్న బావిలో పడవేసిరి. వల్లననాడు పాలీస వారివిషయమును విచారించుచున్నారు. మోపాప్రాప్తములతో కులకలూరుకు సంబంధము లేదు. (అ. ప్రె.)

నాగపూరులో హైకోర్టు

జూడిషియల్ కమిషనరు కోర్టును హైకోర్టుగా మార్చవలసినదని బారుసంఘమువారు రడుగుట

నాగపూరు, జూలై 17 — నాగపూరులోనున్న జూడిషియల్ కమిషనరు కోర్టును హైకోర్టుగా మార్చవలసినదనియును బారులోనుండియే 5 గురు జడ్జీలను నియమింపవలసినదనియు లేకున్న నిరర్హత హైకోర్టులనుండియైన జడ్జీలను నియమింపవలసినదనియు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి నడుగవలెనని బారుసంఘము వారు ప్రత్యేకముగా చేసినసభలో నేకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి (అ. ప్రె.)

చెదరు వీరందఱును విజ్ఞానవంతులు. పాశ్చాత్యాభివృద్ధిని గమనించినవారు. భారత వ్యవహారముల నెరిగినవారు.

ఇతర ప్రాంతములలో నేమి జరుగునో కాచియుందురు

బహిః ప్రపంచములో నేమి జరుగుచున్నదో చూచుటకు కట్మాండులో నెప్పుడును కాచియుందురు. మహారాజుగారు ఇంగ్లాండుకు బోయి సార్వభౌముని అతిథిగనుండుటయే గాక కలకత్తాలో తినుకుటుంబమువారితో విడిసియుండును.

అచట అధికారులతో నీయుపన్యాసకును మాట్లాడుగా వారికి ప్రక్కనున్న బ్రిటిషువారిపై ఎంత గౌరవముగలదో తెలిసెను. విదేశములనుండి ఏమైన అభివృద్ధిపనులను దీసికొని ప్రవేశే పైట్టుటకు తగినటుల నేపాలులో పురావెపు సంఘైక్య చారములకు భంగములేకుండ చేయబడుచుండును

నేపాలు ఘోషాలోనున్న దేశమని చెప్పవచ్చును. నిజమైన ఘోషాపద్ధతి చాలమందిని నువ్విషయమును మరుసరూదు. అని వాక్ మానెనుగారు జెప్పి ముగించిరి.

సైన్యాధిపతి: హిందూదేశము

కలకత్తాలో హిందూ స్వరాజ్యక్షేపణవారు గారి ప్రదమగు సహకారమును సూచించుచున్న సమయమున, ఇంగ్లండులో సివిలు సర్వీసుబిల్లును ప్రభువుల సభవారు మూడవసారి రంగీకరించి కృత కృత్యములు. ఈబిల్లు, ఉక్కుచట్టమును మరింత బలపరచునని చెలువనవరము లేదు. స్వరీపాల నాభివృద్ధికి ప్రతికూలముగు ఏర్పాటు లిందుడుటచే, స్వరాజ్యక్షేపణమువారి సూహలు సఫల మగుట కవకాశము గనుపించదు. అది యటుండ, హిందూ దేశ సైన్యాధిపతి యగు జనరల్ బర్డువుడ్ గారి సమయముననే తమయభిప్రాయములను వెల్లడిజేసిరి. వీరికి పూర్వము సైన్యాధిపతియగు వహించిన క్విట్ ఇండియాను రాలిచ్చున ప్రభువుగారు, హిందూ దేశ మొకజాతి గాదనియు, హైందవసైన్యమును నిర్మించుటకు సాధ్యమైనదియు మున్నగు సంగతు లను స్పష్టముగ చెలిపిరి. రాలిచ్చున ప్రభువుగారు సైనికు లగుటచే, వారికి డిస్ మిస్ అంతగ తెలియదు. మనోభిప్రాయములను దాచిపెట్టు నిపుణత గనుపించదు. బ్రిటీషు ప్రముఖుల నిజాభిప్రాయ ములు వెలువడుట మంచిదే. ప్రజల కేసంగతియు తెలిసియుండును. రాలిచ్చున ప్రభువుగారి ప్రసంగము దేశమునందు కొంతవర కాశ్చర్యము గలుగజేసి నను, మిలిటరీ యుద్వ్యోగముతో బాటు సివిలు ఉద్యోగులను ఇట్టి యభిప్రాయములనే లోలోన గలిగియున్నారని, వారిని పట్టించున తెలియుచునే యున్నది.

ఇండియా మంత్రి యగు బర్క్లెహ్ పాడ్డు ప్రభువుగా రిటీనల్ గావించిన ప్రసంగమునందు, హిందూదేశమునందు జాతీయత లేదని, నిస్సందేహముగ చాటిరి. అందుచే ఉభయలమధ్య నెక్కుడు తారతమ్యము గనుపించదు. రాలిచ్చున ప్రభువు స్థాన మాక్రమించిన సూత్రసైన్యాధిపతి యగు జనరల్ బర్డువుడ్ గారు హిందూదేశమునకు సయన మగు సమయమున, చిక్కిలి సొక్కుచితాభిప్రాయము లను వెల్లడిజేసి, ప్రభువుహృదయము మారలేదని గనుపరచిరి. హిందూదేశము అసంభవముగు ఫలము నాశించుచు ఆశాంలిని గనుపరచుచున్నదని బర్డువుడ్ సేనాని లేలంపు. అసంభవముగు కోర్కె ఎద్ది? అది స్వరాజ్యమే యగుచో, వీరి వాక్యములు రాజ్యాంగ సంస్కరణప్రణాళికకే విరుద్ధము. మరియొక సంగ తిని గూడ పేర వివరించి ప్రజలకు నిజసందర్భము లను తెలుపఁగలవారు, సంతోష వచ్చును. ప్రభువుమువారు నిరంధములను తొలగించగలరు గని, నిర్మాణసంబంధ మగు కార్యములను నిర్వహించగలరని, బర్డువుడ్ గారి తలంపు. దీనియర్థ మేమి? భరితయులు వారి ముక్తిని వారు సాధించు

కొనవలయు ననియే గద. ప్రభుత్వమువారు స్వరీపాలనము నిచ్చుట పొసగదనియు, స్వరాజ్యమును ప్రజలే నిర్మించుకొనవలయునని, బర్డువుడ్ గారి నుడువులవలన తేటపడుచున్నది.

ఈవిషయమును గాంధీమహాత్ము డెన్నిమార్లు చెలిపినను, ప్రజలకు నచ్చలేదు. సైన్యాధిపతియే నొక్క వక్కాణించుటచే, ప్రజ లికనయినను స్వరాజ్యనిర్మాణమును చేపట్టి, గమ్యస్థానము జేరుట ధర్మము గాదా? బర్డువుడ్ గారి ప్రసంగముబట్టి సైన్య వ్యయము తగ్గననునాశ గనుపించదు. దేశమునం చెన్నియో యుద్ధవములు గలుగునని వీరు హెచ్చరించిరి. బాల్లివిస్టు ప్రచారమునుగూర్చి భీతి గనుపరచిరి. దేశరక్షణవశ్యకత యధికముగ గలదని, వీరు వివరపరచిరి. దేశమునం చెప్పడును ఏదియోయొక యుద్ధవము గలదని చెప్పి, మిలిటరీఖర్చును కొనసాగించుట యాచారమునది. ఆయాచారమును బర్డువుడ్ సేనాని విడనాడలేదు. దేశమునందు సత్వరాభివృద్ధి జరుగుట యపాయకర మని వీరు చెలిపినవిషయము, అధికారసాంప్రదాయమున కనుగుణముగనున్నది. చీకటిలో దూకగూడదని వీరు ప్రభుత్వమును మందలించుచున్నారు. సాహసకార్యముల కలవాటుపడిన సైన్యాధికారులు, ప్రభుత్వమువారి కెక్కుడు ధైర్యసాహసములను పురికొల్పుటకుమారుగ, వెనుకడుగు వేయగోరుట, విచిత్రముగ దోషకమానదు. మిగిలిన దేశము లన్నిటిలోను స్వరీపాలనాభివృద్ధి నిరాటంకముగ జరుగుచుండ, హిందూదేశముపట్ల నింత యనుమాన మేలనో చెలియకున్నది. బర్క్లెహ్ పాడ్డు ప్రభువుగారి ప్రసంగమునకు బిమ్మట బర్డువుడ్ సేనాని ప్రసంగించి, ప్రజాశయములను భగ్నము చేసిరి. భారతవర్ష మికముం చెట్టికార్యక్రమము నవలంబించినను, అయ్యది స్వతంత్రమై, ఆత్మవిశ్వాసపూరితమై, స్వతంత్రిని పెంపుజేయునదిగ నుండవలయునని, దూరదృష్టిగల వారెల్లరు అంగీకరింకమానరు.

జయిల్లు

జయిల్లు పరిపాలనముగూర్చి ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తి గనుపరచినను, ప్రజల కది తృప్తిగొలుపజాలదు. 1924 సంవత్సరపు జయిలు పరిపాలనపు రిపోర్టు జూచిన, నివారించవలసిన యిబ్బందు లనేకములు గలవనియు, పరిస్థితు లంతగ మారలేదనియు గనుపించుచు. అగహాయవాదులు జయిల్లలోకి ప్రవేశించక పూర్వము, జయిలు ఇబ్బందులు వెలుపలివారి కంతగ తెలియలేదు. ఇప్పటి కయినను ఆయిబ్బందులు తీరలేదు. ఖయిదీల సంఖ్య 1924 సంవత్సరమున దగ్గిపోయెను. ఇందుకు, మాషిఖా ఖయిదీలను పలువురను వదలిపెట్టుటయే కారణ మని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. అంతియగాక, రెమి ప్ క్షణతియు జయిలు నిర్బంధితుల సంఖ్యను తగ్గించుటకు తోడ్పడెను. అస్తికి సంబంధించిన నేరము లధికమగుట శోచనీయము. ఇట్టి వారి సంఖ్య 10955 నుండి 11572 వరకు పెరిగెను. ఇందుకు కఱపు, వరదలు, కాటకము మున్నగునవి కారణ మని నివేదిక తెలుపుచున్నది. దారిద్ర్య

బాధచే దొంగతనములు హెచ్చగుటకు కారణముగ నున్నది. దీనిని తొలగించుటకు శిక్షలను విధించినంతమాత్రమున ప్రయోజనము గలుగజాలదు. "రాజద్రోహము మున్నగు లాఠిర్లరులకు భంగము కలుగజేసెడి చేరముల క్రింద, ఖయిదీల సంఖ్య దగ్గెను. క్రమక్రమముగ క్షీణించుచున్న అసహాయోద్యమ సంచలనము తగ్గుటయే యిందుకు కారణ" మని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. సబ్ జయిల్లలో విచారణక్రింద నున్న ఖయిదీలలో 10 మంది పారిపోయిరి. 17 మంది చనిపోయిరి. సివిలు ఖయిదీల సంఖ్య హెచ్చెను ఇందుకు, డబ్బుబిల్లుబిల్లుయే కారణమని సూచించబడెను. సివిలుజయిలుపట్ల పూర్వము భయముండెడిది. ఇయ్యది అవమానముగ భి వింపబడెడిది. ఇప్పుడటలుగాక, న్యూనత తగ్గిపోవుచున్నదని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. ఇట్టి స్థితి సంభవించుచున్నపుడు, సివిలు జయిలు శిక్షను తొలగించుటయే సమంజసము. ఏలనన, నాగరికదేశములలో నిట్టి శిక్షను దొలగించిరి. హిందూదేశములో దీనిని నిలిపియుంచుట భావ్యము గానేరదు. "చదువు నేర్చిన ఖయిదీలసంఖ్య దగ్గుటకు, అసహాయోద్యమమునకు సంబంధించిన ఖయిదీలసంఖ్య తగ్గుటయే కారణ"మని నివేదిక చెలుపుచున్నది. విడిఖయిదు శిక్ష విధింపబడిన వారి సంఖ్య హెచ్చెను. కఠిన శిక్షను పొందిన వారి సంఖ్య తగ్గెను. కాని, దీర్ఘ శిక్షలు విధించుట సామాన్యమయినది. ఇంతకు పూర్వము శిక్షబడి తిరిగి ఖయిదులో ప్రవేశించిన వారి సంఖ్య హెచ్చెను. ఇందును బట్టి చూడ, జయిలు నిర్బంధములు ఖయిదీల హృదయమును సంస్కరించుటకు తోడ్పడుటలేదని తోచును. అట్టి సంస్కరణము జరుగనంతవరకు, జయిలు నిర్బంధములు ప్రయోజనకరము గాజాలవు. నాగరికదేశములలో నిందుకొరకు జేసెడి ఏర్పాటు లీ దేశమున గానరావు. విడిఖయిదుశిక్ష విధింపబడిన వారిని విద్యాదియోగ్యతల ననుసరించి స్పెషలు డివిజనులో నుంచుట కేర్పాటు చేయబడెను. కాని, శిక్ష విధించెడి కోర్టు లీ యవకాశ నుపయోగించుట లేదు. ఈతరగతిలో జేర్పబడిన వారు దాదాపుగ లేనేలేరని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. తంజావూరులో నెలకొల్పబడిన బోర్డ్ స్టలు పాఠశాల శిక్షపడిన బాలురప్రవర్తనమును చక్కబరచుటకుద్దేశింపబడెను. ఇందలి ఏర్పాటులు రిపోర్టులో వివరింపబడెను. జయిల్లలోనుంచి 16 గురు పారిపోయిరని తెలియుచున్నది. జయిలు పరిపాలనపు రిపోర్టునందెల్ల దుఃఖకరమగువిషయము, చెబ్బల శిక్ష లధికమగుటయే. జయిలునేరములక్రింద శిక్ష విధించుటకు సూచించబడుటకు సర్వాధికార మిచ్చుటవలన, మిగుల నష్టము వాటిల్లుచున్నది. ఇట్టిశిక్షలసంఖ్య 3434 అని సూచించబడినది. సెంట్రలు జయిల్లలోకెల్ల వెల్లూరుజయిలులోనిట్టిశిక్ష లధికము. పిమ్మట మద్రాసు, నేలం జయిల్లలో సభికముగ నుండెను. ఇల్లా జయిల్లలోకెల్ల కడ్డలూరు జయిలులో శిక్షలసంఖ్య విస్తారముగ నున్నది. ఇందుకు, మధురప్రచారకులకు విధించిన యధిక శిక్షలే కారణ మని తెలియుచున్నది. దేశనేపనిమిత్తమై పాటుపడెడి వారి నిట్టిశిక్షలపాలనయుట, ఘోరము. ఇట్టివారు దుండగిడని తలంపజాలము.

ప్రభుత్వమువా రివిషయమై విచారణజరుపకుండుట శోచనీయము. ఇతర జిల్లా జయిల్లలోగూడ నిట్టి శిక్షలు విధింపబడెను. జయిల్ల ఇన్స్పెక్టరు జనరలు కామరాను గా రీషధిని సమర్థించుచున్నారు. కానియ్య మవసరమని వీరు సమర్థించుచున్నారు. దెబ్బలశిక్షలు మితి మీరి నటుల దోచును. కోయంబత్తూరు, నేలం, జయిల్లలో ముప్పదిదెబ్బలు విధింపబడెను. వెల్లూరు జయిల్లలో నొకరికి 20 దెబ్బలు విధింపబడెను. తంజావూరు బోర్ స్టలు స్కూలులో గూడ బాలునిపై 20 దెబ్బలను విధించుట ఘోరము. పారశాలాధికారి కి దెబ్బలశిక్షపై ఎక్కుడు నమ్మకము గలదు. తరుచుగ నిట్టిశిక్షలను విధించుటవలన నష్టము గలదని, సూచరింతుండెంటుగారిని పై యధికారులు మంద లించిరట. జయిల్లు శిక్షక్రింద, సంకెళ్లు విధింప బడిన వారి సంఖ్య గూడ హెచ్చుదల జూపెను. ఆహారపదార్థములక్రింద, ఖర్చు తగ్గింప బడుట, నిరుత్సాహకరముగ నున్నది. ఆహారపు ఏర్పాటులు ఎప్పటియట్ల అసంతృప్తికరముగ నున్నవి. జయిల్లుఖర్చులు తగ్గినందులకు సంతృప్తి గలుగజాలదు. విశాఖపట్టణము, రాజమండ్రి జయిల్లలో, మరణముల సంఖ్య విస్తరించుట, జయిల్లు పరిపాలనమునకు గౌరవదాయకముగాదు. జయిల్లు పరిపాలనము విషయమై ప్రజాప్రతినిధు లెక్కుడుశ్రద్ధ వహించినగాని, ప్రస్తుత పరిస్థితులు చక్కబడనేరవు.

నూలుచందా: అఖిలభారతకాంగ్రెసు సంఘము

నూలుచందాను గూర్చి యోచించుటకు, అక్టోబరు 1 వ తేదిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము గూడునటుల, కలకత్తాలో సమావేశ మయిన కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ సభవారు తీర్మానించిరి. నూలుచందాను రద్దుజేయవలెనని స్వరాజ్యపక్షమువారు 'గోరువో', తాను అడ్డుపడ నని గాంధీమహాత్ముడు స్పష్టముగ చెలిపెను. కాని, అక్టోబరునెలనరకు నూలుచందాను కొనసాగింప దలచువో, సంవత్సరాంతమువరకు ఏల సాగింప గూడదో తెలియదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు గాంధీ-దాసు ఒడంబడికను కొనసాగించుట కంగీకరించెదమని చెలిపిరట. కాని భావినిర్ణయ మెటు లుండునో తెలియదు. నూలుచందా విజయము గాంచనివో, కాంగ్రెసు సభ్యుల యలసభా వ మేయిండుకు కారణము. రోజు కొక అరగంట నూలు వడుకుట, న్యూనము గాని, ధర్మవిరుద్ధము గాని కాఁబడును. స్వప్రయత్న బలమున కిది ప్రధానచిహ్నము. భారతీయులకు స్వతంత్రతక్తిపై నాశపురికొల్పుట కిది ప్రధానసాధనము. అసహాయకార్యక్రమము నిలిచిపోయి, గౌరవప్రదమగు సహకారమునకు చోటిచ్చిన సమయమున, నూలుచందా యొక్కటియే విదేశ వస్తు బహిష్కారవశ్యకతను, కద్దరు నిర్మాణావ సరమును బోధించును. ఇయ్యది సామాన్యవిషయము గాదు. ఇంగ్లండులోగూడ, విదేశవస్తుబహిష్కారముగూర్చి యాలోచన జరుగుచున్నది. విన్స్టన్ చర్చిల్ మంత్రిగా రిటీవల లండనులో ముచ్చటించుచు, ఇంగ్లండు సాధ్యమగునంతవరకు విదేశవస్తువులను కొనుట మానివైచి, వీలగుచో వానిని ఇంగ్లండునందే తయారుజేయుటకుగాని

లేనియెడల నవిలేకుండ జరుపుకొనుటకుగాని ప్రయత్నింపవలెనని కోరిరి. బ్రిటీషు వస్తువులను మాత్రమే గొనుడని, హెచ్చరించుటకు ప్రత్యేక సంఘ మేర్పడినది. ఐశ్వర్యముతో తులదూగెడి ఇంగ్లండ్ యిటు పలుకుచున్నపుడు, హిందూదేశ మేమి చేయవలయునో యూ హింపవచ్చును. స్వరాజ్యపక్ష సభవారు గౌరవప్రదమగు సహకారమును బోధించుచున్నను, ప్రజలు అందలి ముఖ్యమగు పరతును మరచి గౌరవభంగ మగు సహకారము నవలంబించుట పొసగ వచ్చును. నాయకులు తమవిధిని మరచి, మామూలుత్రోవల దొక్కవచ్చును. అట్టిసితి కలుగకుండ, నిర్మాణకార్యక్రమము స్వతంత్రతక్తిని వృద్ధి జేయగలదు. నూలుచందా యిందుకు ప్రోద్బల మొసగ గలదు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ గూడులోపల, నూలుచందాను జయప్రదముగ కొనసాగించుటకు నాయకులు దీక్ష బూనుట యవసరము. ఆంధ్రదేశ మీ విషయమై శ్రద్ధ దీసికొని మార్గము జూపుట ముఖ్యము. రాజోవు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభవారు అనుకూల నిర్ణయము గావించి, మహాత్ముని ప్రయత్నములకు తోడ్పడెదరు గాక!

నేపాళము

స్వతంత్రహిందూసంస్థానము నేపాళ మొక్కటియే. హిందూపులకు పరిపాలనాసామర్థ్యము గలదని తెలుపుట కీ సంస్థానము పనికివచ్చును. నేపాళ సంస్థానము సంస్కరణము లనేకములను తలపెట్టినది. చిరకాలమునుండియు పాడుకొని యున్న బౌద్ధసంప్రదిని మహారాజుగారు నిర్మూలించ దలచిరి. వీరి నిశ్చయము పాశ్చాత్య ప్రపంచపు టభినందనములకు బాత్రమయ్యెను. బెంగాలు ఏషియాటిక్కు సంఘ కార్యదర్శులగు వాన్ మేనన్ గారు, కలకత్తాలో విటీవల నేపాళముగూర్చి గావించిన ప్రసంగము ముచ్చటగ నున్నది. పాశ్చాత్యులకు సయితము నేపాళదేశ మచ్చెరువు గలిగించిన విధము వీరి యుపన్యాసమునందు గనుపించును. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య నాగరిక సమ్మేళనము నేపాళ సంస్థానమునందు గనుపించు నని, ఉపన్యాసకులు చెలిపిరి. నేపాళదేశప్రజలముఖములలో సంతృప్తియు, సాఖ్యమును తాండవమాడు చుండు ననియు, హిందూదేశమునందు కన్న నేపాళదేశములో ప్రజ లెక్కుడు చిరునవ్వుతో మెలగెద రనియు, వాన్ మేనన్ గారు చెప్పటకు కారణము గలదు. స్వపరిపాలనము ననుభవించెడి నేపాళదేశమునకును, పరాధీనమగు హిందూదేశమునకును ఇట్టి భేదము గనుపించుట సహజము. అనుకూలపరిస్థితులు చేకూరువో, భారతీయులుగూడ సంతోష సాఖ్యములలో నోలలాడుచుండు రనుటకు సందియము లేదు.

అడవులు

అడవులగూర్చి వైటు హెడుగారు చేసిన సూచనలు ప్రభుత్వమువారి కయినను తృప్తిగొలుపలేదు. పంచాయతుల సామర్థ్యముగూర్చి వీరికింకను నమ్మకము గుదురలేదు. పంచాయతుల కన్ని యడవులను స్వాధీనపరుప వీలులేదని వీరి యుద్దేశ్యము. స్థానికాభిప్రాయమును కనుగొనుట

కయినను వీరు పూనుకొనలేదు. రయితుల అడవులను రివిన్యూశాఖవారికి ట్రాన్సుఫరు జేయుమని మాత్రము వీరు సిఫార్సుజేసిరి. కాని, ఏశాఖకు ట్రాన్సుఫరు జేసినను, ప్రజాభిప్రాయము ప్రబలుట కవకాశమున్నగాని ప్రయోజనము లేదు. పంచాయతులవిషయమై వైటు హెడుగారు చెలిపిన సూచనలతో ప్రభుత్వమువారేకీభవించుటలేదు. పంచాయతులకు తగిన యనుభవము చేకూరుటచే, అడవుల విభజనము వెంటనే జరుగవలయునని ప్రభుత్వమువారి భిప్రాయపడిరి. ఇట్టివిభజనముగూర్చి విచారించుటకు స్థానికసంఘముల నేర్పరుపవలయునని ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ఈకమిటీలకు అధ్యక్షులు, కలెక్టరుగ నుండవలయును. ఫారెస్టు డివిజ్యోనియు, కలెక్టరునియమించెడి ముగ్గురు అసధికారులును ఈసంఘమునందు సభ్యులుగ నుండవలయునని, సూచింపబడినది. కమిటీల ఏర్పాటు ఎంతమాత్రము సంతృప్తికరముగ లేదు. పంచాయతులు తగినయనుభవమును గడించినపుడు, వారెన్నుకొనిన ప్రతినిధులతో కమిటీల నేల ఏర్పరుపగూడదో తెలియదు.

నేనుగుప్తాగారి విజయము

కలకత్తా కార్పరేషనుకు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన నేనుగుప్తాగారిని భారతవర్ష మభినందింపకమానదు. కీర్తిశేఖులగు దేశబంధు దాసు గారిభారమంతయు నేనుగుప్తాగారిపై బడెను. వీరు బెంగాలు స్వరాజ్యపక్ష నాయకులుగ నియమితులయిరి. అట్టితరి, వీరే కార్పరేషను అధ్యక్షులుగ నుండవలయునను కోర్కెయందు విశీల మేమియు లేదు. గాంధీమహాత్ముడు సందియములనెల్ల దీర్చి, నేనుగుప్తాగారిని కాంగ్రెసుసంఘమువారు పేర్కొనునటుల ప్రోద్బలపరచిరి. కలకత్తా కార్పరేషను సభ్యులు, కాంగ్రెసు నియామకమును గౌరవించి నేనుగుప్తాగారి నెన్నుకొని, కృతకృత్యులయిరి. చిత్తరంజనదాసుగారి యడుగుజాడల నడుచుటకు, నేనుగుప్తాగారు వాగ్దానముజేసిరి. వీరియాధిపత్యము క్రింద కలకత్తా కార్పరేషను ఆదర్శప్రాయమై, స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధికిని, సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికిని తోడ్పడుగాక యని కోరెదము. కలకత్తా కార్పరేషను చూపిన యుత్సాహమును, ఇతర నగరములలోని స్థానిక సభలు గూడ చూపుట వివేకము. నేను గుప్తాగారి విజయము, చెన్ననగరమునందు నూతనోత్సాహము గలిగించుటకు తోడ్పడు నని నమ్మెదము.

సర్వపక్ష మహమ్మదీయసభ

వర్జప్రాతినిధ్యము గోరుచు సభ్యులుని యుపన్యాసము

అమృతసరము, జూలై 17.—సర్వపక్ష మహమ్మదీయ సమావేశమున కధ్యక్షతవహించిన మహమద్ యిక్బాయిలుఖానుగారు లక్నో యొడంబడిక మారవలెననియు, వర్జప్రాతినిధ్యము మహమ్మదీయరక్షణ కల్పనసరమనియు, ప్రస్తుత పట్టి ప్రాతినిధ్యము దీసివేయుటకు దేశమునందు తగినంత జాతీయభావ మేర్పడలేననియు/నుడిపిరి. (అ.ప్రె)

టడలు

హిందూలు, జూలై 17.—'మాల్యా'యొడ బొంబాయి 11 వ తేదీ తిహారులో బయలుదేరి యేడనరపు 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ఛేరి, నాండి సాయంకాలము 6-80) గంటలకు బళ్లారిదేరిపోయెను. (అ.ప్రె)

కొన్ని సాంఘిక సమస్యలు

వాసిని పరిష్కరించు విధము

ఆర్. మార్యనారాయణరావుగారి యువన్యాసము

భారత సేవక సంఘసభ్యుడగు ఆర్. మార్యనారాయణ రావుగారు నిన్నటి సాయంత్రమున, జేనిఫుమిషను పతనాలయ మునందు జరిగిన సభలో ప్రస్తుతము ప్రజలు ఎక్కువ శ్రద్ధపుచు కొనవలసియున్నాడు. "కొన్ని సాంఘిక సమస్యలు"ను గురించి ప్రసంగించిరి. గా. జి. ఎ. నక్షత్రముగా రాసభ కథ్యక్షులవహించిరి.

చాలామంది ప్రజలు, అందు ముఖ్యముగా రాజకీయము లు దెక్కువ శ్రద్ధపుచుకొనువారు, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము వచ్చినయెడల సాంఘిక సమస్యలను తగినములో పరిష్కరింప వచ్చునని చెప్పుచుందురనియు ఆసిద్ధాంతమునూ నెంతమాత్ర మును నంగీకరింపజాలనియు సుపన్యాసకుడు సుశ్రీమ. నిజమగు అభివృద్ధి జరుగవలెననినచో, రాజకీయాభివృద్ధితో బాటు, సాంఘికాది ఇతర అభివృద్ధులుకూడ జరుగవలెననుసంఘములో తాను సభ్యుడు గనుంటినని నుడిచెను. అందుచే సాంఘిక సమస్యల బాగుగ పరిశీలించి పరిష్కరించుటకు శ్రద్ధబూనవలె నని అతడు గోచెను. సంఘమును బాధించుచున్న సమస్యలకు కారణములను గమనించినంతమాత్రమున చాలదు. వాసిని పరిష్కరించు విధ ములను గూడ గమనించి వాని నుపయోగింపవలెను. అట్టి సమస్యల పరిహారమునకు మన ముపయోగించు నివారణోపాయము లొక్కొక్కప్పుడు విఫలములయినను, అందువలన నష్ట మేమియు లేదు అనిగూడ నొకవిధముగ నుపయోగకరములేయగును. ఒక మారు విఫలమయిన యెడల, అంతిమకంటె మంచియుపాయమును వెతుకుటకు ప్రయత్నించుటకు కారణ మేర్పడును.

ప్రాచీన భారతదేశమున సంఘమునందుగల ఆచర్య మిప్పుడు గోల్పోయింది. సంయుక్త కుటుంబము పద్ధతిని జూడుదు. కుటుంబముయొక్క తేమమునకు ప్రతిసభ్యుడును అందు బాధ్యత వహించును. గ్రామసమదాయమునందుగూడ ప్రాచీనకాల మున నిట్టి సమిష్టి భావమే కలదు. కాని నాగరికత అభివృద్ధి నందిన అసౌఖిక కాలమున గ్రామములందును కుటుంబములందును విభేదములు వ్యాపించుచున్నవి. కుటుంబములందును గ్రామము లందును తిరిగి ఏకైకతను సమిష్టి భావమును గలుగ జేయుటకు మార్గములేమి యను విషయమును సాంఘిక సమస్యలందు పాల్గొనువారు శ్రద్ధవహింపవలెను.

ప్రస్తుత దుస్థితికి (నేను) అనుభవము అధికముగ వ్యాపి చుచే కారణము. ఆభావమును తొలగించిగాని ప్రస్తుత స్థితి చక్కబడజాలదు. అందుకు సహకారోద్యమమే మంచిసాధనము. ఈయద్యమము ఐర్లండును, కలహములలో నాశనముగ స్థితి నుండి సంపదలతో కుల తూలనట్లునరైనను, ఐర్లండు వలెనే భారతదేశముగూడ వ్యవసాయక దేశమగుటచే సహకారోద్యమము భారతదేశ కుపకరించును. అన్ని సాంఘిక వ్యాధులకును సహకారోద్యమమే సర్వోత్తమ నివారణిక నుపయోగించుననుట యందాశ్చర్యములేదు. మన గ్రామములందు కాంతిని అన్వేష్యమును వ్యాపకతయులు కిదియొక మార్గము.

నాగరికత అభివృద్ధినిందినకొలది, సాంఘిక సమస్యలు గూడ నధికమగుచున్నవి. పట్టణము లధికమగుటతో గ్రామముల నుండి క్రొత్తగా వచ్చినవారు, అపరిచితములగు పరిశితులతో పడి, గ్రామములలోని సమిష్టి భావమును వదలి, ఎవరివారే అను భావముతో ప్రవర్తించుచున్నారు.

ప్రస్తుతము గల సాంఘిక సమస్యలన్నియు ఒకటిపై ఒకటి యాధారపడియున్నవి? జనము క్రిక్కిరిసి నివసించు సమస్య పై ఆ రోగ్యము. ఆ రోగ్య సమస్య పై పని తేయు శక్తి సమస్య ఆ సమస్య పై ఆదాయ సమస్య ఆధారపడియున్నవి. వీనిని బట్టిజూడగా జనసమృద్ధియును తొలగించి మంచి గృహవసతుల సేర్పరచినయెడల సాంఘిక సమస్యల నివారించుటకు తోడ్పడగలదు.

తరువాతి ప్రశ్న, కార్మికులకు కూలీ సరిపోవుచున్నదా? దానిని వాళ్లు చెచ్చించుచున్నారు అనునవి. ఎక్కువ కూలీ దొరకినచో ఎక్కువై భోగములకొరకు వెచ్చించెద రను సిద్ధాంతము గలదు. ఏది ఎట్లున్నను, ఎక్కువ వేతనములు దొరకిన యెడల ఎక్కువ పోషణములతో జీవించెదరు.

కార్మికులయందు చాల బుణ్ణాభావము జూచుచున్నాము. ఇందుకు కారణమేమను ప్రశ్నను విచారించుట కుతూహలముగ నుండును. ఈ బుణ్ణాభావ పరిణామాలయం దెక్కువ గాన్పించు

టారిఫుబోర్డు విచారణ

ఉక్కురక్షణ శాసనమువలన దొరతనము ఒకకోటి రూపాయలు లాభముగొట్టుట

నేతుమూలోజి హరిదాసు, జి. బి. త్రివేదిగార్ల సాక్ష్యము

కలకత్తా, జూలై 17:— బొంబాయి యువవన రక్షల సంఘమువరపున నేతుమూలోజి హరిదాసు, జి. బి. త్రివేదిగార్ల నేడు టారిఫుబోర్డునకు సాక్ష్య మిచ్చిరి. స్వీయాభిప్రాయ మును గూడ త్రివేదిగారు బోర్డున కరింగించిరి. ఉక్కుపరిశ్రమ సంపదమున గావింపబడిన విచారణ బహుత్వోదరగ జేయబడె ననియు, దిగువతి చేయబడు ఉక్కుపై విస్తారము సుంకములు వసూలుచేసినయెడ ఇనుపవ రక్షల వ్యాపారమునకు వ్యయదారుల కు గలుగు నష్టమును తా మప్పుడు గ్రహించజాలక పోయిరిని కార్యదర్శి చేతను బంపబడిన స్టేటుమెంటునందు ఇనుపవ రక్షల సంఘము దెల్పెను. ఒక సంవత్సరమునలన గలిగిన అనుభవముచే ధరలు పెంచుటచే సరకు గొనువారు లేరనియు, వ రక్షము పాడగుచున్నదనియు, చాల పెట్టుబడినను సరకురూపమున నున్న దనియు, ధనముకొరకు తక్కువవెలకు నష్టముపై సరకు అమ్మకలసివచ్చుచున్నదనియు సాక్షులు దెల్పిరి. అనవుసుంక ములు విధించుట చే 1 1/2 కోట్లు రూపాయ లను దొరతనము వసూలు చేసి యేబదిలక్షలు మాత్రమే తాతా కంపెనీకి జాంటీగా నిచ్చి మిగిలిన కోటి రూపాయలను ప్రభుత్వము లాభము గొట్టె ననియు సాక్షులు దెల్పిరి. అదనముగ రివిన్యూను సంపాదించుట దొరతనమునకు న్యాయముగ లేదని సంఘాభిప్రాయము. కాబట్టి అనులనందున్న శాసనము పెద్దవారు రాబోవు భారత శాసన సభయందు సవరణ గావించవలసి యున్నది. కేవలము జాంటీ రూపమున ఉక్కుపరిశ్రమకు రక్షణ మియవలయు నని సంఘ ము నూచించెను. తాతా కంపెనీయందు తయారు కాబడు చున్న నారసములు, ఉక్కురక్షలు గాల్యమైజుడు షీటులపై అదనముగ పన్ను విధించ గూడవని నూచింపబడెను.

త్రివేదిగారి స్టేటుమెంటు

ఉక్కునకు రక్షణ మియవడిన పిదప ఆపరిశ్రమపరి శితులు అనుకూలముగ నున్నవని తనయభిప్రాయ మని త్రివేది గారు దెల్పిరి. టమ్మనకు 7/8 ప్లీంసులు మోత కూలి వసూలు చేయబడుచున్నను 1924 అక్టోబరునందు వలె దిగువతి చేయబ డిన ఉక్కునకువల ధర చాల తక్కువగానున్నదనియు, అట్లే మరి కొంతకాలము ధరయుండవచ్చుననియు త్రివేది గారు నుడివిరి. 1927 మార్చి నెలాఖరువరకును రక్షణము నిచ్చుట మానవలసిని సాక్షి దెల్పెను. నూటికి పదిరూపాయలు మాత్రమే సుంకమును దిగువతిసరకుపై విధించి భారతదేశమందు దయారు కాబడుచున్న ఉక్కునకు కేవలము జాంటీ నీయ

చున్నది. సహకారసంఘముల నివేదికజూచినచో నీవిషయము స్పష్టపడగలదు. ఈ విషయమున జనాభా లెక్కలో నొక ఆశ్చర్యకరమగు విషయము గాన్పించును. నే వ్య మొన ర్చు భూమి య జ మా ను ల స ం భి చాల తగ్గినది. భూములు భీరకైతుల చేతులలోనుండి ధనస్వా ములచేతులలోనికి పోవుచున్నవని ఇందువలన భయమగుచున్నది. ఈపద్ధతి ఇంగను వ్యాపింపకపూర్వమే తగు నిరోధోపాయ ముల నాలోచింపనియెడల నెట్టి విపరీతఫలితములు గలుగునో చెప్పజాలము.

మరియొక విషయము. నివ్వజాతుల సమశ్మ పల్లెటూళ్ల యందు వీరిస్థితి నభివృద్ధిపరుచుటెట్లు? ప్రస్తుతము వీరి దుస్థితికి వారి ఆర్థిక నిస్సహాయస్థితియేకారణము. ఆర్థికస్థితి బాగుగను న్న ప్రదేశములందు, నివ్వజాతులస్థితి చాల బాగుగనున్నది. సాంఘిక సమస్యలయందు శ్రద్ధగలవా రివిషయమున నెక్కువ శ్రద్ధదీసికొనవలెను. ప్రభుత్వముగారు తాము నివ్వజాతులకు భూములనిచ్చి వారిస్థితి నభివృద్ధిపరుచుచున్నామని చెప్పుచున్నా రు గాని వారిస్థితి ఏమాత్రమును అభివృద్ధినిొందుట లేదు.

అధ్యక్షుడు సభనుముగించుచు, సంఘమునకు రాజకీయ నాయకు లెట్లు ముఖ్యమో సాంఘిక సంస్కారులుగూడ నంత ముఖ్యమనినదివి, ఉపన్యాసకుడు, సాంఘిక సమస్యలగురించి యువవలందు శ్రద్ధను గలుగజేయుట కొనసరైన ప్రయత్నమును ప్రశంసించిరి.

వలయునని బోర్డువారు దొరతనమునకు సిఫార్సుచేయవలయునని త్రివేదిగారు నూచించిరి. ఒక సంవత్సరమందుండి యియవబడు చున్న రక్షణమువలన దేశవదేమనగా, వ్యయదారులు పెంచు ధరలకు సరకును గొనజాలకుండుటయొక్క వ రక్షలు సరకును చౌకగ నష్టమునకు అమ్మకలసివచ్చుచున్నది. అందు చేవారు చాలనష్టము నొందుచున్నారు. ప్రస్తుతము ఉక్కు పరిశ్రమ చాల భ్రష్టుగ నున్నది. లెక్కలు తారుమారైనవి. మూలధన ము సరకు రూప ము మూలుగుచున్నది. పరిశ్రమకు కొంత ఉపశమనము లభించినను వ రక్షము చెడిపోవుచున్నది. నిరుడు దొరతనమునకు సుంకములద్వారా రూ 2268,9000 లు లభించెను. ఇందు లో రూ 652,4000 లు మాత్ర మే దొరతనము జాంటీగా నిచ్చెను. కాబట్టి నిరుడు ప్రవేశ పెట్టిన దిగువతిసుంకములు చాల పెంచుచు నున్నవి. గవర్న మెంటును టారిఫుబోర్డును నిర్ణయించిన విధానము ప్రకార ముగ తాను మాట్లాడుచుంటినని అగ్యక్షునకు త్రివేదిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. వారు విధించిన విధానమునకు డిస్క్రిమినే టింగు ప్రాప్తమై అనిపెరు. ఈ విధానము ప్రకారముగ ఏవ నువునకైనను అనసర మైనప్పడే రక్షణ మియవలయును. ఇది వరకే అధికముగ వసూలుచేసిన సుంకములను బట్టి చూచినచో నిక అదనముగ సుంకములను వసూలుచేయు ట నావశ్యక మని తోచకమానదు. అధికారసంపత్త్యంతరమువరకును ఈ అం శమును నిస్పృహనలసివదలి సాక్షి కోరెను. అప్పుడప్పుడు ఆక స్పాత్తుగా సుంకములను విధించుటచే వాణిజ్యము తారుమారగు చున్నది. వాణిజ్యపు లెక్కలను అప్పటికి నేకరించి, బడ్జెటు కాలమందు అవసరమైనయెడ సుంకములను మార్చి యందు పెంచుచేయవచ్చును.

బోర్డువారు పరిశీలనతో గూడిన రక్షణము నిచ్చుట యందు ఉక్కు పరిశ్రమయొక్క వ్యయదారులయొక్క తేమ ములను గూడవలసియున్నది. కాబట్టి వారి యిబ్బందిని గమనింపవలయుననియు, ఆయిబ్బంది తొలగింపబడనియెడ వారు భారతశాసనసభకు విజ్ఞప్తి బంపవలసియున్నదనియు సాక్షి తెల్పెను. (అ. ప్రె.)

గుండేపల్లి, విస్సన్న పేట ఎనేట్ల జమిందారు శ్రీ మోతే నరసింహారావుగారి ఆదరణమున నెలకొల్పబడిన శ్రీరామా సినిమా, ఏ.ఎ.ఎ.రు. సుప్రసిద్ధనట శ్రీరంగ తారాకాబడిన కలకత్తా మన ఫింకంపెనీవారి

పతిభక్తి - పతిభక్తి 18-7-25 లేది మొదలు. వారమురోజులు ప్రసక్తింప బడును. అద్భుతమగు కథ; ఆశ్చర్యకరమైన నాట్యము, సుందర మగు సీమలు, చూచి తీరవలెను. ప్రదర్శనకాలమును శ్రీ కేశవవతం రాజగోపాలరావుగారు (మెడలిస్టు) కథా సందర్భమును ఆనందదాయకముగ వివరింతురు. దినమునకు రెండు ఆటలు మొదటి ఆట రెండవ ఆట 6 గం-45 ని. లకు 9 గం-45 ని. లకు రేల్వ వివరము:—జిర్కరుడు 1-0-0, కుప్పీ 0-12-0; బెంచి 0-6-0; చాప 0-8-0. వి. కోటిలింగం మేనేజింగు ప్రొప్రైటరు

ధర సర సము జర్నల్ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

ఒవత్ లెన్సు	రూ. 2 0 0
బుత్ లెన్సు	2 8 0
పెద్దలెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రూత్ లైట్	3 0 0
,, సెంట్రల్ బిగ్గలెన్సు	3 8 0
చేతిలాండు 1 కి	4 0 0
ప్రశ్నక బాట్లీ 1 కి	0 10 0
ప్రశ్నక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 1 2

వ్యాకెంగు, పోస్టేజీ ప్రశ్నకము లక్షి వ రక్షణాల భాపాలు పెట్టె నెం. 35. మద్రాస్.

శ్రీమాన్ సత్యమూర్తి గారు

అంగ దేశమున కార్మికనాయకులను నిరసించుట

“స్వరాజ్యపక్షమువారిచే పంపబడిన ప్రతినిధియగు సత్యమూర్తిగారు ఆంగ్లదేశమునకు వచ్చిరి” అని డెయిలీ హెరాల్డు ప్రతిక వ్రాసినది. పార్లమెంటు (కామన్సు) సభలో రామ్మేకావల్లు, కల్లులు జె. సి. వెజ్టివుడుగూ ర్లోసంగిన యువన్యాసములను కఠినముగా విమర్శించుచు సత్యమూర్తిగారు వ్రాసిన వ్యాసము హెరాల్డు ప్రతికలో ప్రకటింపబడెను. “వీరిద్దరును గూడ బర్మిను హెడు వింటర్ను గాగ్ల పక్షముననే చేరిరి. బ్రిటను దేశమువారీసమయమున గూడ భారతీయులను స్పృహించింపనిచో భారతదేశమునందలి శాసనసభలు మున్నగు ప్రజాప్రతినిధి సంస్థల నన్నిటిని స్వరాజ్యపక్షమువారు వశపరచుకొని శాసనసభలలో అన్యంత్రములను కలుగజేసెదరు. అప్పటికిని బ్రిటిషువారు లొంగనిచో యితరసాధనముల ననలంబించెదరుగాని ఊరకవలలు వారుకారు. కార్మికనాయకులు భారతదేశము పక్షమున విఘటనలైరిగాన నాపక్షమువారు తమనాయకులకు మంచిపద్ధతిని నూచించుటవసరము” అని సత్యమూర్తిగారు వ్రాసిరి. (ప్రేటుమను ప్రత్యేక లేఖనార్థం.)

అఖిలభారత జాతీయమహాసభా కార్యనిర్వాహక వర్గము

దేశబంధుని మరణమునకు సానుతాప తీర్మానము

నూలుచందా నెత్తివేయు విషయమై చర్చ అక్టోబరుమాసమునందు కార్యసంఘ సమావేశము గావించియందు నూలుచందానుగూర్చి చర్చించుట కలకత్తా, జూలై 17:—నిన్నటిదినమున, నేడును మహాత్ముని యధ్యక్షతక్రింద సఖిలభారతజాతీయమహాసభా కార్యనిర్వాహకవర్గముకూడినది. సభకునచ్చినవారిలో ప్రధానకార్యదర్శియగు పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూ, యన్. సి. కల్కర, సర్వోజనీందేవి, యన్. బరూచా, హ్యూబ్బీక్షే గార్ల గలరు. స్వరాజ్యపక్షపు సభకు ముందే సభకూడి దేశబంధుని మరణమునకు విచారించుచు తీర్మానించిరి. పిమ్మట నూలుచందా నెత్తివేయుటనుగూర్చి చాలసేపుచర్చించి, తుద కట్టోబరుమాసముందు నిర్ణయించుటకు నిశ్చయించిరి. నేడునుగల సభసమావేశమై, సభా వ్యవహార సంబంధమున తీర్మానములను గావించిరి.

(అ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ

“సర్వనెంటు సెటిలుమెంటు భూములపై జెల్లించవలసిన సెన్సులకు భూమి వేలము వేయగూడదు”

తీర్మానము శాసనసభయందు నెగ్గెను

షిలాంగ, జూలై, 17-1798 సంవత్సరమున పెర్మనెంటు సెటిలుమెంటుగా నిశ్చయింపబడిన భూములను, పన్ను చెల్లించిన బిడప లోకములపై సెన్సులు వగైరాలు చెల్లించని యెడ దొరతనము ఆధునులను వేలమువేయగూడదని ప్రతిపాదింపబడిన తీర్మానముపై, చర్చ సంపూర్ణ అయ్యెను.

1798 సంవత్సరముందు ప్రకటింపబడిన ప్రకటనను క్రోడీకరించి, దొరతన మవలంబించు ఆచారము ఆ ప్రకటన మూలనూత్రములకు శుద్ధప్రతికూలముగ నున్నదని తీర్మానప్రతిపాదకుడు నుడివెను. ప్రభుత్వముతరపున ఎ. హెచ్చి. బెంటిక్కుగారు సమాధాన మిచ్చెను. పెర్మనెంటు సెటిలుమెంటు భూములపై సెన్సు విధించరాని తనకు చెలిపినంతవర కేన్యాసాన మందును తీర్పు గావించబడలేదనియు, రాజకీయ కాన్త్రప్రకాము సర్వహక్కు దొరతనమునకు గలదనియు, ఆహక్కుప్రకారము విధించినపన్నులను వసూలుచేయుటకు అధికారము గలదనియు బెంటిక్కుగారు స్పష్టముగ నుడివెరి. తీర్మానము వోటు గకు ధౌబడగ అధికసంఖ్యకులచే నది అంగీకరింపబడెను.

(అ. ప్రె.)

“సియాజత్” కోర్టు తీర్మానపు కేసు

సంపాదకుడు తుమాహాను వేడుకొనుట

తీర్పు రేపు చెప్పబడును.

లాహోరు, జూలై 17:— జూను, 28, 30 తేదీల “సియాజత్” ప్రతికలలో లాహోరు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జాఫర్ అలీగారిని దూషించుచు రెండు వ్యాసములు వ్రాసినందుకు ప్రతికా సంపాదకుడును సయ్యదు హబీబుపై తేబడిన కోర్టు తీర్మానపు కేసు నేడు లాహోరు హైకోర్టు స్పెషల్ బెంచీలో న్యాయమూర్తులు బ్రాడ్వే, అజిసక్, కోల్టస్ట్రీము గార్ల యెదుట విచారణకు వచ్చెను. ముద్దాయికోర్టుకు వచ్చెనుగాని పీడరును పెట్టుకొనలేదు. కోర్టు హాలంతయు లాయరులతోను ప్రజలతోను నిండి యుండెను. జూను 30 తేదీన ఆ వ్యాసము ప్రకటింపబడినప్పుడు తాను సిల్లాలో నుండిననియు తన కావినయము తెలియనే తెలియదనియును లాహోరులో నున్న పక్షుడు తా నావ్యాసమును ప్రకటించెడివాడను కా ననియును ముద్దాయి యొక అఫీడవిట్టును దాఖలు చేసెను. న్యాయముగా నావ్యాసమునకు తానే బాధ్యతవహించవలసి యున్నదనియును, ఉండగూడదని కొన్ని మాటలును వ్యాకములును ఆ వ్యాసమునందున్న మాట నిశ్చయమే ననియును, అందుకు తాను విచారించుమంటి ననియును చెప్పి, ఆ వ్యాసము నుపసంహరించుకొని ముద్దాయి న్యాయమూర్తుల కరూకు పాత్రుడై నిలువబడెను. జూను 28 తేదీన పడిన వ్యాసము 26 తేదీన న్యాయమూర్తి జాఫరు అలీగారు విచారించిన రివిజన్ దరఖాస్తుయొక్క రిపోర్ట్గావున దానిని తాను చూడలేదనియు అదికూడ తాను లేనప్పుడే ప్రకటింపబడిననియు ముద్దాయి చెప్పెను.

ప్రభుత్వన్యాయవాదివాదన

ముద్దాయి అఫీడవిట్టును దాఖలుచేసిన పిదప ప్రభుత్వము తరపున కన్వార్ దులీప్సింగ్ గిట్టు వాదించెను:—

సయ్యదుహబీబు “సియాజత్”కు సంపాదకుడు. ముద్రాపకుడు ప్రకాశకుడుగావునను, సమములు సరిగా పంపబడినవిగావునను, ముద్దాయి న్యాయమూర్తుల అధికారమునకు లోబడెనుగావునను లాప్రకారము జరుగవలసిన వన్నియు సరిగానే జరిగినవి: పిమ్మట గవర్న మెంటు ఆద్యక్షేటు ఆదూమా వ్యాసముల యొక్క ఇంగ్లీషు తరుజామాలను చదివి 30 తేదీ వ్యాసమునుండి జాఫర్ అలీగారిని నిందించిన వాక్యములపై వ్యాఖ్యానములు జేయుచు న్యాయమూర్తులు వీటిని ముఖ్యముగా గమనింపవలసినదని చెప్పుచువచ్చెను. మరియు న్యాయవాదిగలెను. ముద్దాయి ఆవ్యాసములో ఢిల్లీలోని తొమ్మిండుగురు మహమ్మదీయుల యొక్క అతీలును జాఫర్ అలీగారు ప్రోవేయెటలో కేసుల మన్యాము జేసినదియు పంజాబులోని మహమ్మదీయులకు కోర్టులో న్యాయమేజరుగటలేదనియు వ్రాసెను. కోర్టు తీర్మానమును ముద్దాయి ఒప్పుకొనుచున్నాడు. ప్రతివాదమును చెప్పుటలేదు. 28 వ తేదీ వ్యాసము ప్రచురింపబడినప్పుడు తాను లాహోరులోనే యుండినని చెప్పుచున్నాడు. ప్రతికకు బాధ్యతవహించవలసిన వాడు తానేగావున తాను లేనప్పుడు ప్రచురింపబడిన దానికి ముద్దాయి తాను బాధ్యుడను కానని చెప్పజాలడు. గ్రామాదులలోనుండు పల్లెటూరిజన మిట్టి వ్యాసములం జదివినచో కోర్టులో న్యాయమే జరుగుటలేదని అహాహు పడుదురు. కేసులను మీమార్తుల కాదూషణవాక్యములు చెందకున్నను హైకోర్టు న్యాయమూర్తి పదవికిగల గౌరవమును మీరు కాపాడవలసియున్నది. తుమాహాను కోరినంతమాత్రమున ముద్దాయిని విడిచిపెట్టి నక్సరలేదనియు ముద్దాయిలు తుమాహానుతోరిన పిమ్మట గూడ దోషులనుగా నెంచి శిక్షలును జరిమానాలును విధించిన చోట్లు గలననియు గవర్న మెంటు ఆద్యక్షేటు హైందవాంగ్ల న్యాయాలయనిర్ణయముల దృష్టాంతరముగా చూపించెను.

తుదకు తన వాదములను ముగింపుచు గవర్న మెంటు అద్యక్షేట్టు చెప్పెను:—నూననప్రమునకు పీసలుకోడ్లు రెండు సంవత్సరములు శిక్షయు కొంత జరిమానాయను విధింపవలెనని చెప్పుచున్నది. ఈన్యాసము లంతకంటె తీవ్రమైనవిగాన తగిన శిక్ష విధింపవలెను. కారాగారశిక్ష ననుభవించుటయో మోఘన కార్యమని కొందరు తలంచుచున్నారు గాన వైదుతోపాటు పెద్ద జరిమానాకూడ విధింపవలెను.

పిమ్మట ముద్దాయి సయ్యదుహబీబు నిలువబడి అటువంటి వ్యాసము తన పత్రికయందు ప్రచురింపబడుటకు తాను మనస్ఫూర్తిగా విచారపడుచున్నా ననియును, బాధ్యతయంతయు తనదేనని చెప్పి కోర్టువారికి స్యాధినమయ్యెను. తాను సంపాదకుడుగా నున్నంత కాలమును అటువంటి వ్యాసము లికముందు ప్రచురింపబడవని చెప్పి ముద్దాయి తిరిగి తుమాహానువేడుకొనెను. న్యాయమూర్తు లొకగంటన్నరసేపు కోర్టు చాలించి తిరిగి వచ్చి తీర్పును రేపు చెప్పబడుమని చెప్పిరి.

(అ. ప్రె.)

కాలికట్టు జిల్లాలో గొప్ప వర్షములు

నదులు పొంగుట-రాకపోకలు నిలిచిపోవుట

కాలికట్టు, జూలై 15:— ఒకవారము దినములు సుఖముగా గడచిన పిమ్మట వాతావరణములో నాకస్మికమైన మార్పుగలిగి మెన్నటినుండియు నాకాశము దట్టముగా మేఘములచే నావరింపబడి తీవ్రమైన వాయువులతో బహ్యుండమైన వర్షములు కురియుచుండెను. నిన్న యివాళీ యిచటికి వచ్చుచున్న వార్తలనుబట్టి మూడుదినములనుండి జిల్లాయంతయు బహ్యుండముగా వర్షించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. అందువలన కొన్ని దినములవరకు ఆ కనుమకోడ్లమీద రాకపోకలు నిలిచిపోవును.

పులేపాడి వర్షమును ఎంగళూజానది ఆకస్మాత్తుగా పొంగి నీరు వంతెనమీదికిగూడ వచ్చియుండుటచే కాలికట్టు వైనాడులమధ్య జరుగుచున్న బస్సుసర్వీసు నిన్నటినుండి నిలువవలసి వచ్చినది. ఫెరోకునదిలో గూడ నీరుపొంగుటచే సమూలముగా పెకలింపబడిన నెదుళ్లు ప్రవాహంబునబడి సమద్రమునకు గొట్టుకొని పోవుచున్నవి. నిన్నటిరాత్రి నేటియుదయమున గూడ ప్రచండవాయువులు వీచి కుంభవర్షము కురియుచున్నది. ఆకాశమంతయు మేఘావృతమై యున్నది. కనుమకోడ్లమీద వర్షతరయలు జారియుండుటచే మూడుదినముల క్రింద కాలికట్టులో బయలుదేరిన మోటారుబస్సులు రెండు వాయిత్రివద్ద నిలిచిపోయినవి.

(అ. ప్రె.)

మహమ్మదీయ ప్రముఖుల

వివాహము

“నిడవకోలు వాస్తవ్యులగు మున్నీ అబ్దులు మహ్మూద్ సాహెబు(ఎం.ఎల్.సి)గారి పెద్దకుమారుడు మున్నీ ఖకీరు మహమ్మదుగారికి విజయనగరం పోలీసుయిన స్పెక్టరు అబ్దులుగఫూరు సాహేబుగారి యేకపుత్రికనిచ్చి విజయనగరములో మహావైభవముతో వివాహమహోత్సవమును జరిపిరి. విజయనగరములోని మహమ్మదీయులకందరికిని సమృద్ధిగా మృష్టాన్నభోజనాదులొసంగబడెను. ఇతరపట్టణములనుండి సుమారు వేయిమంది హిందువులును మహమ్మదీయులునుగూడ వచ్చిరి. వివాహము (నిక్కా)ముగియగానే హిందువులపక్షమున ఎ. నూన్యనారాయణ రాజుగారు వధూవరుల నాశీర్వదించిరి. చాలమంది మహమ్మదీయుల సన్యాసప్రములను చదివిరి. బీదలగు మహమ్మదీయుల ఉన్నతవిద్య సభ్యునించుటకు ధనసహాయము చేయవలెనని మాల్యే మహమ్మదు హైదరు సాహేబుగారు కోరగా ఇద్దరువిద్యార్థులకు విరాళమిచ్చెదమని వరునిపక్షమువారును ఒకవిద్యార్థికి విరాళ మిచ్చెదమని వధువు పక్షమువారును వాదనానుచేసిరి. రెండుపక్షములవారును అతిధులను బాగుగా సత్కరించిరి.” అని ఒకరు విజయనగరమునుండి తంజివూర్ నంపిరి.

భారత శాసనసభ

సభాధ్యక్షుని యెన్నిక ఆగస్టు 22 వ తేదీని

జరుగును

సిమ్లా, జూలై 17:— ప్రస్తుతము గవర్నరు జనరలు, ఆగస్టు 22 వ తేదీని భారతశాసనసభ కధ్యక్షు నెన్నుకొనునట్లు నిశ్చయించెను. అనధికార కార్యముల కేడు దినములు నిర్ణయింపబడినవి. ఆగస్టు 25, 27 తేదీలు, సెప్టెంబరు 1, 8, 8, 10, 15 తేదీలు. అధికారకార్యనిర్వహణమునకు తేదీలు ముందు తెలియజేయబడును.

బ్రిటిషు మూ్యాజియమునకు పుస్తకములు

బ్రిటిషుమూ్యాజియమునకు పుస్తకముల బంపగోరు వారు ఆమూ్యాజియము బ్రిటీష్ పేరున బంగీలు కట్టి మదరాసులో పుస్తకముల రిజిస్ట్రారుగారిద్వారా పంపిన జాగ్రతగ అందజేయబడును. (గజెటు)

వృత్తాంతలేఖలు

తిరుత్తని

(ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలిఫోర్నియా)

దొంగతనము

జూలై 17:—ఈయారిలోని శ్రీమద్రాష్ట్రస్వామి వారి కోవెలయందు, ప్రతిమాసమునకు మామూలుగా జరుగు కృత్తికానుహోత్సవము 15-7-25 న తారీఖున జరిగినది. వేల కొల గ, యాత్రీకులు వచ్చిరి. కోవెలయందు మాత్రమేగాక, యూరియం దంటిటను జనసమృద్ధి మధికముగానే యుండినది. చెన్న పురమునందలి “ఆనంద బోధిని” సంపాదకు లగు శ్రీయుత యన్. మునుస్వామిమొదలియారుగారును యాత్రాధ్యక్షులుగా వచ్చి, శుచియై ఫలపుష్ప తాంబూలాదులం గొని, నాడుదయము 9 గంటలకు స్వామివారి చిన్నిధిని భక్తితో నేవీంప బోయిరి. వారెల్లబోవులలో 600 రూప్యముల విలువగల ఆరు కరెన్సీ నోట్లును, 8 రూపాయలు చిల్లరను వెరళి, 608 రూపాయలకు, తోలుతియ్యియందు బెట్టి వొడియందుంచుకొని, మూల విరాట్టును నేవీంప జనసమృద్ధిమందు కష్టపడి లానికేరిరి. అంతవఱకు యొకచేతితో ధనపుసంచి నడుముకొనియే, జనమధ్య మున దూరి స్వామిసన్నిధి జేరిరట. కాని, మూలస్థానమునందు నిలబడి, తాను గొంపోయిన ఫలపుష్ప తాంబూలాదులను భగవ దర్శనము గావించుటకై, రెండుచేతులు చాచి అర్చకునిచేతి కవి యందిచ్చునపుడుములో పాప మెవరోగాని తటాలున వొడి యందుండిన సంచి నూడబెరికికొని క్రిక్కిరిసి పెనుగులాడుచున్న జనుల సందులంబడి పారిపోయెను. మొదలియారుగారు పైకము బోవుటతో, దిగ్గజుజేంది తన ప్రక్కనయుండిక యొక శింబడి పిల్లవానిని దొంగయని బట్టుకొనగా, తలకొక దెబ్బనంతున యనే కనుగ యాత్రీకులు వానిని బాదిరి గాని, తుదకు వాడొక శిచ్చివాడని డేయటచేతను, ధన మపహరించిన దొంగ దొరకక బావుటతోడను, మొదలియారుగారు నాడు సాయంత్రము రైలుకే మదరాసుకు బ్రయాణమై పోయిరి.

మరియొక దొంగతనము

పైనువహరించిన దొంగతనము జరిగిననాడే, మధ్యాహ్నము 11 గంటలప్పుడు, శ్రీమద్రాష్ట్రస్వామివారి కోవెలకు దీపభాగమున యుండు కోనేరు (గుంట) యందొక యాత్రీకుడు స్నానముచేయుటకై సోపానములమీద తాదెప్పుకొనిన పట్టువస్త్రములమాటయు, అందులోని 40 రూపాయలను, అట్టెయుంచి, నీటిలో దిగి ముక్కుబట్టుకొని “హోహో” యని యొక్క మునకనైచిలేదుసరికే రోపడోగాని చూచుచుండి, రటాలన మూటనుదొంగలించుకొని, చుట్టుమూగియుండిన జన మగ్గుమునంబడిపారిపోయెను. వాపయు యాత్రీకుడు మిగుల దెంగపావును తనయూరికిబోయెను. ఉత్సవసమయములందు అజాగ్రత్తగయుండుటచే యాత్రీకు లిట్టి దొంగతనములకు గురియై పడుమండుకష్టములుజూచిన మిగుల చింతయుగునున్నది.

బదలాయింపు

ఈయారి రైలుస్టేషనుమార్గము గత రెండున్నర వత్సరములనుండియు బనిచేయుచుండిన శ్రీమాన్ టి. కృష్ణమాచార్యులుగా రీ యూరనుండి నగరిరైలుస్టేషనునకు బదలాయింపబడిరి.

హిందూ మహాజనసభ

గండవరం - (నెల్లూరుజిల్లా)

ఈ సభవారు ఈనెల ౧౦ వ తేదీ శుక్రవారమునాడు అక్రిమమున సమావేశమై భక్తి శ్రావ్య ముగా ప్రార్థనలు సాపి యి క్రిందికి ౩ వ ముల సేవగ్రీవముగా నామోదించిరి

(౧) దేవస్వమును దేశమునకే అర్పించి నిరంతరమును దేశస్వాతంత్ర్యమునకే కృషి సలుపుచు, తుదకు దేశమునకే ప్రాణము లర్పించిన దేశబంధు చిత్రరాజుదాసుగారి అకాలమరణము నకు చింతింప వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి మాపుచు వారి ఆర్థిక శాంతిగలుగుగాకఅని యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

(౨) హిందూ మహాజనసభాధ్యక్షులగు పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారిని తనరాష్ట్రమునకే రాగుడదని ప్రాద భాబాదు నైజాముగారు హుకుంజారీ చేసినందులకు యీ సభ

వారు పూర్తి అసంతృప్తిని తెలుపుచు వారి నిరంతరచర్యను నిరసించుచున్నారు.

(3) ఈ సంఘమును కేంద్రస్థానముగా భావించి ప్రచారము సాపి సభ్యులను విరివిగా చేర్చి ఉపసంఘములను సయితము స్థాపించగోరుచున్నారు.

(౪) గండవరం దేవస్థానముల స్త్రీములో ప్రతిఫసలే ఆఖరున కొరెన పిందువులు ఆ ఫసలేరికాదును తనికీచేయు నిబంధన ననుసరించి 1884 వ ఫసలేరికాదును శ్రీయుత మన్నేపల్లి వెంకటరాఘవయ్యగారిని, శ్రీయుత బొమ్మా శేషరెడ్డిగారిని మరియొక సంఘసభ్యుని సాయముచే తనికీచేయుటకు యీ సభ వారు కోరుచున్నారు.

సోదరులారా! సనాతన మతానలంబితులు, ఆర్యసమాజకులు బ్రహ్మసమాజకులు జైనులు జాధులు మొదలుగా గల హిందూ సాంప్రదాయముల ననుసరించు వారందఱును యీ సంఘమున చేరుటకు అర్హులు కావ యెల్లరును సభ్యులుగాచేరి, విచ్చిన్నిమై నానాటికీ క్షీణించుచున్న హిందూమతమును పునరుద్ధరింప బ్రాధితులు.

బొమ్మా శేషరెడ్డి,
కార్యదర్శి

కైకలూరు తాలూకా వార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

కైకలూరు సంత

జూలై, 4:—ది 7-7-25 తేదీన కైకలూరులో మంగళ వారం సంత జరుగలేదు. వచ్చిన కాచిళ్లు భుజముమీదనే నిద్రి పోయినవి. తాలూకాబోర్డు వారు విధించిన సంత పన్నురేట్లు జాప్తి యని ఆమోదించుచున్నారు.

పంచాయతీలు

కైకలూరు తాలూకాలో వెంకటాపురంలోను కొర్ర కొల్లులోను, కద్దిండిలోను, లింగాలలోను పంచాయతీలు స్థాపించబడినవి. ఇంకను పంచాయతీలు గౌరవ నిర్వాహకులైన మ. రా. రా. గుడిపాటి వెంకటాచలవతి పంతులుగారివలన చూరం పూడి నైవాక గ్రామములలో పంచాయతీలు నిర్మింపబడుచున్నది ఇచ్చటపంచాయతీలల్ల లాభముగ్రామస్థులు గ్రహింప గలవని లోచనమవుచున్నది.

స్థానిక పాత్రిక ఆసుపత్రి

కైకలూరు తాలూకాబోర్డువారు కద్దిండి గ్రామములో ఒక స్థానిక పాత్రిక (ఇంగ్లీషు) ఆసుపత్రి సంవత్సరము క్రిందటనే శాంక్షి కోచేసినారు ఇంచెనకున్న కొంతమంది ఎల్. ఎమ్. పి. లు వచ్చి ఆ గ్రామము బాగుగా లేదనిన్ని, ఆసుపత్రికి సరియగు భవనము లేదనిన్ని, ఆ గ్రామము నకు చక్కవై పుర ఏ గ్రామములున్ను లేదనిన్ని కనుక సవరు ఆసుపత్రి వెంకటాపురంలో ఉంచవలసినదిగా రిపోర్టు వ్రాసి వెళ్లిపోవుచున్నారు

వెంకటాపురం గ్రామ పంచాయతీవారు సవరు ఆసుపత్రి వెంకటాపురంలో నుంచవలసినదిగాను, పంచాయతీవారు నూరు రూపాయలనిచ్చి, ఆసుపత్రికిన్ని, డాక్టర్ గారికిన్ని భవనములు ఉచితముగా నిచ్చెదమనిన్ని వ్రాసినారు దానిమీద తాలూకాబోర్డువారు ప్రస్తుతము సవరు ఆసుపత్రి వెంకటాపురం మార్చి నవసరములేదని వ్రాసినారు. ఇంతవరకు బోర్డు వారు కద్దిండిలో ఆసుపత్రి తెరవలేదు. ఇకనైనను బోర్డువారు ఆసుపత్రియొక్క ఆవశ్యకతను గుర్తించి 7-8 గ్రామములకు నడి మిగానున్న వెంకటాపురంలో ఆసుపత్రి తక్షణమే స్థాపించ వలెనని యీ ప్రాంతవాసులు కోరుచున్నారు.

కోరుకొల్లు

కోరుకొల్లు గ్రామ పంచాయతీవారు తమ గ్రామములో ఒక ఆయుర్వేద ఆసుపత్రి నెలకొల్పుటకు శాంక్షి కోచేసినారు. కోరుకొల్లుకు పెదలంఛానల్లోనుంచి పుట్టునటువంటి నడిమి కొడుకు నున్న తాంభోం పసలకొట్టించ వలసినదిగా ఆరగు వచ్చినవట. ఆ గ్రామములో ఎట్లాపేషన్ కోటి స్థాపించినారు.

కద్దిండి

కద్దిండి గ్రామములోని కొన్ని భూములు మట్టరంబు గ్రామములోను అమరావతి గ్రామములోను కలుపబోవుచున్నారు. కద్దిండికిన్ని వెంకటాపురంనున్న నడుమనున్న లావలానలోగోడ్డు సంగపోసినారు. మిగతా సంగంపని పూర్తికావలసి యున్నది. పర్రు ము కురియుటచే పని నిలిచిపోయినది. కద్దిండి గ్రామ పంచాయతీవారు సోపానారం సంఘంలో పన్నుజేసినారు. పన్నులు అధికముగా నున్నవని సంతోధుకాదాదు అనుకొనుచున్నారు.

పన్నుతో కైకలూరు సంత మార్కెటు రేటుకన్న తక్కువగా నున్నవని అధికారులు అనుకొనుచున్నారు.

రోడ్డు

కైకలూరు నుంచి కద్దిండికి రోడ్డు పోయుచున్నారు. సదరురోడ్డు వెంకటాపురం యొద్దనున్న పెదకొమ్మలెరు మరుగు కాల్వవరకే శాంక్షి కోచాబడినది. సవరు రోడ్డు పని మందముగా జరుగుచున్నది. సదరురోడ్డువలన ఉపయోగము యింతంతని వ్రాయుటకు నలవిగాదు. ఈ ప్రాంతముల ప్రజల కష్టములు విచారించి మాతాలూకా బోర్డువారు సవరు రోడ్డును వేయుచు చున్నందులకు బోర్డువారు వంద్యులు. మిగతా పని వెంకటాపురం వరకు త్వరగా పూర్తిచేయించిన బాగుండును. వెంకటాపురం గ్రామ పంచాయతీవారు రోడ్డులగాయతు వెంకటాపురం వరకు బోడెలకు తాడిచెట్లు కొట్టించి వంతెనలుగా వేయుటకు శాంక్షి కోచేసినందుకు పంచాయతీవారు వంద్యులు.

రీ సెటిల్ మెంటు

వెంకటాపురం గ్రామ పంచాయతీవారు రీ సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగార్ని యీ ప్రాంతములో వెనుక సెటిల్ మెంటు లో పన్ను ఎక్కువగా వేసినారనిన్ని యీ సెటిల్ మెంటులో లిగించవలసినదిగా తీర్మానించి పంచాయతీ ప్రతినిధిగా మ. రా. శ్రీ. రి. అన్నపదీక్షితులుగారిని పంచాయతీ ప్రతినిధిగా ఎన్నుకొన్నామని వ్రాయగా సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారు తాను కైకలూరు తాలూకాలో రాబోవు సెప్టెంబరు నెలలో వచ్చెననియు ఆప్పుడు పంచాయతీ వారియొక్క మనవులు గమనించెననియు వ్రాసినారు. మిగతా పంచాయతీలుగూడ సవరు సెటిల్ మెంటు వారికి వ్రాసి యివిషయములో తన శ్రద్ధ పుచ్చుకొనవలెను.

పండితులకు విజ్ఞప్తి

ఆధునిక కవులు పల్వరు సంస్కృతి నాటకాదులు తెనిగించుటందు నాయకుడు తా. గామించినకన్నీయ నుద్దేశించి “యామె” యని సభ్యాదులతో భాషించినట్లు ప్రయోగించియున్నవారు. ఇట్లు ప్రాచీనకవు లగు నన్నయ తిక్కనాదులుగాని యావతివార లగు పెద్దనాదులుగాని యెచ్చట నేని ప్రయోగించుట గానరాదు. ఇప్పటివార లింగీమానందు, ఆమె, ఆకె, ఆపె, ఆది, యను శబ్దంబుల యర్థము గల “షీ” యను పదంబును నాయకుడు తా వరించిననాయక నుద్దేశించి వాడుటం జూచి యిట్లు ప్రయోగింపం దొడంగికో నావంటి వారికిం దెలియని మన గ్రంథప్రామాణ్యంబు లేవేని గలవో స్పష్టపడలేదు. ఈ యాంధ్రదేశమునం “దామె” యనుపద “మాయమ” శబ్దమునకు బదులుగా వాడంబడు చున్నది. ఆమె యనునది యాయవశబ్దరూపాంతరంబునా తాత్పర్యము. ఇట్లు గాక యాంధ్రుల కివిత్యైరాశీప్రాయానుసారంబుగా నుండియున్న బూర్వకవులయం దొకానొకడేని యిట్టియెడల నామె యని యుపయోగింపకుండునా? యని స్ఫురించెడి. అయిన నివ్వవయంబునందు దత్తవర్ణయము నేయక బండితులు ప్రార్థితులు.

ఆనధానం శంకరయ్య,
ఆంధ్రవాఙ్మయమహోదధి

ఒక సంజాయమీ

శ్రీ దేవాంగనేప సంపుటము సంచిక ౬ పుట ౨౬ లేఖ యందు నా కలంపు ఉపన్యాసముం గూర్చి వివరించుటలో రెండు సంగతులు పొరబాటుగా పడినందుకు విచారించుచున్నాడను.

అందు మొదటిది “జంగాలు..... తమ విచారమును దెల్పిరి” అనునది. రెండవది “మాహేశ్వరులు (జంగాలు)..... ఘోర పాతక మనియుగూడ దెల్పిరి” అనునది— ఈరెండు సంగతులు నేదెప్పినవి కావు. తుత్తతోధచేయ నేతెంచిన నేను శివభక్తి బోధింతును గాని ఒక సంఘమువారగు జంగమ మాహేశ్వరుల వనంబునకు నొప్పి కల్గించనటల వచించుట నాపనికాదు. నా కట్టి తలంపునూ లేదు. నేనుపన్నసిందులరి మగ్గుమధ్య నెన్నో యిట్టి సంగతులు వచించుచుండిరిని నాకు జ్ఞాపకము. వా రెవ్వరో నే ప్రొత్తవాడనట నే నెరుంగజాలను. యీయడుపులు నే నుడువలేదు. క్షితాము దయతో సనాతకను తిమ ప్రతికారత్న ముఖమున జోటిచ్చి ప్రకటింప ప్రార్థితును. అందువలన జంగ మాహేశ్వరుల మనంబుల కొకవేళ నా యుపన్యాసముగూర్చి బర్రవుగ దోచిన నాతంపు మానుంకాక.

నాయశీప్రాయమున జంగమకులజులును కైపులు గాక నాగు వారియందు సోదర ప్రేమయు గౌరవమునుగూడ గలవు. ఇజ్జతాసార్ శ్రీ కం. బాలసూర్య ప్రసాదరావు.

ఆఫ్ - దేవిడి వగ్గెరా,

నాగపురము, జూలై 17:—ఈపట్టణపుందు 19వ తేదీని జరుగవలసిన సర్వపక్షముహూసభ 80వ తేదీకి మార్చబడినది. కాని రా|| గౌరనాథియంటియందు ముందు ఇష్టాగోష్ఠిగ చర్చించుటకు 19వ తేదీని సమావేశముగూడును. మధ్యరాష్ట్రాసనపథలోని ప్రతినిధులు మంత్రివరపులను స్వీకరించి సంస్కరణములను రక్షించుట లేక నాటిని భగ్ను మొనర్చుటా ఆమప్రశ్న చర్చింపఁబడును. అన్ని పక్షములు కలియటకు నీలగిరిపట్టు జాతీయము హూసభయందు మార్పులు సూచించుట, భారతరాజకీయశాసనములపట్ల ప్రభుత్వదృక్పథము మారునట్లు రాజకీయపథ నొకదాని సేర్పఱుచుట, బరిగనుపాడ్చు ప్రభుని యాపస్థానముపై ప్రజలకు మారమును జూపుట యాలోచింపబడును. (అ. పై.)

శ్రీలక్ష్మణరామాయణములు

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, బందరు

జూలై, 16:—శ్రీ ఆంధ్రజాతీయకళాశాల సారస్వత సంఘమువారు, విజ్ఞానధనులును చారిత్రకపరిశోధనలం దగ్గేసరులు నైన శ్రీ శ్రీ శేషలయన శ్రీ కొమఱ్ఱాజు లక్ష్మణరావుపంతులు గారిజ్ఞాపకార్థముగ ఆంధ్రదేశ చరిత్రమున(1) శాతవాహనయుగమునుగూర్చి చారిత్రకపద్యములను రచించి, ఆవిషయమున అకుంతితోత్సాహముతోను, పట్టుదలతోను కృషిసల్పి ఆంధ్రజనులకు స్వదేశచరిత్రను అర్పించి ధన్యతగాంచిన శ్రీచిలుకూరి వీరభద్రరావుపంతులుగారిని సంఘమువారు రప్పించి ఉపన్యాసముల నిర్వహించియుండిరి. సంఘమువారు ఇరులనుగూడ ఆహ్వానించియుండిరి గాని యిది తగినయరసు గాకపోవుటచే ఎవరు వచ్చియుండితేను పురజనులు సహితము చేరినంతమంది వచ్చియుండలేదు.

ఉపన్యాసములు నిర్వహించునగాను, జయప్రదముగాను జరిగినవి. ఈ ఉపన్యాసములు పుస్తకరూపమున వెలువడ నుండుటచే వానినిగూర్చి విస్తరించివ్రాయుట అవసరము. శ్రీ వీరభద్రరావుగారు ఇదవఱకు తాము రచించిన చరిత్రలోని విషయమునేగాక ఇటీవల పరిశోధనల బలమువలన నూతనవిషయములనుగూర్చియు, విమర్శము చేసిన దర్శనగూర్చియు ముచ్చటించిరి. ముఖ్యముగ శ్రీ పి. టి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, మూడవతాబ్దానంతరము ఆంధ్రులు నానుచూపము లేకుండ పోయి నారనిచెప్పి అప్రస్తుతపు వాచనము శ్రీనెంకటరంగయ్యగారు ఆంధ్రులార్యులు కారని చెయ్యవదనలను నిరసించిరి. దేశచరిత్రకు గాఢముల ప్రాణములు ఆధారములు. గావని చెప్పటమేలీలదు. నేలసంపర్కములక్రిందట విషయములగూర్చి దెలిసికొనుటకు ఆకాలపు గ్రంథములు, గాఢముగాక తదితరసాధన లేదేశచరిత్రయందు గానము. పెంకుముక్కలు, ఎముకలు ఆధారము చేసికొని నేలసంపర్కములక్రిందటి విషయముల నూహించి నందలకొలిది షేతీలుగల గ్రంథముల వ్రాయు పాశ్చాత్యపండితుల గూర్చి విమర్శకు లేమి చెప్పకుటో తెలియదు.

ఆంధ్రవిష్ణువు మొదలు ఆంధ్రదేశమును బాలించిన శాతవాహనరాజులను గూర్చియు, వారి రాజ్యపరిపాలనాపద్ధతిని గూర్చియు, సాంఘికముగ పరిస్థితులను గూర్చియు, నింతవఱకు వారికిగల ఆధారములబట్టి విపులముగ ఉపన్యాసములు తెలియజేసియుండిరి. నేటితో ఈ ఉపన్యాసములు పూర్తిఅయినవి.

శ్రీ వీరభద్రరావుగారి ఉపన్యాసానంతరము కళాశాల పాలకసంఘము వారిపక్షమున, శ్రీ వీరభద్ర రావుగారికివందనముల నర్పించుచు శ్రీ మట్నూరి కృష్ణారావుగారు ఇట్లు ఉపన్యసించిరి.

మన ఆంధ్రదేశమున శ్రీలక్ష్మణరావుగారు చారిత్రకపరిశోధనలయందు ప్రప్రథములుగా నుండియుండిరి. వారివిమర్శలు ఈచారిత్రక పరిశోధన భీతిపెట్టినది శ్రీచిలుకూరి వీరభద్రరావుగారే. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము ఇంతకాలమునుండి పనిచేయుచు అనేకపండిత పుష్పభద్రులను తయారుచేసి జయలకు పంపినను చారిత్రకపరిశోధనయందు వారు కృషిసల్పినది బహుస్వల్పము. ఆసలుచేయలేదని చెప్పినను చెప్పవచ్చును. ఇటీవల మాత్రము కృష్ణస్వామిఅయ్యంగారివంటి ఒకరిద్దరు కృషి సల్పుచున్నారు.

ప్రపంచమందు ఒకగుడున్న పరిశోధనలలో చారిత్రక శాస్త్రపరిశోధనలు ముఖ్యములయినవి. అందును చారిత్రకపరిశోధన మిక్కిలి ముఖ్యమయినది. ఇదే మనుష్యునియందు శివశక్తిని కలగజేయునది. ముఖ్యముగ హిందూదేశము తనపూర్వపుచెన్నత్యమును, సంప్రదాయములను, స్వాతంత్ర్యమును, విజ్ఞానమును గోల్పోయిన్జేవమైయుండు స్థితిలో చారిత్రక పరిశోధన ము యు వ కు ల లో నూ తి నో డే జ ము కలగజేయగలదు. కలకత్తా యూనివర్సిటీలో అరువదిమంది చారిత్రకపాఠాభ్యాసముల పరిశోధనల సల్పుచున్నారు. మన ఆంధ్రదేశమున వీరభద్రరావుగారు ఒక్కరే కనిపించుచున్నారు. వాఙ్మయముందు వీరేశలింగంగారు ఆంధ్రకవుల చరిత్ర వ్రాసి కొంత పరిశోధన చేసియున్నారు. ఆంధ్రులచరిత్ర పూర్తిగ నిర్ణయించి చెప్పటకు వీలులేదనునంగతి వీరభద్రరావుగారికిని దెలియును. కాని ఇప్పుడు చేయదగినపని ఇంతవఱకును ఈవిషయమున గల సామగ్రినంతను క్రోడీకరించుటయే. మహారాష్ట్రములో గూడు ఇదిహాసనుండలి 800 మంది సభ్యులతో ఏర్పడి కొన్ని సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్నది. వారిపని

అంతకష్టమైనది కాదు. వారిది ఇటీవలి చరిత్రయే. తనసాధన సామగ్రిఅంతయు సులభముగ లభ్యము కాగలదు. మనది మిక్కిలి కష్టతరమైనది. చారిత్రకపరిశోధనయందు బెంగాలులో న రామవలెను, బీహారులో జయస్వామివలెను, మహారాష్ట్రములో భండార్కరువలెను, మనదేశమున శ్రీ వీరభద్రరావుగారు చారిత్రకపరిశోధనయందు పోల్చవగియున్నారు. వారికి గవర్నమెంటుయొక్కగాని, యూనివర్సిటీయొక్కగాని ప్రోత్సాహము సహాయము లేకపోయినను పట్టుదలతో వీరభద్రరావుగారు పనిచేయుచున్నందులకు వారికి మనము కృతజ్ఞులము. వారిచటికి వచ్చి మనకీ ఉపన్యాసములను వినిపించినందుకు పాలకసంఘము వారి పక్షమున చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారికి నమస్కారముల నర్పించుచున్నాను.

ఈఉపన్యాసముల నేర్పాటుచేయుటకు ముఖ్యకారకులు శ్రీకోలవెన్నురామకోడేశ్వరరావుగారు. చరిత్ర వారికి అభిమాన శాస్త్రము. వారు మాకళాశాలకు వచ్చిన పిమ్మట యావిషయమున విశేషకృషి సల్పి అమూల్యమైన చారిత్రకగ్రంథముల నేకరించి నొక గ్రంథాలయమును స్థాపించి చరిత్రయందు తదభిలాషులకు ఉత్తమజ్ఞానము కలగజేయుటకు యేర్పాటుచేసిరి. వారు సంఘముపక్షమున ఉపన్యాసకులకు, సభ్యులకు వందనములర్పించుచు కళాశాలలో ఉన్న అవకాశమును అందరు వినియోగించుకొని దేశచరిత్ర విషయమున యెక్కువగా కృషిచేయుటకు తల్లివందలను తమ పిల్లలను ఇవటికి పంపుటకు కోరియుండిరి.

రామకోడేశ్వరరావుగారు వీరభద్రరావుగారిని పుష్పమాలాలంకరణ చేసిరి.

పిమ్మట వీరభద్రరావుగారు తమ అంత్యోపన్యాసములో తాము గొప్పపండితులు, విద్యావంతులు గాకపోయినను, స్వదేశముందుగల గాఢభిమానముచేతనే చరిత్రవిషయమున కృషిచేయుచున్నామని చెప్పిరి. తాము యితర చారిత్రకపరిశోధకులతో పోల్చదగినవారు కారనియు, తమ లోపములు తమకు బాగుగ దెలియుననియు, అయినను తమకు చేతనైన కొద్ది విషయపరిశోధనచేసి క్రోడీకరించి దేశము ఎదుట బెట్టిన భావికాలమున నిందలి లోపముల నవరించి నరియైన చరిత్ర ఎవరైన వ్రాయగలరని చేయు చుంటిమని చెప్పిరి.

ఇంతవరకు చేసినదానిని గూర్చి తృప్తిగాని గర్వముగాని తమకులేదని మిక్కిలి సమభావముతో వాక్కుచ్చిరి. శ్రీలక్ష్మణరావుగారి సహాయముచేతనే వారును ఈ కార్యమునకు పూనుకొంటిమనియు వారిజ్ఞాపకార్థముగ నేర్పాటు చేయబడిన ఉపన్యాసములకు అస్వస్థగా ఉండినను వచ్చుట విధియని యెంచి ఉపన్యసించుటకు ఇయ్యకొంటిమని చెప్పిరి.

సభ ముగిసినది. (స్వకీయవిలేఖరి).

గుంటూరునందు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ

ఈ నెల 26, 27 తేదీలను గుంటూరులో సమావేశమగు రాష్ట్రసంఘసభలకు దయచేయు సభ్యులెల్లరకు ఆతిథ్యమొసగుటకు శ్రీయుత నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనర్సింహారావుగారు పూనుకొని రని గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత మాచిరాజు రామమూర్తిగారు తెలియబరిచిరి. కావున సభ్యులెల్లరకు యిందుమాలముగ తెలియజేయుట కెంతయు సంతోషించుచుంటిని.

మండపాక రంగయ్య, కార్యదర్శి.

బైండు చేసిన భారతీసంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సంచికల కొకసంపుటమువఱకున మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బైండు- సగముతోలు, సగము క్యాలికో గిట్టుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రు 4-8-0.

ఈమాలావ్యయము ప్రత్యేకము.

భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

గుంటూరుజిల్లా డెప్యూ రైతులకు హెచ్చరిక

డెప్యూరైతు సోదరులారా, మన హిందూదేశమునకు వ్యవసాయమే ప్రధానముగదా. అందు మెట్టభూములుగల రైతులకు పదివిధములగు పైరుపంటలలో వర్షాధారమున కొన్ని ఫలించినను కొన్ని ఫలించకున్నను పండినవాటిలో మిక్కిలి పొగాకు, ప్రత్తికేరు నెనగ మున్నగునవి మిక్కిలి విలువగలవి. ఆ భూములకు లాండు రివెన్యూ దప్ప వేరుశిస్తులు లేవు. మన డెప్యూ భూములన్నవో కొన్ని యిదివరకు మాగాణి సాగుకు మంజూరై కొంత ఫలము నిచ్చుచున్నను వాటిమధ్యనున్న మెరకభూములు వుదాక వల్ల చవుడువేసెయు వల్లపుభూములు యిన్వాలంటరీ పారుదల వల్ల నీటిముంపుతో నుండి మెట్టనేడ్యమునకు పనికిరాక యున్నవి. ఈభూములకు నీరు నివ్వమని కోరగా నీరివ్వలేదని నిరాకరించిరి. పంటనష్టమున కోర్కెని రైతులు చెడ్డలు మరుగుకాల్చులు మున్నగు జలాశయములలోని నీరు తోడుకుని పనువు కంద మున్నగుచెడ్డ వేసుకున్నను లేక యన్వాలంటరీ వల్లపు భూములు యెడోవిధముగా మాగాణి సాగుచేసినను చూడు ఆరు-పన్నెండు యిరువదిరెట్లు అవరాధపు శిస్తు విధించుటకు బోర్డు స్టాండింగు ఆర్డరు ప్యాసుచేసి యున్నారు. ఓటినియన్వాలంటరీ లీస్టులో చేర్చుడన్నను హెచ్చుపన్నుల కాశించి చేర్చుట లేదు. ఇట్టివే మరికొన్ని యిక్కట్లు డెప్యూరైతు సోదరులకు గల మాగాణి 21-7-25 తెనాలిలోను 28-7-25 బాపట్లలోను 25-7-25 రేపల్లెలోను రైతుల కాస్పరెస్సులను చేయ దలచినట్లు డెప్యూఅధికారులు ప్రకటించినారు. ఆరంగమున మనమందరము పాల్గొని మనకష్టనష్టముల నివేదించి మనవిధిని కెరకేర్న వలయునగాన మాకిట్టి కష్టములు లేవని నిరాకరింపక మీరందరు తిప్పక దయచేసి ఆయా తేదీలలో ఆయా యోటుల నాయుద్యమమునకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

మండా చిన వెంకయ్య.

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో

భద్ర మై న ట్టి యు 672

సమయమునకు ఒదుగునట్టి

ఓరియంటల్ ఇన్సూరెన్స్

భీమా చేయించుకొనుడు.

దీర్ఘ కాలమునుండి

అనేక కాలాదారులను

విస్తారమైన

మూలధనము గలిగియున్న

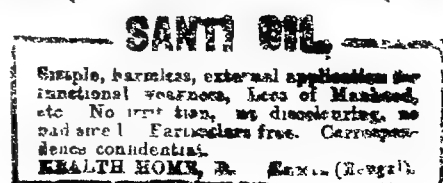
గాప్త వీరిందగూడేదీయు

భీమాకంపెనీ.

Apply for full particulars to
Oriental Assurance Buildings,
F. E. VAID } Branch
Scretary
Post Box No. 8, Madras.
Bangalore Branch:
No. 3, South Parade, Banalogre
Trivandrum Branch:
Trivandrum.

వేలకు ముందు వెల సీసా 1-కి రు. 0 4-0
ఈ సూచనను తలకురాచిన పేలు ఈపి సక్రిందను. చర్చమునకు వెంట్రుకలకుహాని యుండక వెంట్రుకలు పెరుగును.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నేడునూరు-(అమలాపురం తాలూకా)

(గ్రామపంచాయితీకోర్టు)

జూలై 25-మా గ్రామములో పంచాయితీకోర్టుకు నిర్దేశిత కాలము గతవారములోనే అయినప్పటికి మాత్రా తాళిపోయినందున ఈ రోజున తిరిగి సభ్యులను ఏర్పాటు చేయుదుమని గ్రామంలో టమకుమాలముగా ప్రకటన చేయించినారు. 8 ఘంటలకు తహశీల్దారువారు గ్రామచావడివద్దకు వచ్చేసరికి గ్రామములోని పిన్నలు పెద్దలు కుమారులు యాద్రేవంది సమావేశమైరి. వ్యవసాయపు తొందరలోజాలు అగుటవల్ల రహితులు వచ్చుటకు వీలుకాకపోయినది. అయినను రహితులను తీసుక రావలయునని విశేష మేజిస్ట్రేటుగారు కోరబడిగా, కొద్దిమంది తిరిగి వచ్చినవారి. మా రేంజీ రివిన్యూ యిక్స్ పెక్టరు గారు కూడా వచ్చిరి. ఇంతట నాల్గుఘంటలు కావచ్చినది. శ్రీవారు పంచాయితీ కోర్టుయొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చి అయిదు నిమిషములు సంతేపముగా సభ్యులతో ముచ్చటించిరి. అంతట సభ్యులయొక్క శ్రేణులు నిర్ణయించుటకు పని ప్రారంభించగా నిర్ణీతమైన 7 గురు సభ్యులకు పని నామినేషనులు ఏర్పాటు అయినవి. ఇంతట వోట్లు తీసుకొనుటకు ప్రారంభించి లెక్క వేయగా యీ దిగువ వివరించిన ప్రకారం ఫలితము వచ్చెను.

నామినేషను చేయబడిన క్యాండిడేట్ల పేర్లు

- (1) కల్లేపల్లి సోమరాజుగారు
- (2) మండలిక రామన్నగారు
- (3) గోపాల సోమన్నగారు
- (4) బుల్లు చిన సోమన్నగారు
- (5) నేదునూరి బుచ్చిరాజుగారు
- (6) గొర్రె పల్లెయ్యశాస్త్రిగారు
- (7) నేదునూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు
- (8) గొర్రె పల్లెయ్యగారు
- (9) మోటూరి సుబ్బారాయుడుగారు
- (10) గొర్రె నూర్నాప్రకాశంగారు.

1-2-3-4-7-8-9 సంఖ్యల శ్రేణులవారు జయమొందిరి. ఇంతటితో సభ ముగిసెను.

(ఒకవిలేఖరి)

నాటకరచనమున పోటీపరిక్ష.

ఇంతకు మున్ను ప్రతికాముఖమున మేము ప్రకటించిన పోటీపరిక్షకు నాల్గునాటకములు మాత్రము వచ్చినవి:—

1. రావు శర్మలచే రచింపబడిన 'తిరుమల'
2. మూర్తికవిచే రచింపబడిన 'రుచిదేవి'
3. అక్కిరాజు సరసింహారావుగారిచే రచింపబడిన 'ఖడ్గరాజు'
4. సంతరాం చిరంతనగారిచే రచింపబడిన 'రుక్మాంగద'

ఇందు రుక్మాంగదనాటకము చరిత్రాత్మకము గావించుటచే పరిష్కారముగా పరిగణింపబడును. తక్కిన మూడు నాటకములు పరిక్షకు యధికారలకు బంపుచున్నాము. మా పరిక్షకుల శిర్యాటాచేరికొన్న పండ్లమందు ఆధికారలలో ఈ సందర్భమున కీ యెదురుదును పరిక్షకులుగా నిర్ణయింపబడిరి.

1. శ్రీ చట్టి చిన్నపూర్ణయ్యపంతులుగారు
2. ,, వల్లది వేంకటవిశ్వనాథశర్మ
3. ,, పురాణం నూరికాశ్రీగారు
4. ,, దుర్గా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు
5. ,, గొల్లపూడి శ్రీరామకాశ్రీగారు.

పరిక్షాఫలమును, ద్వితీయవత్సర పరిక్షానియములును మున్ముందు ప్రకటింపబడును.

మల్లాది వేంకటవిశ్వనాథశర్మ,
కాలేజీపండితుడు, విజయనగరము.

రోకాయహరకస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండఁగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆవరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, వలయాన్టీలు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేయుచున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆవరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (రోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వా., ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త శీలములు, సకలజ్వరములు, మాంష్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదములు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పల్లనోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్షుప్తాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రులకు బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్లు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్లు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఇసనోఫెలి

(Esanifele)

మలేరియాను

(Malaria)

కుదుర్చుటకు దీనికి అత్యద్భుతమైన శక్తిగలదు. తిరిగి ఎన్నడును మలేరియా రాదు. గొప్పవైద్యులచే సిఫార్సు చేయబడినది. మలేరియా రానీయక ఆటంకపరచుటకై ఉదయము సాయం సమయములందు ఒకమాత్ర చొప్పున ఉపయోగించిన చాలును.

విడ్డలకు ద్రవరూపముగా నున్న ఇసనోఫెలినాను వాడవలెను. కెమిస్టులు అందరి వద్ద దొరకును. లేనిచో ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Messrs Gorios Ltd, P. O. No. 159 Bombay.

ఇదేమాదిరిగాయుండు యితర ఔషధమును చూచి మోసపోకుడు.

"SMILE" "స్మైల్" "వన్దన్"

ఈ దివ్యౌషధము శ్రీ పుష్ప జాతులకు సంభవించు కఠిన బహిరీకత, శుక్ల కష్టము, నపుంసకత్వము, స్వప్నస్థలనము, అతీత శ్రమి సంభోగము వగైరాలక్షణ కలిగే చిక్కిన వ్యాధి చిన్నములకు నిస్సంశయ నివారణి.

ఇందులో (బిటిష్ ఫార్మకోపీయ) ఔషధ గ్రంథములవల్ల బయలుపడిన విక్కిలి సుతుమార ముప్రసిద్ధ బువర్గౌషధముల (టానిక్సులు) ముఖ్యుని సంధోహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. అట్టిపుటముచే, శుద్ధియైన యీ "పండ్ల" అను నిర్దృష్ట ధను, నవీనరసవాద (Chemistry) వైద్యవిశిష్టశాస్త్రము (Therapeutics) ల విషయ చర్యలతో బహుళపడిన వరకులకు పట్టెయ్యము కలిగించు టానిక్కులలో విక్కిలి శ్రేష్ఠతను మైనదని యెంద్రునుగా నమ్ముచున్నది.

ఇది ఈక్రింది కంపెనీ వద్ద దొంతు:—

మదరాసు రాజధాని సోల్ ఎజెంట్లు అయిన

దాదా అందుకో., కెమిస్ట్స్. ఎస్. ప్లెన్డేడ్, మదరాసు.

దంతశూలహరి

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

వెల సీసా 1 కి 0-8-0

దంతశూలకు కైత ము, రసపట్టు, పుప్పిపన్నులు, కుళ్లిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగలచోటున దూదిని మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషాలలో మొదలంట రాలిపోవును. దేనివలన చచ్చుము నలుపెక్కడు, నుంటుండుదు. రోమములు రాలిపోవును అమృతాంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

సమస్త ఆయుర్వేదౌషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

హనుమాన్ కాపింగ్ పెన్సెలు

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్స్, 12, బందరువీధి, మదరాసు.

పవుక్ బెకోపేనా, స్కాప్టెస్, హైడ్రోజెన్, ట్రా యింగ్, గ్రాస్ బుక్సులు, ఫ్లోవర్ క్యాప్ పెపర్, లెటర్ పెపర్ మిక్సింగ్ మేల్లెనవి.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఏ. వి. యస్. ఏ. యం. బి. గారి

జీవామృతము

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

జీవామృతము:—విద్యార్థులకును, యోచనాపరులకును, కులదైవము. శ్రీలపాలిటి కల్పద్రవము. వృద్ధులకు నంజీవిని. మరియు మొదలగు బలవరచి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరచి, శరీరమునకు బల మొనగుటకు దీనికి మించిన యావధరాజము వేరొకటి లేదు. వెల సీసా 1-కి రూ 3-4-0 ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మ.రా:—ముప్పది సంవత్సరములుగ లోకప్రసిద్ధిబడసి. మా (క్లెగ్, కలరా) బౌద్ధరాజములు మరువకుడు. మరియు మా ఆశ్రమమునందు అన్నివిధములైన వ్యాధులకు శాస్త్ర సమ్మతములైనట్టివి, అనుభూతములైనట్టి మిక్కిలిప్రసిద్ధి గాంచిన యావధరాజములు గలవు. వ్యాధి వివరములు వ్రాసినచో మీయొక్క జాబులను రహస్యముగ నుంచి వెంటనే తగిన చికిత్స తెలుపబడును. మా క్యాటలాగు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, 151, గోవిందప్పనాయక వీధి, మదరాసు.

పోస్టు బాక్సు నెం 287, మదరాసు.

టెలిగ్రాంసు:—పండిట్, మదరాసు.

ట్రాంచి: 183 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఏజంటు: దాదా అండ్ కో., చైనాబజారు, మదరాసు.

మా మందులును అమ్ముటకు కమిషన్ పద్ధతిమీదగాని, జీతముమీదగాని పనిచేయుటకుగాని అన్నిచోట్ల ఏజంటు కావలెను.

వైద్యవిద్యావిధి వేతనములు

శ్రీ లక్ష్మీనృసింహ సోమయాజి వైద్యసమాజము-బందరు
మేము ప్రతిసంవత్సరమున సహాయముచేయు ప్రకారము యీసంవత్సరమునూడ బీదవైద్యబాలకు విద్యాదానముచేయ బూనితిమిగనుక వేతనములు సహాయముగోరువారు అనగా బందరు తాలూకా గుడివాడ తాలూకా దివితాలూకాలనుండి యీక్రిందవిధముగా 10-7-25 లగాయును 25-7-25 లేదా వరకు దరఖాస్తులు పంపగోరుచున్నాము. తరువాతనున్న దరఖాస్తుల పట్టనెరచుగనుక వెంటనే గోరుచున్నాము.

దరఖాస్తు ఫారము

- 1 ఇంటిపేరు
- 2 వయస్సు
- 3 తండ్రిపేరు - గోత్రము
- 4 గత క్లాసు
- 5 యీసంవత్సరము చదువు క్లాసు
- 6 నెలకు ఎంతసహాయము కావలయును
- 7 ఇదివరకు ఎవరివల్ల సహాయము పొందుచున్నారు.
- 8 ముందు సహాయము చేయువారు ఎవరైనా ఉన్నారా

చాలకుర్తి వెంకటేశ్వరమూర్తి, మదరాసు,

మోటమర్తి లక్ష్మీనారాయణము,

కార్యదర్శులు

పరిశోధింపవలసిన సమయము

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ ప్రారంభించి యిప్పటికి రమారమి 28 సం॥రములైనవి. దీని పరిస్థితులు చాల మంచి స్థితిలోనున్నవి. ఐదేండ్లకోకదఫా జరుగునట్టి మదింపునందు గడచిన 5 సార్లు గొప్పలాభమే తేలినది. దినదినమునకు నుంచి స్థితిలోనికే నచ్చుచున్నది ఈ కంపెనీలో మీకు ఒక పాతిపి అదా ఫూర్తివినరుములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co., Ltd.

POST BOX No. 237, MADRAS.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం॥ జూలై నెల 18-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు	80 0 0	మొదలు	42 0 0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు		వరకు
కుసుమ తెనాలివి	,,	ప 48 గలవి	రు 14 0 0	15 8 0
నెల్లూరివి	,,	డిటా	,,	15 8 0 17 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,,	16 0 0 18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,		8 12 0	9 0 0
సువ్వలు	,,		20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	12 8 0	13 8 0
నెనగలు	,,	డిటా	,, 11 12 0 12 4 0
పెసలు	,,	డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
మినుములు	,,	డిటా	,, 15 4 0 16 8 0
ఉలవలు	,,	ర 164	,, 8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి	,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరునెనగపప్పుబా1కి	,,	55 0 0	60 0 5
ఇతరప్రదేశము	,,	50 0 0	53 0 0
నేరునెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 136 మిమ్మానూనె182 0 0			
ఆముదము బా 1-కి	,,	128 0 0	130 0 5

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	,,	105 0 0	
కూరపసుపు	,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	,,	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖగు 1-కి రు		50,50	
కాకాహస్తీపాయకట్టు	,,		70,75
బెల్లము బా 1-కి	రు	35 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టుకం బా 1-కి	,,	30 0 0	31 0 0
-----------------	----	--------	--------

చదరం	,,	80 0 0	82 0 0
రవుండు	,,	80 0 0	40 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులము	,,	71 0 0	74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	,,	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి	,,		18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	258 0 0	256 0 0
రాగి డిటా	,,	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా॥ గలవి		81 8 0	82 0 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము	20 డిగ్రీలు		72 0 6
తొట్టికృష్ణము	డిటా	,,	,,
సింహం	డిటా	,,	,,
గుర్రం	డిటా		70 0 0

8. దూది

బో చెన్నుబారువ 1-కి		రు	800 0 0
ఎల్నాడు దూది	,,		215 0 0

9. నూలు

కోమంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	,,	4 12 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0	
నూళియేనుగ నెం 20	,,	9 8 0	
జపాన్ నెం 20	,,	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ లేబిలు అయినను	,,	12 0 0	
పద్మావతి నెం 24½	,,	10 0 0	
14½ క్విలక్ పక్షి	,,	7 6 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	,,	10 8 0	
నెం 22	,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్మను	,,	8 0 0	
నెం 14½	,,	8 12 0	
నెం 12½ అలైన్సు	,,	7 4 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	,,	7 4 0	
నెం 22½ రంగవిలాస	,,	9 10 0	
నెం 14½ రాదాకృష్ణము	,,	7 4 0	

ఆంధ్ర ల కే

Last Few Copies of

"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of about 700 pages available till the 15th of July or till stock permits.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతినిగురించి ఏల కలతజెందెదరు?

కె. ఎం. బెనర్జీ గారి

Wide-World English Correspondence.

సహాయముచే సదరుపత్తులు చక్కగా చేర్చుకొనుడు.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతులు యిందులో పూర్తిగాను, విపులముగాను గలవు.

విషయములు:

అనుభవముపై వ్రాయబడిన ఉత్తరములగుల అభ్యయములు విపులముగా గలవు. వ్యాకరణ సిద్ధాంతములు, భాషీయములు మొదలగునవి ననుసరించి వ్రాయబడినవి. ఇదిగాక అన్ని విషయములను గురించి, వ్యాపారసంబంధము, బదులు పుత్తరములు వ్రాయుట, చిన్న వ్యాపారములు, పరకులు, కోర్టులు, ఇన్ కం ట్రాక్టు, మునిసిపాలిటీ, కుటుంబము, పాకాలలు మొదలగునాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు గలవు. వ్యాయసంబంధమైన ఫోటోలు, నామాల ఫోటోలు కూడ గలవు. ఇది విద్యార్థులకు అమూల్యమైనది. ప్రతి 1 కి ధర రూ 1-12-0.

వి. పి. పోస్టేజీ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

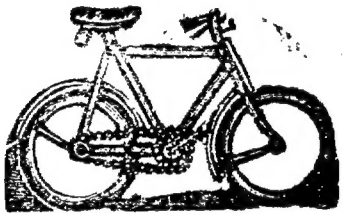
అన్ని చోట్లలోను యేజంటలు కావలెను.

INDUSTRY OFFICE (BOOK Dept.)

22, SHAMBAZAR BRIDGE ROAD, CALCUTTA.

Rudge-Whitworth
Britain's Best Bicycle

మిక్కిలి సుస్థిరమైన బైసికిలును ఉపయోగించుటకు వీలున్నప్పుడు
ఏల మీరు కష్టపడి నడచెదరు

రజ్జీవిట్ వర్తమాడల్ డి లక్సు నెం 8 రు

1 కి ధర రూ 190/-

రజ్జీ పిట్ వర్త వర్తనెం 1 రు

ధర రూ 160/-

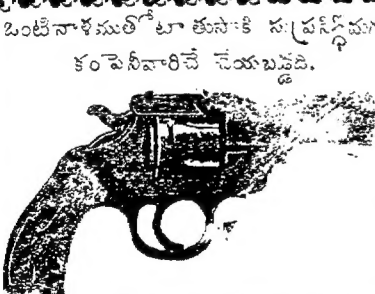
రజ్జీ విట్ వర్త స్టాండ్ నెం 25 రు ధర రూ 130/-

ముఖ్యగమనింపు:— నరసమైన లాండర, గంటకూడ ఇనాముగా నరసరా చేయబడును.

పోస్ట్ ఏజెంట్లు:— ఇంగ్లీషు సైకిల్ మోటారు & ఇంప్రోవింగు కంపెనీ,

బ్రాంచి ఆఫీసు: నెం. 3 మాంటురోడ్.

23, బ్రాడ్వే మదరాసు.

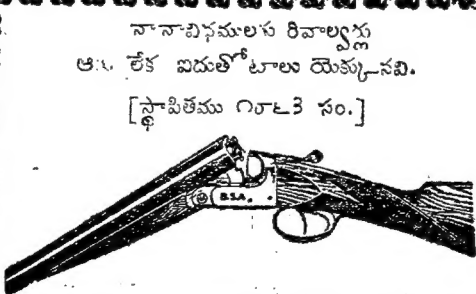
బంటినాళముతో బాటుసాకి సుస్థిరమైన
కంపెనీవారిచే చేయబడినది.

ధరలు

సరసము.

క్యాటలాగు

ఉచితము.

నానావిధములగు రివోల్వర్లు
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విద్యుత్ బాటల యెక్స్ పోజి.

[స్టాపిలిము ౧౮౬౩ సం.]

నాళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకొని గణించుకూడ దొరకును. (8068)

యన్. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీ కృష్ణా వ తార తత్వము

సకలపురాణార్థ సులనుండియు, మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి-వరుసగా సులభమున వచనరూపమున నిందువ్రాయబడును. సకల సంశయములు తొలగునట్లు అందందు శాస్త్రీయసమర్థనములు వ్రాయబడును. విశేషాంశములకు గలతలెల్ల సంస్కృతశ్లోకము ల్లుద్ధాహరింపబడును. పారాయణమున కనుకూలించు స్తోత్రములను గ్రంథవదలక పొందుపఱుపబడును. శ్రీకృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయుటకే యీ ప్రయత్నము. భక్తికీర్తనయొక్క మూలములను జేరి కల్పనము. మరేభేదము లేదని తేలును జదివిన సమయము నశించునని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర జీవితాదు-మము లేరుదరింపిం. ఇట్టి యుత్తమగ్రంథము "జ్ఞానా" ముడించి 820 పుటలకు పట్టుకొనగలము. ధైర్యముచేయించి మాదుశిలలకొకసారి 1-8-0 లకు బా.వి.గా పంపబడును. 12-0-0 లు దయచేయించువారి పేరును పోషకుని ప్రకటించబడును, 8 సంపుటములకు దక్కువగా 1-0-0 అడ్వాన్సుతో జండాదారులు తమ సమృద్ధిని తెలుపవలెను. ఈసత్కార్యము నాంధ్రదేశీయులగు సజ్జనులైన నాచెతేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. 02 00 01 ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాణ్యము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రూ 12-0-0.

వి. పి. పోస్టేజీ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, ఆంధ్రప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

పంగరాష్ట్ర ఖాదీ ప్రతిష్ఠానము

బారిసాలులో నూలు వదుకుట

బారిసాలులో కై గ్రామ (మిననరీ) పాకాలలో ప్రతి దినము నొక గంటసేపు నలుగురు బాలరకు నువ్వడకుటల సేర్పడని అచటి మాప్రతినిధిని రివరెండు స్ట్రాంగుగారు కోరిరి. మాప్రతినిధి తగిన ఏర్పాటులను చేసెను. మహాత్ముడు బారిసాలు వచ్చినపుడే స్ట్రాంగుగారు మహాత్మునిముఖతా దీనివలన బీదలకు కలుగుచున్న మేలును తెలుసుకొనెను.

విక్రమపూరు

ఇచట క్రొత్తగా రెండు స్థానములు మా అధీనమునం దుంచబడెను. మాలి కండలోని తమ ఆశ్రమమును శ్రీయుత ప్రభుల్ల చంద్రభోమగారు మా అధీనము చేసిరి.

తాజపురమున శ్రీయుత నివాసచంద్రదేవ సర్కారు గారు గూడ తమ ఖద్దరు స్థానమును మా అధీనముచేసిరి. ఆయన గూడ యిప్పుడు మాప్రతిష్ఠాన సంబంధముననే యుద్యోగిగా నున్నారు. ఆయన వైద్యకళాశాలలో రివరెండుగతిలో చదువుచు అసహాయోద్యమము నవలంబించి చదువు మానివేసిరి. పిమ్మట కొంత కాలము డాక్టరుగా పనిచేసిరి. పిమ్మట నీఖద్దరు స్థానము నేర్పరచిరి. ఈయన వచ్చుటవలన ప్రతిష్ఠానము చాల వృద్ధి నొందగలను.

ఖద్దరు అమృతము

ఈ జూలై నెల మొదటి తేదీనుండియు ఖద్దరు అమృతము చాల అపరిమితముగా హెచ్చిపోయినది. ప్రజలలో ఖద్దరుపై మనఃపూర్వకమున అభిమానము అన్ని తరగతులవారిలోను కూడ కలిగినది. ఈనెల మొదటివారమున 4071 రూపాయల నెలగల ఖద్దరు అమ్ముబడెను. గతనెల మొదటివారమున 2890 రూపాయల నెలగల ఖద్దరుమాత్రమే అమ్ముబడెను.

జూలై 1 వ తేదీ నెలపుడినము

" 2 వ తేదీ అమృతము	472 రూపాయలు
" 3	... 238
"	... 528
" 5	... 349
" 6	... 556
" 7	... 294
" 8	... 510

ఈమొత్తము దుకాణములో జరిగిన అమృతముమాత్రమే. డాక్టరు పి.సి. భోమగారు మధ్యాహ్నము పూటలో విక్రయ స్థానమునం దుందురు. మఖనుకాలుసేన జి.తేంద్ర మోహనదత్తు గార్లుగూడ దుకాణములో సహాయము చేయుచున్నారు.

కలితి ఖద్దరు

దీనినిగూర్చి మహాత్ముడు ఎంగు యిండియా పత్రికలో వ్రాసెను. మేము మొదటనుండియు బోధించుచు నేయున్నాము. ఈబట్టలలో వదుకునూలు 8 వ వంతుగూడ నుండదు. తక్కిన దంతయును మిల్లునూలే సంగతపు ఖద్దరు అని మహాత్ముడుపెట్టిన పేరు దీనికి బాగుగా తగియున్నది. ఖద్దరు లేతమొక్కవంటిది. దానిని అతి జాగ్రత్తగా పెంచవలెను. లేనిచో యేవేరుపురుగు తుణుములో ప్రక్కనుబయలుదేరి దానిని రూపుమాపును. ఇప్పుడు కలితిఖద్దరు నిజమైనఖద్దరుకు వేరుపురుగు యున్నది. కలితిఖద్దరు బట్టలను నేయువారు స్వలాభపరాయణులేగాని దేశాభిమానులు గారు. వదుకునూలుకంటె మిల్లునూలు చౌక గాన వారు దానినే వాడుచున్నారు. పైగా కొందరువ రకులు కలితిఖద్దరునే అసలైన ఖద్దరనిచెప్పి ప్రజలనుమోసపుచ్చుచున్నారు. ఇది మిక్కిలి గొప్ప అపరాధము. కావున ప్రజలు కలితిఖద్దరును బహిష్కరింప వలెను. అని కలకత్తా ఖాదీప్రతిష్ఠాన (15, కాలేజీ స్ట్రెయిరు, కలకత్తా) కార్యదర్శి 18వ తేదీని మాకు వ్రాసెను.

నచ్చనినో! నామ్మనాపసు చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థానము, భావస్థానము, గ్రహస్థానము, అష్టకవర్ణ, బోడకో, వర్ణ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుసాంకేయములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇవ్వబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషము. నెల 200. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము, కళింగోట, విశాఖపట్నంబిల్లా.

తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము బంధువు 2-2-౧౯౨౫

3-2-౨౫ తేది మధ్యాహ్నము సుమారు ౧-3౦ నిమిషములకు గుడివాడ భజనసమాజమందిరములో జరిగిన తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘపు నూతనసభ్యుల సమావేశము నందలి కార్యక్రమములు ఇందువలన తెలియవచ్చును.

ఈ సభకు జిల్లా కాంగ్రెస్ సభ్యులు 3౧ గురు ఈజరైరి. వీరుగాక ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ సంఘపు పూర్వ సభ్యులు శ్రీయుత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులు గారును, ప్రస్తుతాధ్యక్షులు శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తి పంతులుగారును యీ సభకు దయచేసియుండిరి.

తీర్మానములు

౧. దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి యకాలమరణము వలన దేశమునకు కలిగిన విపత్తునకు చింతించుచు వారికుటుంబమునకు హృదయపూర్వక మగు సానుభూతి యీ సభవారు తెల్పుచున్నారు.

౨. ఈ జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమునకు యీసంవత్సరము ఒక అధ్యక్షుడును ముగ్గురు సప్రతికార్యదర్శులును, అందు ఒక జనరల్ కార్యదర్శియు నుండునట్లు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. (ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడినది.)

౩. ఈ సంవత్సరము తిరిగి శ్రీయుత దుక్కిపాటి ప్రసాదరావుగారిని అధ్యక్షులుగా నుండుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

౪. సప్రతికార్యదర్శులుగా యీ దిగువవారిని ఏర్పాటు చేయడమైనది.

- (1) శ్రీయుత చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావుగారు
- (2) ,, మాలెంపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు
- (3) ,, డై. వెం. సుబ్బారావుగారు

౫. వీరిముగ్గురిలో శ్రీయుత చె. వెం. నరసింహారావు గారిని జనరల్ కార్యదర్శిగా యెన్నుకొనడమైనది.

౬. కోశాధిపతులుగా శ్రీయుత భోగరాజు పట్టాభిసేతా రామయ్యపంతులుగారిని యెన్నుకొనడమైనది.

౭. పై ఉద్యోగియులు అయిదుగురును ఉద్యోగరీత్యా కార్యనిర్వాహకసభ్యులగుదురు. కాన ఈ అదనముగ పదిమంది ని కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగను, కోరము యేడుగురును ఉండునట్లు తీర్మానించబడినది.

౮. వి. తాలూకావారికి వారు యెన్నికలు యింతవరకు తెలియవచ్చినందున, మాడు కార్యనిర్వాహకుల స్థానములు రిజర్వుచేసి మిగతా ఏడుగురును ప్రస్తుతము యెన్నుకొనుటకు తీర్మానించడమైనది. వి. తాలూకా వారి మాడు స్థానములకు సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు అధికార మివ్వడమైనది.

1. శ్రీయుత రెండుచింతల సూర్యనాయకమూర్తిగారు
2. ,, బొడ్డపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారు.
3. ,, వారణాసి సుందరరామయ్యగారు.
4. ,, పరిమి వెంకటపిళ్ళయ్యగారు.
5. ,, దివలపా వెంకటహనుమంతరావుగారు.
6. ,, గల్లపల్లి వెంకటసుబ్బయ్యగారు.
7. ,, సోదాగర్ ఆనామహ్మద్ యూసుఫ్ సాహెబుగారు.

పై యేడుగురిని కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా యెన్నుకొనడమైనది.

౯. అవసరము చెంబడి, ఉచితమైన పరతులమీద, తాలూకా సంఘముల శేర్షరచుటకు కార్యనిర్వాహక సభవారికి సంపూర్ణాధికార మివ్వడమైనది.

౧౦. అగ్నిభారతి సంఘమువారికిని, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను బట్టియు, ప్రస్తుతపు యితర పరిస్థితులనుబట్టియు, రోగడ ది ౨-౫-౨౫ తేదిన జి. కాం. సం. వారు చేసిన తీర్మానమును రద్దుపరచుచు, రాష్ట్రీయ ఖిద్మత్ బ్యాంకువారి కివ్వలసిన రు 3000 ల ముఖము యిచ్చివేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

రాష్ట్రీయసభల స్ఫూర్తివేగమునుగూర్చి

౧౦. (1) ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభ: నెల్లెంబరులో బంబెరులో జరుపుటకు తీర్మానించడమైనది.

(2) ఆంధ్రమహాసభకూడా దీనితోపాటు జరిపించుటకు తీర్మానించడమైనది.

జీవమువలె ప్రాణాధారమైనది:—మీ బిడ్డలు బాగుగా పెంచబడుచున్నారా అనునది మీకు నిజముగా తెలియవలెను. మీ బిడ్డలయందు మీరు యెంత విశ్వాసముగా నున్నను తగని యాహారము లిచ్చుటచే వచ్చెడి వ్యాధులను పోగొట్టుకొనుచున్నారు. తల్లిపాలలో గుణము నందుగాని, లేక పరిమాణమునందుగాని లోపమున్నపుడు వేరే తృప్తికరమైన ఆహారము గాకొనరాదు. ఈ ఆహారము గట్టికండను, అనేక ఎముకలను, నిజమైన మంచితోగ్గమును బిడ్డకు కలిగించును.

Glaxo

"THE VITAMIN MILK FOOD"

"చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును"

గాకొచ్చే నాలుగురాజకుటుంబముల బిడ్డలు చిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
టోటగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు. 1888

(8) పై సభలకు సన్మానసంఘములను యేర్పరచుటకు యీ క్రిందివారిని తాత్కాలిక ఉపసంఘముగా ఎన్నుకొనడమైనది.

1. శ్రీయుత చె. వెం. నరసింహారావుగారు.
2. ,, మాలెంపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు.
3. ,, కట్టమాడి చివరబరరావుగారు, వకీలు.
4. ,, చె. వెం. నరసింహయ్యగారు.
5. ,, డాక్టరు కో.కా. ఆహాబురావు నాయుడుగారు.
6. ,, చిట్టా సుందరరామయ్యపంతులుగారు.
7. ,, డాక్టరు కురుచేటి కేశవరావుగారు.
8. ,, దినవేల వెంకటహనుమంతరావుపంతులుగారు.
9. ,, బొగ్గనరపు వెంకటకృష్ణయ్యగారు.
10. ,, సోదాగర్ ఆనామహ్మద్ యూసుఫ్ సాహెబుగారు.
11. ,, డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభి సేతారామయ్య పంతులుగారు.
12. ,, దిట్టపిల్లి వీరభూషణయ్యగారు.
13. ,, సుట్టూరి కృష్ణారావుగారు.
14. ,, కోలవెన్ను రామకోటేశ్వరరావుగారు.
15. ,, డై. వెం. సుబ్బారావుగారు.

(4) ఈ యుపసంఘమునకు తాత్కాలిక కార్యదర్శిగా డై. వెం. సుబ్బారావుగారిని నియమించడమైనది.

(5) ఈ కమిటీకి అవసరమైన ఖర్చులక్రింద రు 100 లు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారు యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది. ఈసొమ్మును సన్మానసంఘమువారి ప్రయత్నములోనుంచి తిరిగి వసూలుచేయవలెను.

(6) (5) ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభా సన్మానసంఘములో ని ప్రతి సభ్యుడును రు 5 లకు తక్కువకాని రుసుము చెల్లించవలెను.

(వ) ఆంధ్రమహాసభ సభా సన్మానసంఘమునకు ప్రతి సభ్యుడును కనీసము రు 1 కు తక్కువగాని గుండాను చెల్లించవలెను.

(7) (5) తూర్పు కృష్ణా జిల్లా సాప్రత్యుత్తర, దేశము మహాసభ యొక్క కమిటీ సూత్రమును అంగీకరించినవా రందరను ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభా సన్మానసంఘములో సభ్యులుగా చేర్చవచ్చును.

(న) తూర్పు కృష్ణా జిల్లాలోని ప్రతి ఆంధ్రుడును, ఆంధ్రమహాసభా సన్మానసంఘములో సభ్యులుగా చేరవచ్చును. ౧౧. ఖిద్మత్ బోర్డు విచారణ ఉపసంఘమును గూర్చి కమిటీవారి రిపోర్టు రానందున రాబోవు సభకు ఆవుడల చేయడమైనది.

(సం) దుక్కిపాటి ప్రసాదరావు,
అధ్యక్షుడు,
డై. వెం. వెంకటసుబ్బారావు,
కార్యదర్శి.

బావలాహత్యనేరము

అప్పలనేరము, జూలై 17:—బావలా హత్యనేరమును గురించియు, తత్సంబంధమున విషయములను గూర్చియు బాంబాయి పోలీసునా రిచ్చట వాకాలులు కావించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఆయుర్వేద హాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము
కొద్దిరోజులవరకు వెల 3-0-0.
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

బ్రహ్మసూత్రార్థచంద్రిక

తెలుగువచనము

రెండుసంపుటములు ప్రతి 1-5 రూ. 12.
తైత్తిరీయోపనిషత్తు, సరీక ,, 3.
ద్వాపర్యోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైనతెలుగు 3.
ఆప్యకవీయము, నూతనముద్రితము రావుసాహెబు గిడుగు నేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము పరిష్కృతలపేరికతో నున్నది. ప్రతి 1-5 రూ. 3.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అండు సన్సు,

292, ఎస్టేషన్, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండులు, రబ్బరుష్టాంపులు, స్టిల్స్, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్రాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

(609)

ఎం గ్రే వింగు

మద్రాసు పెన్స్ లు

ప్రతి రకము ద్రావింగు పెన్స్ లు యొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్స్ లో ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుము:

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు.

ప్రెంబివారిచే కనిపెట్టబడిన గొప్ప ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్

1531

లికెంపు:—“ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్ గురించియే ప్రతివారూ ప్రతికలోనూ ఎడతెగక వ్యాసములు ముద్రించ బడుచున్నవి. అందులో తెలుపబడు వార్తలలో ఈ విషయ మైకూడ సదా ముద్రించ బడుచున్నది ప్రతిపట్టణమునందును, దేశమునందును దినిని గుఱించియే మాట్లాడుచున్నారు. అద్భుతమైన పుష్టిని, మంచి శక్తిని కలిగించు టూనికులలో ఇది మిక్కిలి శ్రేష్ఠతమైనది.

తెలిపివారి:—“ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్ దినే దినే గొప్ప జయమును పొందుచున్నది. అట్లు జయముగాంచుట మిక్కిలి వ్యాయముగా నున్నది. వ్యాధి కుదురదని వదలి కేయబడిన రెక్కలేని రోగులకు ఇది మంచి ఆరోగ్యమును, పుష్టిని గలుగజేయుచున్నది.

ప్రపంచమునందుండు టూనిక్ లన్నిటిలో గొప్పది

లేక ప్రాణాధారమైనది. ప్రాణెనరు జ్ఞానుసేక్యా ద్ధవారిచే కనిపెట్టబడినది. రేతస్సు, గ్రుడ్డు సంబంధమైన, సెల్సు మిక్కిలి ముఖ్యమైన, ఉదారమైన, అతిపుష్టికరమైన జంతువులయొక్క భాగములనుండి తీయబడినది. ఇది వరలో ఉపయోగించిన వాటికంటెను మిక్కిలి బలము కలది, ఆరోగ్యకరమైనది. లోనికి పుచ్చుకొనుటకు మిక్కిలి

తగినది. తీపుగాను, మనోహరముగాను నుండును. జీర్ణ రోగమునకు ఏలాటితొందర లేక సులభముగా జీర్ణమగును. ఆకలిని కలుగజేయునట్టియు, సాధారణమైనట్టియు టూనిక్ లు లన్నిటికంటెను ఇది శ్రేష్ఠమైనది. నిజముగా ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్ ఆరోగ్యము, చురుకుదనము, పుష్టి చేరికగలది.

ఈదిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు ఎలిక్ట్రీక్ గాడినవ్ మిక్కిలి అమోఘమైనది

గండమాల, వ్యాధ్రోగములు, మెదడు నరముల సంబంధమైన వ్యాధులు, శ్వాససంబంధమైన వ్యాధులు, శ్వేతభాతువు సంబంధమైన వ్యాధులు, అమెనోరియా, బ్లెనోరియా, డిస్ మెనోరియా, ఇండియ సంబంధమైన వ్యాధులు, గర్భసంబంధమైన వమనములు, హేమరేజ్ (మూత్రనాళము, మెదడు, దంతములు, ఊపిరితిత్తులు మొదలగు భాగములకు సంబంధించినది) పాండురోగము, బలహీనము, అన్నివిధముల కఠినవ్యాధులు, క్లోరోసిస్, పిచ్చి, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, కనినతరువాత నుండు శ్రమ బుడ్డి 1-కి ధర రూ 14, 3 బుడ్ల ధర రూ 40, వి. పి. వ్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అమితముగా పనిచేయుట, బడలిక, ఆయాసము, మాంసమును తినివేయుపుండు, వృద్ధయము లేక మెదడు చెడుట, నరముల బలహీనత, పక్షవాదులు, దేహమంతటను లేక ముఖమునందు మాత్రము గలుగునది, నిద్రలేమి, తలనెప్పి, నాడివ్యాధి, తుంటిలోని నెప్పి, తిమురు వాయువు, తుయరోగము, ట్యూబర్ కులోసిస్, అతి మూత్రము, తిమురు, గొడ్డురాలితనము, నపుంసకత్వము, స్పృహకముచే గలుగు వ్యాధులు, ఉబ్బనము, మేహ రోగము, పునవేపునముయొక్క వాపు లేక ఇన్ ఫ్లా ఎంజా లేక మలేరియా వచ్చినతరువాత తేరుకొనుట.

డాక్టరు లాబర్న్ (జర్నల్ డిలాశంటి) “నపుంసకత్వము, వంధ్యత్వము, క్లోరోసిస్, స్త్రీలకు గలుగు ఋతుసంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగు వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణ మిచ్చుచున్నది. తుయ వ్యాధికి రాజా వంటిది. టూనిక్ కులోసిస్ ను నిర్మూలము చేయకపోయినప్పటికిని వ్యాధి హెచ్చుకాకుండ ఆటంకపరచును. సదరు వ్యాధిచే గలుగు నష్టముల నన్నిటిని ఇది పూర్తి జేయును. నష్టపడిన భాగములను పూర్తి చేయుటయం దిది మిక్కిలి ఖ్యాతి చెందినది. సదరు వ్యాధిచే తేనెతెల్లె వలె బోలగా చేయబడినట్టి రక్తనాళముల నన్నిటిని ఇది పునరుద్ధరించును.”

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజంట్లు,

మదన్ సన్స్ & కో., కెవింగులు

కాపారు మార్కెట్టు

బొంబాయి

మద్రాసు డిపో:—వి. ఎస్. ఆర్. మూర్తి & సన్స్, 9, పోప్ హామ్స్, బ్రాడ్వే.